JAN 26 1912
448 New York Pub Lib
476 Fifth Ave

„Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn, :: New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europoje ir kitur..... $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120-124 Grand st.
Brooklyn, New York.

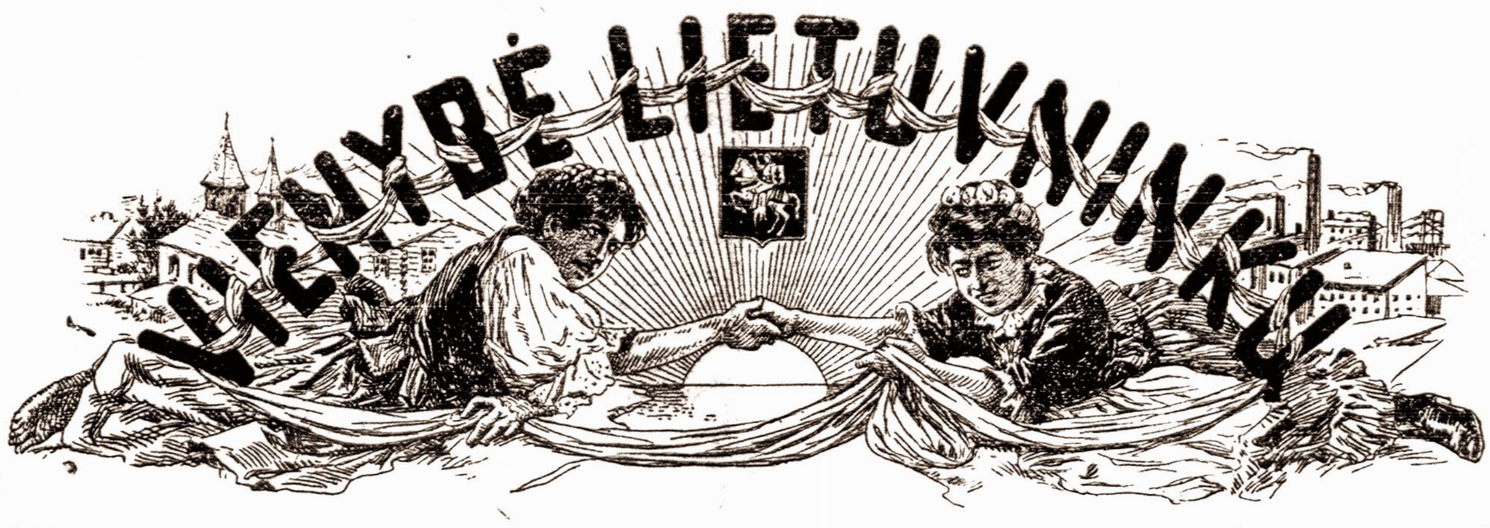

The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
Brooklyn, :: New York
Yearly subscription rate
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120-124 Grand st.
Brooklyn, New York

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 4. **Brooklyn, N. Y. 24 d. Sausio (January) 1912 m.** **Metai XXVII.**
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

... IR MŪSŲ GELTONOJI SPAUDA.

II.

Da ne visa bėda būtų, kad mūsų geltonieji laikraščiai būtų išsimokinę nuo Amerikos geltonraščių tiktai nešvarius išsireiškimus ir koliones. Mums rodos, kad mūsų geltonieji daug didesnį neša mūsų visuomenei pavojų savo neteisingumu, iškreipimu faktų, nuslydimu nuo priimtosios pasaulio doros bei etikos, ir abelna paviršutinybe savo nuomonių. Kartais būna, kad jie tą daro su geru noru ir delei savo persitikrinimo, kad tas yra gerai; bet kartais ir tyčia neteisingai perstato, kad tik atsiekti savo tikslą, sulyg senos jėzuitų patarlės: „siekinys išteisina priemones". Abiejuose atvėjuose išeina vienok niekas kitas, kaip geltonybė. Apskritai visi mokslo vyrai sako, kad laikraščiai tik tada visuomenei naudingi, kada bešališki ir teisingi. Bet mūsų laikraštijoje labai ir labai šitų išlygų trūksta! Mes nenorėtume nei vieno laikraščio perdaug iškelti, nei vieno perdaug nužeminti, neigi no rėtume čia-vat pasakyti, kad ir mes visi esame tos geltonybės nekalti. Tik mes bent tame susiprantame, kad mūsų kraštutiniai geltonieji intraukia ir kitus visus mūsų laikraščius ir visuomenės veikėjus į vaidus, barnes ir jieškojimus priekabjų. Blogi apsireiškimai padaro savo intekmę ir ant aplinkinių dalykų, kaip indėtas sugedęs obuolys užkrečia puvenomis ir sveikuosius.

Akyvą faktą turime atžymėti iš Rusijos juodašimčių spaudos. Tęn yra tik keletas tokių laikraščių, kurie nors nėra pilnoje žodžio prasmėje geltonaisiais, bet atsižymėjo kurstymais minių prieš inteligentus ir pjudymais rusų ant kitataučių. Priekyji tų juodųjų laikraščių stovi „Russkoje Znamia". Ir ką gi! Rodos tie blogi laikraščiai ką turėtų padaryti ant inteligentijos ir ant rimtesnės spaudos. Bet kitaip išeina. Šiemet Rusijos juodašimčiai sumanė atšvęsti akyvą jubilėjų: jie surinko iš visų pažangiųjų laikraščių straipsnius, kurie buvo prieš juodašimčių laikraščius rašyti. Pasirodė, kad yra *tūkstantis straipsnių!* Todel juodašimčiai ir sumanė surengti satyrišką „tūkstantinį žydiškų straipsnių jubilėjų" (mat jie visą inteligentiją vadina „žydais") ... Iš tos priežasties rusų pirmeivių organas „Zaprosy Žizni" rašo: „Štai ko mes susilaukėm: juodašimčiai duria į akis su tūkstančiu straipsnių. Reiškia, mes labai su jais užsiėmame". Ir iš tikro — sako — rusų pažangioji spauda, mažiau mini geruosius laikraščius ir žurnalus, mažiau paduoda, ką rašo priešakyj rusų liaudies stovį geriausi žmonės, o dau giaus užsiima su nešančiais draugijos sugedimą, kerštą, neapykantą ... Šis faktas rodo, kad sugedę laikraščiai, kaip ir sugedę obuoliai, visur užkrečia geltonybės mikrobus ir visus verčia nuo jų valyties. Todel jie ir išsidirba „tūkstantines" reklamas.

Mūsų gi laikraštijos geltonybė taip-pat eina garsyn, didyn ir vis tobulinasi, ploninasi, lukštenasi. Prasidėjo ji su „Baltruviene", pasislinko su „Maike, „Džianu Bamba", „Rožyte", „Raulu", bei visokiais pilnais nesuomonių dialogais-pasikalbėjimais. Toliaus jau eina inkurti mūsų laikraščiuose palaidų bobelių bjūrai. Ant galo turime šviežiausios geltonybės žingsnį: vienas redaktorius viešai pasisiūlo kitam laikraščiui rašyti straipsnius, jeigu šito skaitytojai siuntinės per jį visur piningus ir darys jam biznį ... Nabašninkas Bačkauskas iš nuostebos apsivers grabe ant kito šono, išgirdęs, kad tik per 20 suviršum metų jo pravesti žingsniai pasiekė augščiausios geltonybės artizmą. Ir apie šitą geltonybę visur garsiai šneka: nedidelė dalis ją peikia, bet didesnė dalis ją giria. Esą, patinka! Gali būt, kad didžiumai geltonybė patinka. Bet ar viskas yra gera, kas didžiumai patinka? Ar gerai yra alkoholis, kuris didžiumą žmonijos pavergė? Nemirtinos atminties skandinavų dramačius Ibsenas (dramoje „Draugijos priešas") pasakė gilius žodžius: „Sakote, kad didžiuma pasaulį valdo. Gerai. Aš sutinku. Bet pasakykit man, ko daugiau ant svieto: ar kvailių ar išmintingų? Jeigu kvailių, tai jie valdo pasaulį. Bet kodel jųs taip prieš jų valdžią protestuojate? Jeigu daugiau išmintingų, tai jie valdo. Bet kodel jųs ir prieš juos protestuojate?" Kaip žinoma, Ibsenui niekas dar neatsakė. Šunku ir atsakyt, nes prisieina noroms-nenoroms pripažinti, jog didžiumos nuomonė klaidinga. Taip išeina ir su mūsų ta „didžiuma", kuri myli geltonuosius laikraščius ir net verčia visą mūsų laikraštiją eiti geltonybėn ...

Bet šitaip negali pasilikti, jeigu mes nenorime, kad mūsų laikraštija nupultų iki žemiausiam geltonybės ir šantažo laipsniui. Kaip Amerikoje pažangioji spauda ir visuomenė kovoja su savo geltonaisiais; kaip Rusijoje pirmeiviai kovą veda su ken ksminga intekme „Ruskųjų Znamių" ir „Sinių Žurnalų", taip ir mums nieko nelieka, kaip tik sujungtos rimtesnių laikraščių akcijos prieš geltonybę. Pradžią padarė du mūsų laikraštininkų susivažiavimai. Jiems padeda mūsų šviesesnės dvasios veikėjai ir rašytojai. Jeigu tik šioji pažangių žmonių akcija augs šitaip didyn, kaip ji dabartės džiaugtinai auga, tai mūsų geltonoji spauda veikiai pasiliks tęn, kur pasiliko nabagas „Taradaika" su „Baltruviene" ...

K.....tis.

PERŽVALGA.

// **Nauji jaunimo varžymai Lietuvoje.** Šiomis dienomis gavome iš Lietuvos platoką laišką, kuriuomi praneša apie naujas kratas ir persekiojimus Lietuvos prabundančiosios jaunuomenės, ypač pradėjusių organizuoties t. v. „Jaunimo Ratelių". Kaip žinoma ‚rateliai" buvo pasiryžę nešti į kaimus apšvietimą platinimu laikraščių, knygų, rengimu vakarėlių, paskaitų ir tp. Delei šito ‚rateliai" net buvo tariusis su Amerikos „Liaudies Mokykla" mainyties paskaitomis. Bet štai vienu policijos smūgiu tasis judėjimas tapo sutrenktas. Apie tai geriausiai paaiškina laiškas, rašytas žinomo veikėjo, kurio pavardę del atsargumo užtylėsime. Rašo:

„Šiuomi turiu pranešti, kad nuo rudenio apkalbėtasis sumanymas mainytis su amerikiečiais paskaitomis, tuo tarpu, tur-būt, bus sunku įvykinti, nes pas mus to darbo organizacija bent kiek suardyta. Tiesa, pora paskaitų jau gauta pirmiau, vieną-kitą gal dar susilauksime, bet plačiau užimti — vargu bus galima. Prasidėjo kratos ... Jos palietė netik „Jaunimo Ratelius", bet ir pašalinius žmones, kurie „rateliams" sympatizuoja. Tarp ko kito, buvo padaryta kratos „Liet. Ūk." redakcijoje ir pas A. Rimką, kurį intarė del „Jaunimo". Mat, taspats Kislinskis, kuris nuolat prie Dr-o Griniaus kabinasi, sumanė pasižymėti ir padaryti didelę bylą iš „Jaunimo" ir „Jaunimo ratelių". Kaip patirta gi, yra „gerų" žmonių, kurie suteikė jam žinias apie tai, būk Rimka dalyvavęs tame jaunimo judėjime. Pranešta esą net kokios tęn mažiausios smulkmenos. Ar jos buvo teisingos, ar ne — tas Kislinskiui nerūpėjo: jis tik sumanė su sykiu valdžios akyse iškilti, kaip anų metų Vonsiackis ir norėjo su sykiu Rimką areštuoti. Tik per pavydą Vilniaus ochrana ir žandarų šėfas nesutiko. Taigi iš sykio Rimką paliko. Bet po dviejų savaičių vėl atėjęs Kislinskis jau Rimkos areštuoti. Bet šio laimei jis buvęs kur tęn išvažiavęs. Todel nerado, ir paskui turbūt apie tai sužinojęs, Rimka Vilniuje nebepasirodė ... Tai gi ant Lietuvos jaunuomenės, bent Suvalkijoje, tapo atkreipta budri Kislinskio akis, ir beabejonės, apšvietos darbui jisai nemažai pakenks"...

*

// **Jei ko neįveiki — koliokis!** Prisižiūrėjus į mūsų tuos abecėlinius redaktorėlius, prisimena kaimo piemenukai. Vienas pasako: „Tavo, Jonai, paišina nosis!" Tas atrėžia: „O kas tau bėda? E tau vakar gaspadinė pietų nedavė!" — „Tylėk! Aš tuoj pasakysiu, kad tu Baltrūno grūšias išraškei"... „Tu! Da tu!! o kas Baltrūnų paršingai kiaulei koją pamušė? A!" — „Aš tau!... va tau!" (terkš per snukį). Lygiai taip išeina su mūsų redaktoriais. Su jais visuomenės reikaluose rimtai pasikalbėti negalima. Jei nepatiko kas jiems po šersties, tuoj ima kolioties. Taip atsitiko su bostoniške „Laisve". Mes rašėm kadaisiai pastebėjimą prie „Visuomenės" sustojimo. „L-ė" išsikoliojo ir ėmė rokuotis, kas daugiaus skaitytojų turi. Mes vėl pastebėjome, kad „L-vė" nesikaršciuotų ir nesibijotų savo žmonių, jeigu nori, kad ją kas skaitytų. Dabar „L-ė" da smarkiau išsikoliojo. Nuo visuomenės reikalų priėjo prie ypatų. Ėmė kolioti Širvydą renegatu (tai jau mat išsigimėliu); delto, kad Š. buvęs socialistu, o dabar tokiu nebeėsąs. Prižada net tokio „renegato" fotografiją nupiešti. Štai prie ko priėjom ...

Be ypatų mūsų redaktorėliai negali apseiti, nors tai būtų labai lengva. Pasiverčia net liuosanoriais šnipukais ir lenda į sielą, kad sužinoti: kuom kas yra (ar neįves „L-ė" dar tokio bjūro, kuris ims Rusijai išdavinėti, kas kuomi buvo ir kas kuomi yra!...) — Kaslink fotografijų priešimo, tai tas gerai: visgi „Lė" bepiešdama galės dailės pasimokinti, — jeigu tik teisingai ims piešti. Bet del pradžios būtų gerai, kad "L-ė" pradėtų nuo savo redaktoriaus p. Antonovo-Montvido. Šita fotografija bus labai akyva. Jeigu ką užsimirštų, galėtumėm da ir mes priminti ...

// **Nurodinėjimai paskaitų.** Kitoje vietoj gerb. Žemaičių Antanas gana gerai pastebi, kad dabar prasidėjus visur referatų ir lekcijų skaitymui, nėra reikalo vien prašinėti ir lukuriuoti, kad kas paskaitą ar prelekciją parašytų. Yra, sako, užtektinai ko viešai žmonėms perskaityti ir senai jau atspausdintų raštų, tarp ko kito nurodo Dr. Basanavičiaus raštus, etc.

p. Žemaičių Antanas tinkamai nurodo. Žinoma, yra geistina, kad mūsų inteligentai ir patįs sutaisytų paskaitas. Jos labai brangus daiktas. Bet pas mus maža inteligentų, o paskaitų laukas neišmatuotai platus. Todel niekad mes jo neapimsime su rašytais referatais. Gerai yra skaityti iš knygų po geresnį straipsnį. Tačiaus knygose kartais negalima surasti tėmų, kurios atsakytų žmonėms ant šiandieninių klausimų. Tokias tėmas mes rasime mūsų laikraščiuose ir žurnaluose. Ir delto mes dar sykį nurodytume, kad nėsant rašytų referatų, reiktų turėti po ranka šiuos žurnalus: „Lietuvių Tautą", „Aušrinę", „Laisvąją Mintį", „Draugiją" ir „Jaunimą". Čionai pastaraisiais metais buvo išspausdinta vidutiniai indomių raštų, kurie galima perskaityti viešai, kaipo referatai.

*

// **Delei santykių tarpe pp. Petrausko ir Tananevičiaus.** Anuo sykiu mes buvome pranešę girdėtą žinutę, jog mūsų gerb. kompozitorius Petrauskas ėsąs pavedęs savo muzikališkų veikalų kontrolę p-ui Strumskiui, ir kad visi, kas Amerikoje statys ant scenos šituos veikalus, privalės kreiptis į p. Strumskį. Tą pastebėjęs p. J. Tananevičius, rašo „Kataliko" N2, jog visus p. Petrausko veikalus esąs jisai nupirkęs už 1560 (pora šimtų dar nėsą išmokėta). Nupirkęs šiuos veikalus: „Liaudies dainos", „Artisto repertuaras" ir kitką; taipgi operetes: „Birutė", „Kaminakrėtis" „Adomas ir Jieva" ir „Šienapjutė" (nenupirkta rodos „Faustas" ir „Pabaigtuvės"). Todel, p. T. sako, jog statant jo pirktus veikalus, reikia dabar jo klausties, kaipo savininko.

Tai šitaip stovįs dalykas. Kaip yra ištikrųjų — dar nežinia. Beto, tęn rašo, jog tarpe pp. Petrausko ir Tananevičiaus įvyko nesusitaikymas: p. P. pastatęs šiokią išlygą, kad kiekvieną Tananevičiui parduotą veikalą statant ant scenos, turi būti paimama: Europoje — 1 rub. Tautos Namo Fondui, o Amerikoje — $1 „Aušros" išdan. p. Tan. — ant šitos išlygos nesutikęs, todel ir spausdinimas visų tų muzikališkų veikalų tapęs atidėtas.

*

// **Referendumo korupcija.** Vos tik spėjo S. L. A. įvesti visuotinąjį balsavimą, kaip pasirodė mūsų „politikieriai", kurie bando šitą prakilnią demokratijos įmonę (referendumą) paversti į asmeniską pasipelnymą. Girdėjome, jog į „Tėvynę" pakliuvo spausdinti laiškai, kuriuos siuntinėjama į S. L. A. kuopas ir agituojama, kad rinktų už S. L. A. kasierių ... Gegužį, „Keleivio" leidėją. Ir po tais laiškais pasirašęs ir siuntinėjas vienas... „Keleivio" darbininkas! Čia jokių kitų komentarų nereikia, kaip tik to, kad į S. L. A. referendumą jau įšliaužė amerikoniškų politikierių dvasė, kurią vadinama korupcija ir supuvimu.

*

// **„Tarka".** Išėjo N3 juokų laikraščio „Tarka". Turinys: „Tarka vis tarkuoja". „Naujausis išradimas". „Šventakuprijada". „Tarkainiai". Korespondencijos. Proto lamdymas. „Trimitas". „Garbės pilna". „Collinso Institute". „Telegramai". Užduotis. Šarados. Juokeliai, etc. Keletas karikaturų-piešinėlių.

*

// **Vištelis dar gyvas.** Girdėjome, jog į „Tėvynės" redakciją atėjo laiškas nuo mūsų viengenčio Andriaus Vištelio (Vištėliausko), kuris randasi Buenos Aires, Argentinoje, prieglaudoj. Senukas rašąs, kad dar esąs gyvas ir šiaip sveikas, tik senatvės sukaršintas. Jam pernai sukako 75 metai amžiaus.

IŠ VISUR.

× **Areštuotas karalaitis.** Viennos laikraščiai paduoda nepaprastą žinią, jog Vokietijos kaizeris Vilius buvęs patsai areštavęs savo sūnų, sosto inpėdinį. Dabar jau ėsąs karalaitis paleistas, bet neužilgo būsiąs išsiūstas pakeliauti ant Viduržemio Jūros, ypač po Dalmaciją. Nubaudęs kaizeris sūnų užtai, kad jis parliamente įžeidęs viešpatystės kanclierį.

× **Serga Strindbergas.** Stockholme sunkiai susirgo ir eina blogyn garsus švedų rašytojas Strindbergas.

× **Suėmė anarchistą.** Buchareste areštuota anarchistas Nikolenskij, Turkijos pavaldinys. Pas jį rado didelę bombų sankrovą. Sužinota, jogei jis pristatydavęs Rusijos anarchistams ginklus ir net dalyvavęs pasikėsinime Rusijoje ant Kaulbarso.

× **Kaizerio etiketą sulaužė.** Po naujų metų prie vokiečių kaizerio dvaro kasmet būna atidarymas svečių sezono ir būna kaizerio užkviesti įžymesni vokiečių mokslinčiai ir svetimtaučiai. Šiemet gi kviečiant Amerikos ambasadorių Leishman, pasirodė, jog su juo nori ineiti net 25 amerikonai, nekviesti. Ilgai kaizeris svyravo, bet pagaliaus sulaužė etiketą.

tą ir įleido savo kambariuosna visą govedą nekviestų amerikonų.

× **Chinų perversmai**. Šią savaitę Chinijoje buvo karštas virimas ant diplomatijos lauko. Tarpe ko kito įvyko du svarbūs faktai: vienas — mandžų dynastija žadasi atsisakyti nuo sosto, kad tik jų didžiūnams paliktų turtus ir privilegijas; antra — respublikonų laikinoji valdžia atsišaukė į svetimas šalis, kad pripažintų Chinijos respubliką. Atsišaukimai išsiuntinėta į sostapiles: Washingtoną, Tokio, Londoną, Paryžių, Berliną ir Peterburgą. Republikonai Chinijos sostapilę perkelsią iš Pekino į Nanking. Taigi nauja chiniečių respublika regis jau negrius.

× **Tripoli**. Šią savaitę pasirodė, kad italų padėjimas Tripolyje labai dar nestipras. Mįslyta, jog arabų nutilta. Netaip vienok esama. Italų kariuomenės keturi batalijonai išėjo iš Tripoli su tikslu jau užimėti apylinkę. Bet už desėtko mylių užpuolė juos iš krūmų arabai ir turkai. Įvyko didelės imtynės. Rods italų nesunaikino, bet užtai, kad jie pasiskubino grįžt atgal Tripolio linkon.

× **Macedonijos suirutė**. Vėl atsinaujino macedonų maištai. Ir dabar jau pasirodė darbe net bombų teroras. Pastaruoju laiku nugalabytas keletas turkų valdininkų. Gandas eina, kad macedoniečiai rengsią visuotiną sukilimą prieš Turkiją, taip gi jie slaptai rengią prašymą į svetimas valdžias, kad tarpe jų ir Turkijos padarytų tvarką.

× **Anglija**. Šią savaitę jau užsibaigė gresmusis Manchesterio medvilnės verpėjų ir audėjų streikas, kuris buvo intraukęs bedarbėn apie 300,00 žmonių. Abi pusės susitaikė ir padarė ant vienų metų sutartį. Bet užtai grėsia visos Britanijos anglekasyklų streikas, jeigu iki 1 d. vasario darbininkai nesutiks ant naujam kontraktui paduotųjų išlygų. Anglinėse streikas intrauktų bedarbėn 900,00 žmonių!

× **Rusai įsigriebja Persijon**. Persijos šiaurėje, ant Turkestano rubežiaus, visa Azarbeidzano provincija jau baigia ūmai slysti į rusų kariuomenės rankas. Tarpe Urumiah ir Khoi rusai inkūrė 7-nias armijos stotis. Persai negali tuom tarpu nieko rusams padaryt, nes pas juos suirutė po senam.

× **Bažnyčioje riaušės**. Lisbonoje, šv. Baltromoo bažnyčioje, kuningas iš sakyklos įnyko peikti savo, t. y. Portugalijos valdžią, kam ji atskyrė bažnyčią nuo valstijos. Pagaliaus jis paketino net bažnyčią uždaryt. Ant šito republikonai klausytojai ėmė protestuot, o klerikalai ėmė prieš juos protestuot. Iškilo augštyn kumščiai, pumpsėjimai, pykšėjimai ir baisus gvoltas. Tik pašaukta milicija išvarė visą publiką iš bažnyčios. Paskui ligonbūčių vežimai tekini bugdino sužeistuosius.

Iš Rusijos.

‡‡ **Intendantus nubaudė**. Maskvoje užsibaigė teismas ant intendentų (pristatytojų valdžios įstaigose visokių daiktų). Jų vagystės taip buvo aiškios, kad jokį advokatų užtaravimai negelbėjo. Todel 9 kapitonai gavo dideles pabaudas piningais, 11 kapitonų — piningais ir po 1 metus areštantų rotosna, 4 — po pusantrų metų rotosna, 13 — po mažesnį laiką į rotas.

‡‡ **Nusižūdė juodašimtis**. Peterburge, juodašimčių organo „Russkoje Znamia" redaktorius-korektorius, Pov. Kimis, persipjovė sau peilių gerklę. Nebesulaukė, nabagas, kada bus Rusijoje išnaikinti žydai, lietuviai ir kiti svetimtaučiai...

‡‡ **Represijos**. Peterburge uždėta areštas ant 13N laikr. „Novoje Pečatnoje Dielo" ir red. Tarapenko teisėn patrauktas. Barnaule redaktorius „Altaisko Krajaus" nubaustas 500 rub. Bet piningų nebuvo, todel redaktorius pasislėpė. Kišinevoj red. „Drug" Jakubavič pasmerktas mėnesiui tvirtovėn, už kurstymą vienų žmonių prieš kitus. Maskvos teismo palata paliepė sunaikint Tolstojaus veikalą „Ant žėdnos metų dienos".

‡‡ **Fenomenas**. Maskvon atvežė parodyti 5 metų mergaitę, nepaprastą fenomeną: ji nuo krūtinės iki kelių apžėlusi bezdžionės plaukais ir vis daugiau želia. Ji labai protinga, bet gyvena žvėriuku ir miega sėdomis. Apžiūrėjęs garsus prof. Mečnikov ir pasakęs: „Jei ji per kelis metus pasižiūrės veidrodin, tai numirs iš baimės, nes ikitol ji bus jau visa apžėlus".

‡‡ **Ir šelpimas gi**! Čelebinske policija uždarė baduolių šelpimo draugiją ir atėmė nuo aukų rinkėjų lakštus. Tuom tarpu čia badas tebesitraukia. Netik žmonės, bet ir gyvuliai nyksta. Rašo, jog Čeliabinske iš bado krito suvirš 300 arklių. Bet šelpti neleidžia!..

‡‡ **Privertė finus mokėt**. Iš Helsingforso rašo, jog rusų valdžia jau atėmė iš Finlandijos 6,000,000 markių karės reikalams. Piningus staats-kontoras išmokėjo iš savo valstijinio banko.

‡‡ **Bado vaizdai**. Iš Peterburgo komanderuotas Dr. Todorskij nuvyko į Turgajaus oblastį ir užsidūrė ant pasibaisėtinų bado paveikslų. Tenai bado esama jau nuo pernai metų. Kiek žmonių jau išmirė, valdininkams nesiseka suskaityti. Tik trumpu laiku Dr. Todorskij peržiūrėjo 6 valsčių kningas, kuriose rado užrašyta 488 žmonių sergančių bado liga — cinga. Daugumo jau iškritę smegenis ir suparalyžiuoti sąnariai. O iš Orenburgo rašo, kad baduoliai tėvai parduodą savo vaikus kirgizams!

‡‡ **„Sušildė" kūdikius**. Netoli Minsko viena kaimietė, įleidusi porą vaikučių ant nakties pečiun sušilti, ryte užmiršo ir užkūrė pečių. Tik tada atsiminė, kada jau buvo pervėlu ir kūdikių lavonus išėmė. Vėliaus ir motina išėjo iš proto.

‡‡ **Neleidžia finams sueigų**. Helsingforse, gruodžio 21, buvo surengtas milžiniškas finų darbininkų mas-mitingas, paminėti 100-metines sukaktuves prijungimo Vyborgo prie Finlandijos. Bet rusų valdžia išvaikė darbininkus da ir rezoliucijos nepadarius.

‡‡ **Teismas ant socialdemokratų**. Peterburge nuteisė kelis narius soc. dem. partijos. Iš jų pasmerkta: Buchalter ir Januševska — po 3 metus tvirtovėn, Barabovska, Greiveris, Dumbadze ir Kolguškin — ištrėmiman, o Maliarčuk — 4 met. katorgos.

‡‡ **Įlūžo opera**. Peterburge sausio 17 d. įlūžo grindjs Imperatorės Operos ir įsmuko sklepan visi artistai, kurie repetiravo operą „Tristan und Isolde". 20 artistų sužeista; užvis sunkiau sužeistas garsus rusų basas Sibiriakov, kuris sutrenkė smegenis ir susilaužė kojį.

LIETUVIAI KITUR.

Irkuckas. Lietuvių laikraščiuose labai retai tenka išgirsti balsą apie lietuvius, gardesnės duonos ieškančius Siberijos tyruose, o dar rečiau apie Irkucko lietuvius, nors Irkuckas tai Siberijos „sostapilis". Iš viso, regis, buvo tik trįs trumpos korespondencijos „Viln. Žiniose". Gal, manoma kad čia nėsama tokių lietuvių-inteligentų, kurie sugebėtų parašyti laikraščiui nors trumpa žinutę apie mūsų brolius? Ne, tokių lietuvių čia ėsama užtektinai, tiktai jiems trūksta gero noro patarnauti savo vargstančiai laikraštijai. Irkucke ir jo apylinkėse lietuvių esama ne mažo būrio, bet iš to didelio būrio, susipratusių lietuvių terasime tik menką būrelį „ant pirštų suskaitomą". Irkucko lietuvių dauguma tai apsnudę, apsileidę, iškrikę „kaip žydo bitės" sulenkėję ir surusėję — vedę lenkes ir ruses ir tokiu būdu jau galutinai žuvę tėvynei-Lietuvai. Antroje gentkartėje, galima spėti, jų vaikai tiek težinos apie Lietuvą, kiek ir apie Australiją. Tokiems lietuviams, kokius dabar čia turime, rūpi vien skilvio ir kišenės reikalai ir jų „tėvynė tęn, kur gerai"; tarp tokių žuvusiųjų yra gana turtingų: vienas — didelės saldainių dirbtuvės, kitas dešrų dirbtuvės savininkai,—trečias turi gerą restauraciją ir t. t., bet jie visi yra „prošę ponai ir moscipanai". Tačiau ir tarp čionykščių lietuvių būrio yra nors maža gyvybės kibirkštis pastebjama. Šičgatės pradžioje p. m. (1911) keli susipratę lietuviai: kuningas, du farmaceutai ir keturi geležinkelio valdininkai sumanė įsteigti lietuvių draugiją, kurion galėtų susispiesti visi Irkucko lietuviai; tik, deja, nelemta buvo tai draugijai užgimt ir tas sumanymas liko vien sumanymu! Draugijos įstatai buvo paduoti gubernijos valdybai patvirtinimui, bet gub. administracija, gavusi mūsų pranešimą apie draugiją, labai nustebo, net nusigando išgirdusi apie kaži-kokius lietuvius! Kas tie lietuviai? iš kur jie atsirado? juk jie dažniausia katalikai — ergo — lenkai? tik keisti lenkai, nes save vadina lietuviais! Juk čia yra įsikūrusi „Polsko-litovskoje obščestvo Ognivo" tai kokių plynių dar reikia?! (Tiesą pasakius „Ognivai" yra prikergtas vardas „litovskoje", bet lietuviškumo nerastumei nei su mikroskopu) kam lietuviams skirtis nuo lenkų? Visą tą apgalvojusi ir sumetus gubernijos valdyba pasiskubino atsakyti tos draugijos sumanytojams šitaip: kadangi paduotuose įstatuose aiškiai regimas noras atsiskirti nuo senai gyvenančių čionai tautų arba gyventojų (tak kak vidna obosoblennost od miestnaho korennaho nasielenija) taigi tokia draugija sulyg tokių ir šiokių įstatymų straipsnių yra draustina, kaipo negeistina ir net valstybei pavojinga.

Sunku suprasti, kas čia skaitoma „korennoje nasielenije": ar rusai, kurie čia apsigyveno, ar buriatai, kurie ištikrųjų čia gyvena nuo žilos senovės. Gavę valdžios tokį neprielankų atsakymą, mes norėjome inkurti bent lietuvių klubą kaip antai Odesos arba Vilniaus „Rūta", bet delei mažumos tautiškai susipratusių lietuvių, tokia draugija greitai pas mus žlugtų.

Nejmanydami, ką beveikti, norėjome prie „Ognivos" prisiglausti, prisirašydami prie jos, kaipo nariai su autonomiškomis tiesomis, bet lenkai į mus paveizėjo kaipo į Liublino ir Horodlos unijos ardytojus ir mus nepriglaudė! Ir likome mes, Irkutsko lietuviai, be nič nieko! Ramiai sau snaudžiame ir sėdime rankas sudėję, laukdami, kol kiti nepradės varyti lietuvių kulturos darbą... Ar ilgai tęsis tas mūsų snaudulis, tai vienas Dievas težino! **J. S.**

(„Liet. Žin.")

Iš Lietuvos.

Įsakymas. Vilniaus gubernatorius išaiškino Vilniaus miesto valdybai, jog sulyg įstatų Šiaur-Vakariniam krašte visos visuomenės įstaigos turi savo veikimą vesti rusų valdiška kalba, todel Viln. miesto valdyba turi vartoti rusų kalbą ir visuose savo apskelbimuose ir iškabose.

Konfiskuota. Lenkų rašytojos Oržeškienės veikalas, užvardytas „Gloria Victis" buvo šiomis dienomis Vilniaus kningynuose konfiskuojamas.

Vilniaus pavietas. Atstovas Kuzma — kaip rašo „Dziennik Peterburski", yra gavęs žinią, jog urėdninkas Siemaško pradėjo kovoti su „lietuvių agitacija", Mišūnų ir Kozlių sodžiuose, sulėmė dvi merginas ir konfiskavo maldakninges ir šiaip nemaža cenzūruotų kningų ir įvairių lietuviškų laikraščių.

Paroda. Kauno ūkio draugija 1912 m. taiso parodą.

KRETINGA, Telšių pav. Vietinis krasos viršininkas P. gruodžio 3 d. nusišovė. Susekta, kad valdiškų piningų krasos kasoje pritrūko 4000 rb. Visi stebjasi,—nes žmogus ir gyveno ramiai, niekur piningų nekleisdamas.

PETERBURGAS. Savitarpiečių Dr-ja rengė sausio 6 d. (Trijuose Karaliuose) Pavlovo salėje trečią lietuvišką vakarą, su vaidinimu historiškos tragedijos **Keistutis. Nuo gryno pelno laimėto iš to vakaro 10 nuošimčių skiriama L. M. ir L. D. Dr-jų namams Vilniuje.**

A. Jasudis.

Naujas laikraštis. Lapkričio 2 d. pasirodė Vilniuje Liudviko Abramavičiaus redaguojamo laikraščio „Przegląd Wilenski" pirmas pavyzdingas numeris. Sandarbininkauja M. Roemeris., L. Krzywickis, St. Kosciolkowskis, Z. Pietkewicz, Savitri ir daug kitų. Bus tai demokratiškai-pirmei viškas savaitraštis.

Iš Lietuvių Dailės Draugijos. Prie konkurso užbaigimo elementoriaus viršeliui Kl. St. „Kas skaito rašo — duonos neprašo". Valdyba praneša, kad sutinkant su jury nusprendimu (kuriuomi buvo tarp kitų viršelių lygiai pažymėtas ir dailininko Petro Rymšos piešinys), taip-pat ir sulyg paties elementoriaus autoriaus noro, viršeliu paminėtojo elementoriaus pasilieka P. Rymšos darbas.

— Naujai tikraisiais nariais Draugijon įstojo: D-ras M. Kuprevičius ir provizorius P. Baltrušis iš Biržų, Kl. Skabeika iš Dorpato ir M. Zaunytė iš Prūsų Lietuvos.

— **Į L. Dailės muzėjų paaukavo**: P. Ona Vileišienė — skarą, p. Juodvalkis — senovės liet. kepurę. **Į kningyną**: p. M. Biržiška — 1 egz., p. Jamantas — 2 kningi.

Macocho ir jo draugų byla. Teisėn yra traukiami del Čenstakavos Motinos Šv. paveikslo apvogimo 8 žmonės: 1) Damazas Macochas 38 met., 2) Izidorius Starčevskis 38 met., 3) Bazylis Olesinskis 45 m., 4) Katarina-Alena Macochienė 27 m., 5) Juozapas Blosikevičia 50 m., 6) Juozapas Pertkevičia 39 m., 7) Lucijonas Cyganavskis 27 m., 8) Vincentas Pianko 48 m.

Paskaita apie aviaciją. Šiomis dienomis ketina į Vilnių atvažiuoti garsus aviatoriai rusai Agafonovas ir Sliusarenko, kurie paėmę dar vieną keliauninką nuskrido orlaiviu iš Peterburgo į Maskvą. Skaitys jie: 1) Kelionės įspūdžiai; 2) kaip buvo sutaisyti tie orlaiviai, kuriuose keliavome; 3) orlaivių ištobulinimas 1910 ir 1911 m.

Laike paskaitos bus rodomi su pagalba stebūklingo žibintuvo paveikslai.

KAUNAS. Antroji (lietuvių) Kauno skolinamai-taupomoji drja davė už pirmą savo gyvavimo mėnesį šitokią apyskaitą. Inkuriamojo kapitalo esama 12,115 rb., inplaukė 12,091 rbl.; paskolinta 19,948 rbl. Pelnas gautas iš banko veikimo neša už tą mėnesį 725 rubl., 55 kap. Išlaidų 857 rub. 47 kap. Balansas už tą mėnesį 24.931 rbl. 55 kap.

Nemunu. Šiemet per vieną lapkritį mėnesį Nemunu per Jurbarką išgabenta į užsienį 800,000 rąstų už 900,000 rublių ir 6,000 sieksnių malkų už 100,000 rub. Viso labo mūsų krašto girių per tą vieną mėnesį išgabenta už visą milijoną rublių.

Dvaras parduodamas. Dvaras Aleksandrava (Telšių pav. Kartėnų valsč.) parsiduoda po 100 iki 150 rubl. už dešimtinę.

DIRŽIŲ sodžiuje Šiaulių ap., (Žagarės valsčiaus) rasta žemėje daug piningų, jų tarpe ir keli auksiniai.

Tauragės gymnazijai suteiktos visos valdiškųjų gymnazijų teisės. Baigusieji 8 klases galės stoti į visas universitates ir kitas augštesnes mokyklas.

Spaudos reikalai. Nuo gruodžio 10 d. lig 15 d. laikraščių nubausta ant 900 rb., konfiskuota 2; areštuota vieno laikraščio vos tik surinktas numeris; konfiskuota kninga ingaunių (estų) kalboje (suimta 86 egz., kiti išparduoti). Konfiskuotas ir vos išėjęs iš-po spaudos Elizos Oržeškienės veikalas „Gloria victis".

(„Liet. Žin.")

„Naša Niva" paskutiniame N prašo savo skaitytojų, kad praneštų, kokiomis raidėmis geriau ją spausdinti: latinų ar rusų. Mat, toliau spausdinti laikraštį dviem šriftais redakcija nepajėgsianti.

Naujas laikraštis. P. M. Bemolovska gavo leidimą leisti dvisavaitinį lenkų kalba laikraštį „Szubrawec Wilenski" (Vilniaus nenaudėlis).

Nežinomas Mickevičiaus portretas. „S. Z. Ž." praneša, kad žinomas senovės dalykų rinkėjas, rusas gen. A. Žirkievič, nepersenai pirkęs beveik už dyką pas kokį tai žydą nežinomą Adomo Mickevičiaus portretą iš jo jaunystės laikų — esąs jis be galo gražaus darbo. Portretas esąs ypač brangus del to, jog iš to Mickevičiaus gyvenimo laikatarpjo nebuvo ligšiol jo portreto.

Prof. Endzelinio paskaita. Vilniaus latvių draugijos sumanymu 1912 m. sausio mėn. „Rūtos" būste skaitys Charkovo universitatės profesorius Endzelinš (latvis) **„Apie Baltijos kalbas"**. Paskaita taisoma latvių ir rusų kalbom. Paskaitos programa, kurią skaitys rusų kalba: Iš ko susideda Baltijos (lietuvių, latvių ir senprūsių) kalbos ir jų pavadinimas. Jų santykiai su kitomis indo europiškomis kalbomis, ypač su artima giminiečių slavių kalba; slavių-baltėnų prokalbės klausimas. Baltijos kalbų savitarpiai santykiai; jų išsiskaidymas į senprūsių (su jotvingiais) ir lietuvių-latvių (su kurais) šakas. **Senprūsių kalbos historijos apžvalga**; jos paminklai ir trumpa charakteristika; senprūsių kolonija Lietuvoje. Lietuvių kalbos historijos apžvalga; jos seniausi paminklai ir tarmės. Skirtumas tarp lietuvių ir latvių kalbų; kurų tautybė ir kalba. Trumpa latvių kalbos historija; seniausi jos paminklai ir tarmės. Svarbjausieji Baltijos privalumai. Kaimynų kalbų ir jos intekmė į kaimynų kalbas. Indoeuropiškų tautų pirmtėvinės klausimas; kur Baltijos giminės lopšys.

Netikrosios markės. Kieve policija susekė netikrųjų **paštos** markių dirbtuvę. Suimtas **vienas** intariamas.

Rusų spauda apie K. M. Čiurlionį. Apie išstatytuosius dabar Maskvoje mirusiojo **M. K. Čiurlionies** veikalus taip rašo **„Russk.** Slovo" N279 rusų kritikas **p. Sr.** Mamontovas: „Neišdildomąjį įspūdį išsineša žiūrėtojas, matęs M. K. Čiurlionies vaikalus. Kaip Biblijos Jezekėlius, mirusis dailininkas, iš širdies tikėjo tais mystiniais — gūdžiais svajojimais (prizraki), kuriuos gimdydavusi jo vaidentuvė ir, kaip nuošalus (bezpristrastnij) chronikų rašytojas, nesivydamas paskui varsų, kėlė juos drobėn. Visa ilga p. Čiurlionies paveikslų eilė, tai — neįspėtina poėma, panaši Apokalipsiui, tarpais gūdi (žutkaja), kartais graži, kaip svajojimas. Į tuos paveikslus taip įsižiūrai, kad visiškai nei nepastebi, kaip, kuo ir ant ko jie paisyti"...

Del negerbimo senovės liekanų. Turėdami omenyje: kad Pilies Kalnas Vilniuje yra vienas iš žymiausių senovės paminklų, taigi delto ir del savo dailios išvaizdos jis vilioja į save turistus ir yra vietinių gyventojų labai mėgiama vieta pasivaikščioti ir pasilsėti, kad be jokio reikalo įsteigus ant jo prietaisus, nieko bendro neturinčius su jo senove, priešingai, dar sujungtus su praėjusiųjų amžių didvyrių liekanų išardymu, būtų barbarų darbas, nūdien jau nebedovanotinas, — mes apačioje pasirašiusieji reiškiame savo pasipiktinimą tuo pasikėsinimu ant mūsų akropolio, inžiniero Šenfeldo sumanytų, dabartinių miesto valdybos atstovų patvirtintu, būtent Pilies Kalno sunaudojimu miesto kalanicazijos reikalams.

Danatas Malinauskas, Jonas Vileišis, O. Pleirytė-Puidienė, P. Jodelė, P. Kuxma, J. Marcinkevičius.

VILNIUS. Leidimas. **J. Rinkevičius** gavo leidimą leisti lietuvių savaitinį laikraštį „Vaivorykštė".

(„Viltis".)

KURTUVĖNAI, Šiaulių apskr. Nakčia iš 27 į 28 d. lapkričio Antano Raubos ir vartotojų draugijos sankrovosna laužėsi vagis, bet nepasisekė. Ypač norima panaikinti vartotojų sankrova, kuri kelis sykius norėta apvogti, bet vis nesiseka. Kurtuvėniečiai, dar nuoliau rūpinkitės savo sankrova, kuri turi tiek neprietelių.

Lukošius Raulentas.

LANKELIŠKIAI, Vilkaviškio ap. 17 gruodžio naktį į Elizėjaus Šabrinsko pirkią įsilaužė plėšikai. Išmušė langus, duris, sulaužė spintą ir išėmė piningus. Vienas plėšikų grintelninkui Šabrinskui prakirto galvą lazda. Pakilus riksmui, galvažūdžiai pabėgo. Plėšikai dar nesusekta.

Jonas Šabrinskas.

ŠVIEKŠNA, Raseinių ap. Pas mus atsitiko indomi naujiena: 1 d. gruodžio griovė smarkus perkūnas ir priemiestyj intrenkė į

Adomo Biknevičiaus namą ir sudegino. — Perkūnija grūmėjo 9 val. vakare. **Petras Guoba.**

VILNIUS. Dūmos narys grapas Bobrinskis sakė Vilniuje prakalbą, kurioje tarp kit-ko prasitaręs, kad tautininkai ir spalininkai ims tartis su lenkais tiktai tuomet, kai pastarieji atsisakys nuo teisių į šį kraštą. Lietuviai turį pašalinti iš dūmos, anot jo, nekultūrinį atstovą Bulotą.

TRAKAI, Vilniaus gub. Trakų apskričio maršalka, anot laikraščių, nuleidęs Vilniaus gubernatoriui prašymą, kad jisai išsirūpintų iš Ciesoriškosios archeologijos draugijos vyriausybės pašalpos Trakų pilies griuvėsiams atnaujinti.

Kuningų permainos Žemaičių vyskupijoje. Kun. Paltarokas, Surviliškio kam., patvirtintas vidaus dalykų ministerio prof. Žemaičių Dvas. sem. Čekiškio klebonas kun. Lebioda ir Adakavo klebonas kun. Gaigalas, perkelti vienas kito vieton. Kun. Norbutas, Čekiškio kam., išvažiuoja į Škotiją, kun. Chrapauskas, Aknistos klebonas, atsisakė nuo užimamos vietos ir tuo tarpu apsigyveno Rygoje.

ALIZAVAS, Panevėžio ap. Kuriuose-ne-kuriuose Alizavo parapijos sodžiuose, ypač Laukminiškyje yra labai išsikerojęs paprotys lošti kortomis. Lošia piemenįs, jaunikaičiai ir seniai; lošia tušėiai ir piningais, kas duoda progą dažnai susipykti ir pasigirtuokliauti. Seniau minėtasai sodžius skaitėsi šviesuolių židiniu— jaunuomenė skaitydavo kningeles ir laikraščius, — bet dabar tą gražų užsiėmimą pakeitė kortos. Sodžius susideda iš trijų dešimtų suviršum pasiturinčių ūkininkų, o nei vienas neišsirašo laikraštėlio, nebesimaišio kningelių.— Tiktai to sodžiaus mergaitės vertos pagyrimo užu gražų dainavimą.

Leonas Katela.

ALIZAVAS, Panevėžio p. Šiemet rudeniop iš daugelio sodžių, kaip tai: Radukių, Spiegų, Girstaikių, Žilių, Tuitų ir kitų, pavogė nemaža arklių. Žmoneliai ilgai jieškojo, klausinėjo, bet niekur negalėjo atrasti. Antgalo manė, kad jų arkliai jau visai pražuvę. Bet praslinkus bent porai mėnesių, nuskriaustieji žmoneliai gauna žinią, kad Salako parapijoj yra nemaža cigonų pavogtų arklių, tęn išmainytų ir parduotų. Tuojau jie, gavę nuo vaito paliūdijimą, su policija nuvažuoja į nurodytąją vietą ir atranda savo arklius. Dar kokia dešimtis vogtų arklių esą neatsiimta. Tęn buvęs lizdas vagių-cigonų. **Leonas Katela.**

Svarbūs radiniai. Nesenai Pangėsuose (kaimas apie Priekulę, Prūsų Lietuvoje) kasta senovės kapai. Rasta senovės Lietuvos daiktų: piningų, žiedų, žalvario išdirbinių, sagučių. Tie radiniai parodo, kad mūsų protėviai senovėje nežemai stovėję.

JĖZNAS, Trakų apskr. Jėzno valstiečiai pastatė paminklą carui Aleksandrui Antrajam, išliuosuotojui nuo baudžiavos. Parašas ant paminklo — rusiškai ir lietuviškai. Paminklas iškilmingai atidengtas spalių mėnesyje. Dalyvavo patsai Vilniaus gubernatorius. **Samsanavičius.**

KELMĖ, Reseinių apskr. Kelmės valstiečiai, kad kiekvienam povieu nevaikščiojus krason, turi keletą vyrų, kad jie jų laiškus ir laikraščius paimdinėtų ir, kam priguli, atidavinėtų. Bet kuriene-kurie iš ingaliotojų perilgai užlaiko pas save laiškus — kartais po mėnesį ir ilgiau. Daugumas valstiečių tuo labai nepatenkinti ir nenoriai laikraščius išsirašinėja.

(„Šaltinis".)

IŠ LATVIJOS.

RYGA. Kaip Rygos krasa inkurta pernai sukakę 200 metų, bet esą užmiršta šį jubilėjų apvaikščioti. Krasą inkūręs pagal švedų pavyzdžio Petras Didysis.

— **Girdėjome** tūlas Beržinskėlis, kreipės į namų savininką Lukavičių (lietuvį), gyvenantį prie Katalikų gatvės (prieš šv. Franciškau bažnyčią) užleisti būtą mariavitų maldų namams, bet p. Lukavičius mariavitų pasiuntiniui atsakęs.

— **Užpuolimas.** Papitonos žmona garlaivio „Kometa" Elena Čepulis praneša policijai, kad 8 gruodžio vakare grįžtant jai namon Kliuversgolme prie akmeninių anglių sandėlio užpuolę du jaunu vyruku ir atėmę nažutką, muftą, aukso jungtuvių žiedą, ir pabėgę.

— **Vokiečiai** rinkėjai į Rygos miesto valdybą, anot „Lib. Ceit.", esą jau užtikrinę savo viršų rinkimuose prieš latvius. „Rižk. Misl." pamini, kad ir lietuviai rengią išstatyti savo kandidatus į miesto valdybą.

— **Kvotimus** prie Rygos mokslo apygardos šį rudenį laikė išviso apie 90 mokinių, daugiausia ant liaudies mokytojo; bet išlaikė tik 16, tame skaitliuje ir vienas lietuvis, **Justinas Banaitis,** iš Kauno, mokinęs „Saulės" kursuose; p. Banaitis ingijo liaudies mokytojo teises.

— **A. Maciejausko kningynas,** apturėjęs naujas lietuviškas plotės (plastinkas), indainuotas Valkininkų p. Valiušio vedamo choro. Gana gerai pasisekę sekančios dainos: Ant marių krašto, Auga klevelis, Jau slavai sukilo, Nėris upe ir Šešupe, Linksma diena apturėjom ir Sesutėlės lelijelės.

— **Teismas.** Peterburgo teismo ruimai (palata) Rygoje 13 gruodžio pasmerkė už prigulėjimą prie latvių socialdemokratų partijos Janį Krievinį 21 m., Sim. Vanagą 26 m., Alfr. Mierigį 20 m. ir Andrių Verlisą 23 m. ištremt į Siberiją lig gyvos galvos, o Francį Abakaką 17 m. ant 2 metų į tvirtovę. Jie 25 birž. vakare buvo policijos suimti atliekant susirinkimą miške prie Braslių kapinių.

— **Perstojo ėjęs** nuo 5 gruodžio du syk į savaitę latvių socialdem. darbininkų laikraštis „Jaun. Laiks".

— **Aną subatą** per 40 val. atlaidus šv. Franciškaus bažnyčion inėjo kažin koks vyrukas ir atsistojęs vidur bažnyčios ėmė skaityt „Rygos Naujienas", kol atėjęs šveicaras neišvedė laukan.

LEMZAL, Vidž. g. Gubernatorius prisiuntęs įsakymus stalių dirbtuvių savininkams, sulig kurių darbininkų darbo diena neturi būti ilgesnė 10 valandų. Dvi valandos turi būti duodama pavalgyti, bet jos neįskaitomos į tas 10 val. Policijai įsakyta paimti nuo darbdavių parašus apie pildymą šio įsakymo.

Iš Liepojaus į Klaipėdą būsią neužilgo galima važinėti garlaiviais, nes Klaipėdos miesto valdyba veda tarybas su viena laivų kompanija Liepojuje. Paprūsės žemaičiams būtų nemažas palengvinimas, turint reikalus su Liepojum.

— **Neleidė** Rodičevui skaityti Liepojuje paskaitos apie Hercenį ir valstiečių paliuosavimą. Rygoj tos pačios paskaitos buvo leistos.

Liflandijos gubernijinė komisija nepatvirtino dviejų latvių apšvietos draugijų „Daugava" ir „Uguns".

BĖBRA, Kurš gub. Nesenai buvo čia valsčiaus atstovų rinkimai. Kaip visur taip ir čia neapsėjo be degtinės. Vienas vyras „pavargęs" atsigulė smūkininko ratuosna, tuotarpu kažin kas apipylęs „pavargėlį" žibalu ir uždegęs, nuo ko nabagui gerai nutvilko kūnas. Taip tatai viena beprotystė veda kiton.

LIEPOJUS. Pajūrėje, Perkūno valsčiuje, 1 gruodžio rasta papjautas ir įmestas į jūrą lengvasis vežėjas K. Simen'as; jis išvažiavęs 29 lapkr., arklys sugrįžęs 30 lapkr. Eina tardymas.

— Gruodžio 1 d. išplaukė į New Yorką garlaivis su 1257 išeiviais.

Telefonai pas ūkininkus. Dobleno paviete (Kurš. g.) kokia 30 ūkininkų susitarė įvesti pas save telefonus, kad galima būtų susišnekėti tarp savęs, su Mintauja, Doblenu ir aplinkiniais valsčiais. Žemė čia smarkiai pabrangėjusi; kur prieš 5 metus mokėjo už dešimtinę 300 r., dabar jau moka 480 r.

(„Rygos Garsas".)

IŠ PRŪSŲ LIETUVOS.

Gumbinės „Lietuvių draugija" turėjo 20 š. m. savo metinį susiėjimą. Iš valdybos paduotojo pranešimo gauname tirti, kad draugija praėjusiame mete nors ir palengva, bet neperstotinai augusi. Ji ir netingėjusi: atliko 12 mėnesinių susiėjimų, kuriuose buvo moksliški pranešimai, vaidinimai dramatinių veikalėlių, deklamacijos, dainavimai (solo su pritarimu klavierių ir keliais balsais). Į valdybą, kuri pagal įstatus naujai buvo renkama, pateko ponai: Dr. Steputaitis, Stiglorus ir Naujoks. Iš draugijos apsiėjimų naujiems metams, kuriuose kur-kas daugiau ketama nuveikti, norime tiktai pranešti, jog vasario arba kovo mėnesyj surengiamas didesnis lietuvių vakaras su teatro vaidinimu ir muzikos dalykais. Laikraščių gaunama visi žymesnieji Prūsuose, Didžiojoj Lietuvoj ir keli net Amerikoje išleidžiamieji. Ir kningyną ingyti pradžia jau padaryta: kiek tai draugijos turtas prileis, bus ir tame naujuose metuose toliau pasirūpinama.

(„Birutė".)

LAIKAI IŠ ARGENTINOS.

Caronel Suares, F. C. Praleidome čia 4-rius metus, tokius blogus, kad vos turtingesni galėjo išsiversti, o bėdinieji gaspadoriai prikišė visą savo triūsą, kiti nuėjo bankrūtais ir bado teko pakentėti. Taip va da pernai, Pampaso provincijoje daugybė žmonių visai nualo; buvo tokių, kurie atsivežė kapitalo po 20,000 ir indėjo tą į ūkę; ant galo viską patrotijo; nebeturėjo nei prietelių, kad kas jiems pagelbėtų. O armašinos nebedavė ant bargo. Tai kurie da išsigalėjo, tie išvažiavo kituos kraštuos, o kurie pasiliko, tai prisiėjo daugumui valgyti arklieną mėsą be duonos kąsnelio! Per keletą savaičių daugumas, vaikų badu išmirė, iki valdžia atsiuntė šiokią-tokią pagalbą.

Šiemet gi susilaukėm tokių gerų metų, kad senieji gaspadoriai nuo 30 metų tokių neatmena. Provincijoje Buenos Ayres, Pampo, Sentral, ir kit. kviečiai ir avižos išaugo stimbais sulyg žmogum, ir iš vieno grūdo avižos išrovę suskaitėm išaugo 97 šiaudų, o ant šiaudo po 120 grūdų! Labai puiki daga. Tik gaila, kad iš lietuvių čia nesigirdėti nei vieno čekariero (gaspadoriaus).

Darbininkams čia moka ant tanto po 25 pesų, o kurie lygi 1 kovo mėn. susiderėjo, gauna vienas darbininkas po 380 pesų; o katrie su gaspadine, kuri gali išvirti valgyt darbininkams ant lauko, tai tokia pora gauna po 500 pesų ir po 525 ligi pirmai kovo. Kitais metais vos gaudavo vienas ligi 200, 220 ir 180, o su pačia — gaudavo 250 ir ligi 300 Tai tokie šiemet čia metai.

M. Juodviršis.

Iš Amerikos.

Lawrence'o streikas. Kitoje vietoj yra pora platesnių korespondencijų iš Lawrence, Mass. didžiojo streiko, kuriame dalyvauja didelis skaičius ir mūsų vientaučių. Iš tų lietuvių, kaikas jau ir ypatiškai nukentėjo. Taip va p-lė Marė Matulevičiutė tape pasmerkta užsimokėti ir užsimokėjo $20 pabaudos už tai kad su kitomis merginomis prispyrę kokią tęn moterį prie sienos (matomai, streiklaužę) ir pampinę ją; taip gi kaltino M-tę, būk ji areštuojama „draskiusi" policmaną. Abelnai streikierių teismas nesigaili. 29 streikierius— veik visus italus — pasmerkė šiaip: 4 — po 2 metų kalėjimo, 23 — po 1 metus, kitus po 6 mėnesius, tarpe tų puslenkį Leo Mixoną (gal Miškūną?), — tam da ir $100 bausmės. Miestas, šiuos žodžius rašant, tebėra ant karės tiesų ir milicijos rankose.

Du nukrito nuo bokšto. Philadelphia, Pa. vienas darbininkas, betaisant stogą presbiterų bažnyčios bokštui, ant N. Broad str. staigu paslydo ir ėmė čiaužt žemę, kada jis pričiaužė prie kito, tas jį bandė laikyti, bet abudu nukrito ant gatvės iš 130 pėdų augštumo. Žinoma, juos paėmė jau lavonus. Vienas nabagas turėjo da stiprai įsitvėręs savo draugui už skverno.

Kubiečiai Amerikon su skundais. Kuboje didelė suirutė. Girdėtis, kad būsią išrinkta keli senyvi generolai, kurie atvyksią Amerikon ir pačiam prezidentui Taftui išdėstysią bėdas ir prašysią pagalbos.

Napoleono giminaitės turtas. Washingtone atidarė testamentą Amerikoje pasimirusios Napoleono pragiminaitės, našlės Caroline Leroy Bonaparte, Jerome Napoleono pačios. Viso rasta turtų $600,000, kuriuos padalina tai Amerikoje tai Europoje esantiems giminėms.

Amerikos kareiviai — kurių 15-tą infanteriją išsiuntė į Chinus, jau pribuvo į vietą ir pradėjo saugoti amerikonų dalį gelžkelio, bėgančio nuo Pekino.

Kaip mėsos čienią „fixino". Chicagoje tebeina byla apie gyvulių pjovėjų trustą. Nagrinėjant tikrai surasta, jog trustas labai dažnai tyčia pakeldavo ant mėsos čienią.

Jieško daugiau dynamičių. Indianopolis, Ind. pašaukti liūdininkai iš Ohio išdavė prieš Grand Jury penkius žmones, kurie 1910 m. liepos 4 d. Akrono mieste išdynamitavę gelžies fabriką. Kas jie tokie, ir ar jie buvo iš McNamaro talkos, dar nežinia.

Iškrėtė prokurorą. Los Angeles, Cal. policija jieško indomių vagių, kurie čia naktį įsiplėšė į specialio prokuroro Lawlerio būtą, ir nieko neišsinešė, kaip tik iškrėtė visus poperius. Spėjama, kad „vagis" norėjo rasti dokumentus, nes Lawer dabar veda tyrinėjimus apie dynamičius.

Susimylo ant niekadėjo. Prez. Taftas atleido kaltę garsingam New Yorko bankų išpūstytojui, Ch. Morse, kuris buvo pasmerktas ir jau pradėjo atsėdėti Atlantoje, Ga. 15-kos metų kalėjimą Buk Morse baigęs mirti. Dabar jį jo pati išvešianti Vokietijon ir gal atgaivinsianti.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

BAYONNE, N. J.

Čia 26 d. gr. iš Newarko koki tęn Scenos Myl jų dr-ja parengė teatrą ir balių. Tik keista, kad rengta lyg „niekam nežinant". Tik vietinėj bažnytėlėj pagarsinta. Tad susirinko suvis mažai.

Perstatė „Vienas iš mūsų turi apsivesti" ir „Velnias ne boba". Lošimas nusisekė pusėtinai. Paskum padainavo keletą dainučių, katros daugiausiai publikai patiko. Da vėl vienas keistumas: prie langelio bruko bilietus brangesnius, o norintiems po 25c. reikėjo stovėti. Kada publika nenurimo, tai viens iš vadovų net ant scenos užlipęs liepė nurimti, nes kitaip jie turį ir „dėdę" (suprask policmaną). Kam čia tie „dėdės"?

Sausio 1 d. D. L. K. Vytauto Dr tė parengė teatrą ir balių. Statė vienaveiksmę komediją „Nutrūko" ir monologas „Vagis". Nusisekė puikiai. Ypač Burmantienės rolę gerai atliko M. Ivanauskiutė. Publikos susirinko didokas burelis. Dr-tė pelnė apie $30. Būtų linksmą girdėti ir kitas draugystes šį-tą parengiant, o ne vis tuos nuplukusius balius.

Bayonnės tėvas.

LAWRENCE, MASS.

Gražus paveizdas. 7 d. sausio, visiems čianykščiams lietuviams žinomas p-as Jonas Arlauskas vedė p-lę Antaniną Vasiliauskaitę. P-s Arlauskas yra liet. kooperacijos krautuvės vedėju. Jis savo darbštumu ir sumanumu daug vietiniams lietuviams yra gero ir naudingo padaręs. Jei ne jis, kooperacijos krautuvė gal būt senai jau žuvus ir nebegyvavus, nesačionai lietuvių suprantančių biznio dalykus, šiek-tiek apsišvietusių ir gerai mokančių anglų kalbą kaipir nėra. Gerb. Arlauskas kooperacijos krautuvę pastatė ant gerų kojų ir šiandien jau toji bendrijėlė-vartotojų draugija turi suvirš tūkstantį pirkėjų-kostumerių.

Ant vestuvių iškilmės susiprašė nemaž draugų ir svečių. Popietų, p. Petras Čiras pasakė trumpą prakalbėlę apie apsišvietimo dalykus ir didesniam pagerbimui jaunavedžių sumanė ir pratarė, kad susirinkusieji svečiai sumestų po kokį skatikėlį mūsų bėdinai besimokinančiai jaunuomenei sušelpti ir jų sunkiam vargui — mokslui baigti. Visi tam pritarė ir jaunavedžiai pirmieji paaukojo po $1. Potam dar keletą žodžių pratarė J. Dagis, pagirdamas tokį prakilnų ir puikų sumanymą ir meldė kas tik kiek išgali paaukoti. P-ui S. Dvoreckui perėjus per svečius surinkta aukų $8.36. Piningus skiriame „Aušros" Draugijai. Prašant tūlų aukotojų jų pavardes pagarsinti laikraščiuose, ką šiuomi atveju ir padarome. Aukojo šie: Po $1: Arlauskas J., Vasiliauskaitė-Arlauskienė, Semšis Jurgis. Po 50 centų: Pakaušis A., Pekarskis Z., Ramanauskas Ant., Ramanauskienė Ona, Dagis J. Po 25 centus: Dvoreckas S., Tamulevičius, Čiras P., Petrauskas J., Akstinas J., Stravinskas F., Lukašiūnas, Abromavičius A. Po 20 centų: Dvoreckas P. ir Leikauskis P. 16 centų — Audickas. Po 10 centų: Danisevič M. (rusas), Žėkas P., Tamulaitis A. Viso surinkta 8 dol. 36c. Piningus (8.26c.) siunčiame „V. L." redakcijon, 10c. pasiliekame persiuntimo lėšoms.

J. Dagis.

NEW BRITAIN, CONN.

Dar prieš Naujus Metus čia du vaikinai sustatė orlaivį; vienas iš jų — lietuvis. Tasai ant kito meto žada jis vienas padaryti dar kitonišką. Da jaunas vaikinas, gal kokių 19 metų. Pavardė — K. Dambrauskutis.

F. M.

DETROIT, MICH.

Šliuptarnį mušė. Sausio 6 d. pas P. G. saliūne buvo šv. Antano dr-ės susirinkimas, kuriame tarp ko kito sąnariai gerai inkaušo ir užpuolė ant vieno vaikino: „šitas šliuptarnis, — reikia užmušti!" Užmušt neužmušė, bet pritąsė, sudraskė žiponą ir pusėtinai apkūlė.— Gėda už tai! Ir laikas būtų paliauti saliūnuos laikyti susirinkimus.

P. Baltrūnas.

PLYMOUTH, PA.

Liūdnas atsitikimas. 9 d. sausio žuvo 6 darbininkai Chely Parish kasyklose. Nuėję į darbą ant naktų ir nusinešę dynamito — buvo užgriuvusi viena vieta — turėjo akmenis suskaldyt. Bet būta gazų; kaip tik gazai užsidegė, tai nuo to ūko ir dynamitas susprogo. Visus ant sykio ir užmušė; tik vienas leberis liko gyvas, nes tas buvo kelis mastus toliau. Iš tų 6, žuvo 2 lietuviai: Augustas Grėbliūnas ir Vladas Mažeika, 1 lenkas ir 3 anglai.

Darbai šiaip gerai eina, dirba pilną laiką; viskas būtų gerai, tik kad nebūtų taip šalta; labai dideli šalčiai, — taip šalta, kad net tvoros tarška.

Mainieris.

WORCESTER, MASS.

Gruodžio 31 d. čia buvo rodomi krutomieji paveikslai, kuriuos surengta su padėjimu Y. M. C. A. Pirmiaus paaiškino, kaip anglų kalba reikalinga mokėti ir kaip be jos męs visur skriaudžiami. Aiškino vienas anglas. Lietuvių kalbon išguldinėjo p. M. Paltanavičius. Tas anglas pasakė, jog jis važinėjęs po Lietuvą ir užrašęs dainelę, kurią prašė publikos padainuoti: „Lietuva mūsų močiutė". Nevieno pasidžiaugė širdis, kad ir svetimi mus mato. Toliaus rodė Lietuvos veikėjų paveikslus: S. Daukanto, v. Baranaucko ir kit. Parodžius Jogailą ir paaiškinus jo nekaip gerus darbus, daug pradėjo nerimauti. Toliaus parodė Lietuvos žemlapį, miestus, pilis, Nemuną, darbininkus ir lietuvaites pasirėdžiusias tautiškai.

Malonu matyti savo šalį. Nevienas dėkavoja už parengimą to vakaro. Būtų malonu, kad ir daugiau tokių vakarų susilauktume.

Petras Dedinas.

LAWRENCE, MASS.

Lawrencą ištiko netikėtas streikas. Čia gyvena veik vieni svetimtaučiai: italai, lietuviai, lenkai ir francūzai. Streikas prasidėjo 12 d. sausio. Pirmiausiai sustreikavo italai. Ėjo per fabrikus ir sustabdė inžinus. Tūli darbininkai nenorėjo išeiti. Tad italai pradėjo išvarinėti. Kas gražumu neklausė, tad italų moterįs ir vyrai pradėjo mušti. Fabrikų bosai pašaukė policiją ir pradėjo visus varyti laukan. Streikieriai iš vienų dirbtuvių ėjo į kitas su Amerikos ir Italijos vėlukais. Kitur policija buvo apstojus fabrikus, bet jie nežiūrėdami lauže vartus. Policija atkišo į minią revolverius, bet šie įnirtę pradėjo leisti akmenais, pagaliais į fabrikų langus.

Dirbtuvės darbininkai, matę, kad bus blogai, metė dirbę ir išėjo. Per 2 val. viskas nutilo, tartum viskas išmirė. Dabar visos dirbtuvės jau nedirba.

Priežastis streiko tame, kad nuo Naujų Metų buvo sumažinta 2 valandi į savaitę dirbti. Bet už tai 2 valandas nenori mokėti. Žinoma, italai ir taip labai pigiai dirba, užtai ir lenkai su lietuviais vyrai prie verpimo siūlų gauna $6—7 į sąvaitę, o pragyvenimas brangus. Bet sunku ir streikuoti, nes darbininkai įvairių tautų ir nėra jokios unijos tarpe jų. Ypač po mažai uždirbdami, nesusitaupė, todel nemanoma, kad gali ilgai laikytis prie streiko.

Anglų laikraščiai rašė, būk streikuoja tik lietuviai, lenkai ir italai; kitų tautų nemini. Gal taip ir yra.

15 d. sausio buvo baisus susirėmimas darbininkų su policija. Mat kai-kuriuose fabrikuos po keletas dar dirba. Streikieriai sumanė ir tuos išvaryti. Pradėjo guryti langus, iš fabrikų pradėjo leisti vandeniu. Iš minios atsiliepė šūviai. Policija mato, bus blogai. Pašaukė miliciją. Šiai pribuvus darbininkai nenorėjo klausyti. Tame susirėmime milicimenai nudūrė vieną italą, kuris pasimirė. Taipgi daugelį areštuotų. Laikraščiai paduoda, kad vieną italą nuteisė ant 2 metų kalėjiman, o kitus po 1 metus, tai po kelis mėnesius.

Tą pačią dieną po pietų rinkosi žmonės į City Hall, pasikalbėtų. Bet miestas neduoda salės. Tat baisus šauksmas rekinimas pakilo. Ir čia milicija atėjo ir nuvarinėjo žmones. Keli ir čia buvo areštuoti.

Vakare darbininkai gavo City Hall, bet veik tik trečia dalis tėjo vidun. Kiti stovėjo ant kiemo. Čia kalbėjo keliose kalbose. Lietuviškai kalbėjo A. Ramanauskas. Iš New Yorko pribuvo italas (smarkus kalbėtojas) unijų organizatorius; jis bus iki pasibaigs streikas.

Ikšiol lietuvių nėra nukentėjusių, tik keli buvo areštuoti.

Kadangi tarpe streikierių yra moterų ir merginų, taigi ir jos karštai kovoja; kai-kurioms ir plaukus nurovė. Iš lietuvių buvo areštuota mergina, užtat, kad policmanui supleškinus per žandą. Minėtą merginą areštuodami labai kaneveikę: rankas sukę policmanai. Lietuviai žada skųsti policmanus už tokį pasielgimą su mergina. Kaip užsibaigs streikas, manau skaitytojams pranešti.

J. Žukauskas.

ROCHESTER, N. Y.

Gruodžio 11 d. atsibuvo prakalbos lenkų neprigulmingos bažnyčios svetainėj. Kalbėjo kun. Mickevičius, iš Worcesterio. Kun. M. pradėjo nuo izraelitų, kaip jie sunkiai vargo prie faraonų despotizmo. Priminė Lietuvos baudžiavą, bet sako ir dabar nesiskiria nuo baudžiavos. Dirbdamas pavėlinai nueiti, tai vartai dirbtuvės uždaryti. Sulygino svietišką valdžią su dvasišką, kad nesiskirią nei biskučio. Pirmoji remiasi ant kapitalo, antroji irgi ant dolerio. Romos bažnyčia lygi unijai: krikštai, vinčiai, išpažintis, komunija, viskas po taksomis. Užuot sakyklose šaukti, kad skaitytų, lavintųs, šviestųsi, keikia darbininkus gąsdindami pekla, nors darbininkas ją mato kasdien. Liepė neklausyti kunigų keikimo už skaitymus, ir skaityti visokias knygas ir laikraščius, iškiriant kuningiškus. Mylėti savo tėvynę Lietuvą ir kelti savo brolius iš miego. Nepamiršo nupeikti ir kun. Olšausko su Tumu. Užbaigdamas malavo atleisti, jeigu kam ne patiko. Jis norėjęs nurodinėti netesingumą Romos dvasiškijos. Ant galo sušuko: „Lai gyvuoj Lietuva! Lai gyvuoj vienybė tarpe lietuvių!" Prasidėjo didelis užimas nuo delnų plojimo.

Galima sakyt, kad kun. Mickevičius yra geras agitatorius ir patraiko sužadinti lietuvius.

P. Petronis.

YOUNGSTOWN, OHIO.

Čia 4 d. sausio pasimirė Jonas Užupis, 42 m. Buvo laisvų pažvalgų žmogus, neprigulėjo jokion draugystėn, tik į 157 kp. S. L. A. Palaidojo be jokių bažnytinių apeigų. Paliko moterį Joaną ir sūnelį. Paėjo iš Suvalkų gub. Barzdų kaimo.

Youngstowne yra apie 80,000 gyventojų: rumunai, syriokai, italai, slovakai, lenkai, taipgi apie 50 šeimynų ir lietuvių. Lietuviai labai išsiskirstę. Dirbtuvės visos beveik geležies ir plieno, dratų ir blėkių; po biskį dirbinėja.

Lietuviai turi šias „šventas" draugystes: Juozapo, apie 40 narių, 157 S. L. A. kp., 6 nariai, Š. L. R. K. kp. 20 narių; turi lietuvį kun. Vilkutaitį, būna pas vokiečius kamendoriumir lietuviams pamaldauja, bei padeda organizuoti lietuvišką parapiją.

Lietuviškų vertelgų yra: 4 smuklės ir viena kriaučių šapa; o daugiaus jokių nesiranda. Kilo sumanymas sutverti kooperacijos valgomų daiktų krautuvę, atsirado keletas pritarėjų, žadam pradėti.

Yra keletas lietuvių, ką turi savastį ir gerai pasilaikančių; gal ir pasiseks lietuviams šį-tą nuveikti; nors ir čia lietuviai visokių pažvalgų, visaip prasivardžiuoja, bet su laiku sueis į vienybę.

Skaitytojas.

LAWRENCE, MASS.

Streikas ir iš ko jis gimė. Kas tai Laurenčius? Nedidelis tai miestukas; iš darbų daugiausiai vilnonės dirbtuvės, kuriuose dirba visokių tautų daugybė, daugiausiai moterįs ir vaikai. Užmokestis visiškai menka, vos išgyventi. Valandos darbo labai ilgos, persunku išstovėti jauniems vaikams ir moterims.

Pirm Naujų Metų, pradžia darbo visados buvo nuo 6:50 min. ryto iki 6 val. vakare, viena valanda pietums. Toks padėjimas priverte unijas kreiptis prie gubernatoriaus Foss, į Bostoną, apie sutrumpinimą laiko. Valstija priėmė, užtvirtino ir visur pasirodė ant dirbtuvių durių apskelbimai, kad po Naujų Metų yra sutrumpintos darbo valandos, — nuo 6:45 m. ryto iki 5:30 vakare. Tad per savaitę mažiau dviem valandom. Labai nudžiugo darbininkai. Bet vėl apsimąstę, kad tas nelabai gerai išeis su dirbtuvių darbininkais, pradėjo šnabždėtis apie streiką. Perleidus savaitę, tai tęn tai šęn pradėjo streikuoti ir pagaliaus šiandien, t. y. 12 sausio, daugybė sustreikavo; kaip-kur net buvo kruvini susirėmimai su policija. Iš to viso, aš manau, kad buvo skaitytojams suprantama priežastis; tai yra, fabrikantai nutraukė ir algos už tas dvi valandas, o darbininkai nori gauti tą pačią mokestį; iš to viskas ir prasidėjo! J. Kird.

ROCHESTER, N. Y.

Sausio 1 d. čia atsibuvo indomios prakalbos parengtos D. L. K. Gedemino dr-stės. Pirmiaus sudainavo „Aido" choras keletą tautiškų dainelių. Dainos nusisekė. Dainuojant „Gražybė Lietuvos", publika sustojo ir delnais plojo.

Kalbėjo P. Petronis, ant tėmos „Žmogus ir jo siekiai". Gerai laikėsi tėmos. Potam buvo monologas: „Kalėjimas" — J. Bindokaitis. Prastai brolyti! Toliaus kalbėjo A. Smulkutis, nors ant lapelių buvo pasakyta Baltrūnas, — ant tėmos: „Organizacija ir jos prasmė". Pradėjo socialistiškai, — ir tuoj nuvažiavo ant organizacijų ir ypatų užpuldinėjimo ir apjuodinimo. Net ir lietuvių tautai per kailį supylė. Pirma tuoj nupeikė L. S. A., kad atmetė referendumą. (Tai bent naujiena! O męs vis žinojom, kad S. L. A. turi referendumą... Red.) Pakliuvo, sako, biznieriai į valdybą, tai mums darbininkus laiko užniek. Užtai esą pradėjo mažintis S. L. A. sąnariai. Nebeužbaigęs kolioti L. S. A., užsipuolė ant T. M. Draugystės, kad pirma buvus garbi organizacija, o dabar pavirtus į niekus! Išleidžiant netikusius raštus, tautiškumą platinanti, norinti įvykdinti autonomiją Lietuvoj, net nukurias ypatas carais pavadino, — kaip va p. Liutkauską, ir kokį tęn advokatą ir daktarą, bet pavardžių visų nepasakė (turbūt nežinojo). Toliau nuvažiavo į Lietuvą. Dabar, sako, žiūrėkit! Jeigu sustreikuotų ant Libausko-Romensko kelio, tai pamatytum atsiunčia ratą kareivių, ir užkamenduoja: Rota ply! ką nušovė, nugi darbininką. Taip ir toliau plūdo nežinia nei ką. Publikoj pakilo kalbėjimas: ką tas žmogus nori sakyti? Dabar spręsk skaitytojau, — ar verta leisti tokie žmonės ant estrados su tokia kalba? Ant galo pasakė: mano kraujas virė nuo tų p. Liutkausko prakalbų, tai nors dabar atkeršysiu. Ir atkeršijo, kad net sienos juokėsi. Žodžiu sakant, tai buvo ne prakalba, bet kopustų su žirniais maišymas.

Trečias kalbėjo K. Vaivoda: „Kokią naudą atneša žmonijai laisvos organizacijos". Vidutiniškai kalbėjo; būt gerai, kad būtų prisilaikęs tėmos; apie organizacijas suvis mažai teištarė, tik vis apie darbininkų laisvę. Tą patį jis visuomet Rochesteryj atkartoja. Tik pagirtina, kad papeikė Baltrūno kalbą, už užpuldinėjimą ant organizacijų. Sako, vietoj kėlimo męs griauname. Ir tautos nepaniekino, bet ragino visus kiek galint eiti prie savo tautiečių, nes kaip didžiosios tautos nesiskirsto, taip ir męs privalome nesiskirstyti.

Leonas Vaišnor.

THREE RIVERS, MASS.

6 d. sausio čia iškilo didelė ugnis, nušlavė keletą krautuvių ir tik naujai pastatytą francūzų drjos svetainę, kuri lėšavo $18,000. Buvo apsergėta tik ant $10,000, todel draugija nukentė $8,000.

K. P. Šimkonis.

SPRINGFIELD, MASS.

Čia randas į 100 lietuvių, kurie užsiima įvairiais darbais; kiti ir gerai uždirba. Yra mylinčių skaitymus. Savo vietinės draugijos jokios neturi.

Kalėdų laike čia lietuvių šeimynoje brolis brolio pavogė 70 dol. ir išvažiavo į platų svietą.

Berželis.

BRIDGEPORT, CONN.

Čionai dr-stės D. L. K. Vytauto pernai vasarą buvo užmanymas įsteigti tautiškas kapines; bet tas pranyko, pabūgo, kad turės daug iškaščių apžiūrėjimui kapinių, o užpelno nežinia. Gaila būtų, kad draugystė tokį prakilnų darbą apleistų. Dabar gi nutarė statyti svetainę. Tas gal ir įvyks. Visgi malonu girdėti, kad ką veikia. V. Jan.

BRIDGEPORT, CONN.

Vietinė Šv. Juozapo Dr-stė labai sunkius darbus turėjo su bedieviais. Pernai buvo nutarta, kad žėdnas draugas eitų velykinės išpažinties; bet daugelis tam buvo priešingų; tai ėjo kova visą vasarą, betgi rymionis gavo viršų, išbraukė 40 draugų, kurie nenorėjo mokėt už velykinę kortelę po $5. Tai mat kai-kur dar esama ir senovės laikų!

Išbrauktas draugas.

NAUGATUCK, CONN.

Sausio 13 d. lietuvių šv. Jurgio svetainėje buvo maskaradų balius. Publikos buvo pilna svetainė; apsimaskavusių 16. Čionai lietuviai nesistengia per savo maskaradus ką-nors perstatyti, kaip paveizdan anglai. Buvo ką-tik vien apsikabinėję poperiais; du atrodė suluošėliais, o vienas rusišku obješčiku. Taip balius buvo puikus. Jaunieji gražiai pašoko, senesnieji pagirksnojo rudį prie baro. Gaila, kad Naugatucko lietuviai tą rudį dar augštai stato. Grinorius.

HARRISON, N. J.

Šitas miestelis guli į rytus šale didmiesčio Newarko; greta jo miesteliai: East Newark ir Kearny, su daugybe didelių fabrikų. Čia apsigyveno daugumas lietuvių, nemažai jau turi savo namus ir biznius. Parapijinius reikalus atlieka Newarke, bet draugystes tveria savo mieste skyrium. Dabar susitvėrė naujas „Harrisono Laisvės Choras", kurį veda p. L. Ereminas iš Brooklyno.

Sausio 12 šis choras parengė teatrą „Netikėtai", su koncertu. Teatras nėra ką peikti. Choras, vedant p. Ereminui dainavo: „Tėvynė mano Lietuva", — maišytas „Ateis pavasaris prašytas" moterų choras, „Vakarienė", „Cigonų daina", „Ne veskie vaikine" — maišytas. Tarpais keletas deklamacijų. Koncertas nusisekė labai gerai; ačiu tai Ereminui.

Gaila, kad publikos mažai buvo; gal tai užkenkė šaltas oras ir netikėtai atmaina dienos, — vieton sausio 13, atsibuvo 12 d.

Dar turiu priminti peiktiną pasielgimą tūlo vaikino iš Newarko Šv. Cecilijos choro, kuris laike dainavimų ardė tvarką su mergomis erzindamasi.

Klausytojas.

LAWRENCE, MASS.

14 d. sausio vietinė TMD. kuopa Čibo salėje parengė paskaitas ir diskusijas. Skaityta J. O. Širvydo paskaita „Jaunuomenės takai". Paskaita yra gan taisyklišKai ir nuosekliai prirengta, nenuobodi ir išties mūsų jaunuomenei parodanti kelius, tiesotus kelius gyveniman. Ir ji, jaunuomenė, manoma, tai atjaus, susipras ir kaskart vis žengs pirmyn. Nors paskaita skaityta garsiai ir atidžiai, bet žmonėms (buvo jų į 6-8 šimtus abiejų lyčių) intužusiems apie streikus ir žingeidaujantiems kas apie juos girdis, pabaigus paskaitą nieko nediskusuota, bet tuojaus pradėta viešos prakalbos, kad ant rytdienos neiti dirbtų, organizuoties union ir reikalauti padauginimo mokesties. Pirmasai šiame dalyke kalbėjo J. Večkys iš Haverhill, Mass. Kalba jo žmonėms patiko. Daugumui klausytojų akis prašvietė kam ir delko streikuojama visose Lawrenco dirbtuvėse. Antras kalbėjo kokstai vaikėzas, Montvydas (Antonovo brolis), iš Boston, Mass. Tas nieko gero nepasakė, tik klausytojus išvadino tigrais, gyvuliais, etc., kad visus žmones, kurie dirbtų sutrinti į žemę, į dulkes, pasmaugti kai kates, kad Petrai, Jonai, Povilai, Magdės, Katrės ir kitokios „žemos lyties asabos" niekam nevertos, kvailos ir t. p. Kas yra išmintingi, nepaaiškino. Ilgai kalbėjo, bet nieko nepasakė. Galop, publika nuvarė ir paprašė kitą pakalbėti. Pasirodė A. Ramanauskas. Šis gerokai įsikaršČiavęs apipiešė vargingąjį darbininkų gyvenimą, darbą ir algas. Žmogus turi žmoną, 3, 4, 6 vaikus, gauna algos už darbą, tik 4, 5, 7 dolerius. O dabar vėl pamažino ant 30c. Ir kaip gi nestreikuoti? Ragino kad visiems lietuviams laikyties vienybės, neiti dirbti ir t. p. — Ketvirtasai kalbėjo P. Jatulevičius. Tai jaunas iškalbus ir sumanus vyrukas. Jis savo netrumpoje kalboj aiškiai ir plačiai, apsakė tuos klausimus, ką ir A. Ramanauskas palietė. Tik nepasakė, ką reikia veikti rytoj darbininkui, jei jis neis dirbtų ir gulės visą ištisą dieną lovoje? Ant to klausimo trumpai ir aiškiai kalbėjo dar du kalbėtojai, tai J. Seibutis ir J. Dagis. Jiedu tai ir palietė visą branduolį, būtent, kad rytoj neiti dirbti ir lovoje negulėti, bet atsikelti ir kitus einančius darban žmones suturėti. Nenori išeit iš namų skaityk laikraščius, kningas; susipažink su unijomis, sąjungomis. Rūpinkis kaip geriaus pagerinti savo būvį kultūros keliu. — Potam jau pasirodė ant pagrindų streikierių vadas Juozas J. Ettor, organizatorius unijos Industrial Workers of the World, gimimo italas. Pirmiausia kalbėjo angliškai, nurodinėdamas visas kapitalistų suktybes, apgavystes ir tt. Yra žinoma, kad fabrikantai traukė darbininkus iš Italijos prižadėdami, žinoma, jiems nemažas algas ir neilgas valandas. Bet ką dabar darbininkai gauna? Per 5, 6 savaitėje valandas uždirba tik 5-6 nedaugiaus dol. Kur kapitalistų sąžiningumas ir dora? Ragino visus laikyties pradėtojo darbo — streiko. Nuo jo kalbos darbininkai susidrūtino. Nutarė išvien visiems laikyties ir neiti dirbtų, pakol darbininkų reikalavimai nebus išpildyti.

Taip parengtas TMD. kuopos vakaras virto viešu streikininkų susirinkimu. Gerai ir tas. Žmonės prisiklausė visko.

J. Kapucinskis.

Nuo sausio 21 d. rašo laikraščiai, jog streikieriai atmetė dirbtuvių pasiūlymą taikinties. Ir visupirmu delto, kad fabrikantai nereikalauja palikti kiekvienai dirbtuvei valią su savo darbininkais taikinties. Tada mat streikieriai taptų išsklaidyti nuo streiko ir nieko nebegautų. Net italų kuningas Milauneise ragina streikierius laikyties kruvoj.

Pasirodė ir dynamitas ant scenos. Areštuota devyni italai, kurie atgabenę būk dynamitą iš Pennsylvanijos. Tur-būt norėta mėtyt paplaišas į miliciją.

JUOKELIAI.

Burdulis turėjo ligą — naktį miegodamas vaikščioti. Jis pats tą gerai žinojo ir žinojo, kad tą ligą vadina „somnambulizmu" ir kad jis yra somnambulistas. Sykį jo bemiegant išeita ant gatvės. Bet kadangi del gatvės buvo nepaprastame kostiume, todel policmanas capt ir pagavo. Tada pabudo Burdulis ir sušuko: „Neliesk manęs! Negali manęs areštuot — aš somnambulistas!" Policmanas atsakė: „Aš nepaisau, kokios tu religijos, bet negali vaikščioti gatve naktiniuose marškiniuose!"

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

Centro Vald. adresai:

Pirmininkas: V. Daukšys, 137 N. 13th St., Philadelphia, Pa.

Jo pagelbininkas: J. Kazakevičius, 103 N. Main str., Pittston, Pa.

Raštininkas: A. J. Žemantauskas, 789 Bank str., Waterbury, Conn.

Kasierius: A. J. Povilaika, 804 Bank str., Waterbury, Conn.

Kningius: J. Simanavičius, 331 Barnes str., Plymouth, Pa.

Literat. Komitetas: J. Laukis, 3001 Farrell st., Chicago, Ill., V. S. Jokubynas, 425 Lincoln ave., Rockford, Ill. J. Gabrys, 11 rue Sommerard, Paris, France.

PASARGA: Kuopos ir pavieniai nariai, raštus T. M. D. reikaluose siųskite T. M. D. Lit. Kom. nariui-redaktoriui, šiuo adresu: V. S. Jokubynas, 425 Lincoln ave., Rockford, Ill.

IŠ KUR IMT PASKAITAS KUOPOMS.

Teko man kalbėti jau ne su vienu nariu TMD. apie rengimą paskaitų. Nusiskundžia jie, jog tai daiktas yra negalimas, nes nėra iš kur gauti referatų, o patįs jų pagaminti neįstengia, nors — sako— paskaityti dar būtų kam, bet... parašyti nėra kam. O parašyti referatą, nebile kieno darbas...

Parašyti paskaitą ar referatą, teisybė, ne bilekam parašyti, nes parašymui referato reikia žmogaus su talentu, o čia tų talentų pas mus nėra ir nėra. Bet šita priežastis dar neduoda galutiną progą TMD. kuopoms, galutinai išsiteisinti, kad nėsant kam parašyti referatą, paskaitą, nėra ir reikalo rūpintis jų rengimu. Tas dar nereiškia, kad jau reikit rankas nuleisti ir ramiai atsisėdus užmiršti apie reikalingumą darbavimosi ir tai vien tik todel, kad ant vietos ir visoj apylinkėje nėra kam parašyti referatą. Tai būtų perdaug drąsus pasiteisinimas savo negalių.

Taigi, iš kur imt referatus-paskaitas? Bile tik yra kam paskaityti, o skaitymo yra užtektinai, tik nereikia apsileisti, nereikia tingėti. Štai raštai Vidūno. Jo raštai kaip tik ir tinka rengimui paskaitų TMD. kuopoms. Štai Vidūno veikalai:

1) Visatos Sąranga.
2) Slaptinga žmogaus didybė.
3) Mirtis ir kas toliaus.
4) Žmonijos kelias.
5) Likimo kilmė.
6) Apsišvietimas ir
7) Gimdymo slėpiniai.

Šitie veikalai yra labai tinkami paskaitoms, nes kiekviena knygelė kaip tik vienam sykiui perskaityti. To paties autoriaus yra ir dar vienas veikalas, tinkamas paskaitoms, tai Mūsų uždavinys. Šis veikalas yra didesnis už pirmuosius, todel galima jį skaityt dalimis. Tik kuopoms reikia netingėti rengti paskaitas ir susirinkusiems žmonėms aiškiai perskaityti minėtus veikalus.

Jeigu augščiau minėtų veikalų būtų permaža, galima paimt veikalus kitų autorių, kaip ve, Dr. J. Basanavičiaus veikalas Lietuvos pilis, arba kryžeivių darbai po Lietuvą. Kningelė perskaitoma per porą vakarų. Kitas skaitymas, tinkantis paskaitai, tai Dr. V. Kudirkos (žiur. Kudirkos raštuose, II tome) Tautystės pamatas (kaip tik neilga paskaitėlė). Toliaus labai naudinga kiekvienam lietuviui, brangintinos vertės paskaita p. Laukio (žiur. pirmuosius numerius „Tėvynės", 1911m.) Patrijotybė. Rasime dar ir daugiaus naudingų raštų, tinkamų paskaitoms, jei tik kuopos norės ir netingės surengti vakarus. Ir nejaugi, šiandien kuopos jieškotų progų, ne paskaitų surengimui, tik priežasčių išsikalbėjimams delko jos tujų paskaitų

nerengia. Nejaugi kuopos tiki, kad tik tos paskaitos yra paskaitomis, kurios yra plunksna parašomos ant popieriaus, o kas atspausdinta knygose ir knygelėse, tos jau be vertės! Tik imkitės prie darbo, prie paskaitų rengimo, o paskaitos atsiras. Rengėjai tegu tik suranda ypatą mokančią paskaityti ir jai paveda paskaitos sujieškojimą, paskaitų bus užtektinai. Bet, jeigu ir toliaus taip snausite, kaip snaudėte ikišiol, tai, meldžiamieji, bent nesiteisinkite tuomi, kad referatų neturite iškur imti, bet tiesiog pasakykite, kad tingite padirbėti apšvietos labui ir TMD. naudai, tai bent teisybę pasakysite.

TMD. kuopų nerangumas paeina iš to, kad renkasi sau viršininkais ypatas ne tas, kurios moka ir nori padirbėti, bet tik tas, kurios moka greitai apsiimti ir paskui nieko neveikti. Kuopos daugiausiai atsideda ant savo viršininkų, o tie viršininkai! lyg akmuo, iš vietos ne pasijudina. Ir todel pas mus viskas stingsta. Jeigu TMD. nariai, kiekvienas su pasišventimu būtų dirbę per tą 15 metų, kuriuos pergyveno T. M. D., argi jau nepriklausytų 10,000 narių šiandien? Iš tikro taip būtų. O ką mes šiandien turime iš pusės milijono lietuvių, gyvenančių Suvienytose Valstijose?

Darbavimasi TMD. labui, yra darbavimasi sau. O kas nesirūpina savo, savo draugijos ištobulinimui ir išplėtojimui, tas nevertas žmogaus vardo. Persiprašau, jei šis mano išsitarimas kam nepatinka. Juk tai teisybė.

Dirbkime visi ir visada, naudingą darbą, o naudingas darbas atneš mums gausų, pelningą vaisių.

Žemaičių Antanas.

IŠDININKO ATSKAITA UŽ IV BERTAINĮ, 1911 m.

Ineigos:

E. St. Louis, Ill. per D. Milius	60
už ženklelį	1.00
Cleveland, Ohio, 20 kp. per J. Plerpą	4.00
S. Manchester, Conn. 130 kp. per A. Petronį	1.00
už ženklelį	1.00
E. Chicago, Ind. 127 kp. per M. Tijušą	5.00
už ženklelius	5.00
Waterbury, Conn. 5 kp. per M. Alytą	60
E. Chicago, Ind. 127 kp. per J. Dagį	2.00
Silver Creek, Pa. už ženklelį per J. Šipailą	1.00
Waterbury, Conn. 5 kp. per A. Blazonis	60
Brooklyn, N. Y. 3 kp. už ženklelį K. Čiuberkis	1.00
metinės mokestis	9.60
Chicago, Ill per B. K. Balutį už knygas nuo A. Olševskio	150.00
Cedar Point, Ill. per K. Šnuolį	9.00
Grand Rapids, Mich per J. Garpis	1.80
Brooklyn, N. Y. pav. K. Strumskis	60
Chicago, Ill už knygas T. M. D. nuo A. Olševskio	17.26
Hult Ore. pav. J. Endžiulis	60
E. Chicago, Ind. 127 kp. per M. Tijušę	4.00
E. Chicago, Ind. 127 kp. už ženklelius per M. Tijušą	5.00
St. Charles, Ill. 130 kp. per S. Kellą	3.00
Cliffside, N. J. pav. M. Mažeiką	60
už ženklelį	1.00
Waterbury, Conn 5 kp. per M. P. Brazauskę	41.40
už ženklelį	1.00
Cambridge, Mass. 55 kp. per J. Tamulyną	1.80
Brooklyn, N. Y. 3 kp. per K. Čiuberkį	5.20
už Kudirkos raštus	2.50
Clinton, Ind. 53 kp. per J. Skinderį	2.00
Chicago, Ill. už knygas per A. Olševskį	5.13
Waterbury, Conn. 5 kp. per M. P. Brazauskas	21.00
St. Charles, Ill. 130 kp. per S. Kellą	2.00
New York, N. Y. 43 kp. per K. J. Intą	3.60
Cambridge, Mass. 55 kp. per J. Tamulyną	1.20
Freeland, Pa. 97 kp. per A. J. Sasnauską	4.20
už ženklelius	2.00
So. Manchester, Conn. 103 kp. per S. Galvosą	1.00
Chicago, Ill. 65 kp. per J. Zacharauską	7.80
Grand Rapids, Mich. 58 kp. per A. Latvėną	6.60
už ženklelį	1.00
Passaic, N. J. pav. P. Sakatauskas	60
Rochester, N. Y. 52 kp. per J. Dantą	2.00
už knygas	9.00
St. Charles, Ill. 130 kp per S. Kellą	1.00
Racine, Wis. 121 kp. per P. Vaitiekūną	2.00
Kingston, Pa. 84 kp. per J. Žiūrį	3.50
Valparaiso, Ind. 13 kp. per C. J. Majauską	5.60
už knygas	2.50
Hammond, Ind. 112 kp. už ženklelius per A. Serbentą	5.00
St. Charles, Ill. 130 kp. per S. Kellą	2.00
Cleveland, Ohio 47 kp. per J. Jačonį	18.35
Chicago, Ill. 28 kp. per J. Bieži	16.00
Stamford, Conn. 131 kp. per T. Laukevičių	6.80
Cedar Point, Ill. 129 kp. už ženklelius per K. Šnuolį	8.00
Freeland, Pa. 97 kp. per A. Sasnauską	2.60
Iron River, Mich. pav. A. S. Kraujelis	1.20
už ženklelį	1.00
Waterbury, Conn. 5 kp. per M. Brazauską	7.80
New York, N. Y. 43 kp. per K. Intą	1.00
už ženklelį	1.00
Bluefield, W. Va. pav. F. Lapinskas	1.20
už ženklelį	1.00
Waterbury, Conn. 5 kp. per M. P. Brazauskas	3.00
Worcester, Mass. 50 kp. per F. Tumosą	19.80
Northampton, Mass. pav. R. Želeškeviyius	1.20
Glasgov, Scotland pav. J. Varnas	4.87
Rockford, Ill. 117 kp. per V. Vekerotą	3.00
už ženklelį	1.00
Viso pribuvo nuo 1 rugs. 1911 iki 1 sausio 1912 m.	466.65

Išmokėjimai:

J. J. Paukščiui už nuvežimą knygų į stotį	50
Dr. Garmui rankpiningiai už rankraščius T. M. D.	50.00
J. Simanavičiui randa už knygų vietą	25.00
	$75.50
Ineigų buvo	466,65
Atliko	391,15

Paskirstymai.

Ineigos nuo rugs. 1, 1911 m. iki sausio 1 1912 m.	466.65
Į geležinį kapitalą 10% II bertainio	46.67
Lieka	419.98
Buvo likę nuo I bertainio	77.59
Viso	497.57
Išmokėta nuo rugs. 1, 1911m. iki sausio 1, 1912 m.	75.50
Pasilieka TMD. reikalams išde iki sausio 1, 1912	422.07
Geležiniam kapitale buvo iki rugs. 1, 1911 m.	565.22
Nuo II bertainio	46.67
Geležiniam kapitale yra iki sausio 1, 1912 m.	611.89
Pas išdininką TMD. reikalams	422.07

Pilnas turtas TMD. iki sausio 1, 1912 metų 1,033,96

A. J. Povilaika,
TMD. išdininkas.

P. S. Apyskaitoje, tilpusioje 41 nr. „V. L.'' įsiskverbė klaida ant 96 centų; pažymėta yra, kad pasiliko $76.63. **Turi būti:** liko pas išdininką $77.59. **A. J. P.**

ATSAKYMAI.

A. J. Ramanauskui: — Raštelis „Seimui besiartinant'', tilps ateinančiame numeryj.

J. Anilauskui: — Užsimokėt duokles TMD. galima už kiek metų norima.

J. Barkauskui: — Raštininkų Fondas su TMD. nieko neturi; kiek žinoma, jo valdyboje, turbūt yra tik išdininkas, o kiti bene yra atsisakę nuo savo priedermių.

Gražuliui: — Susižinokite kaslink to, su buvusiu sekretorium J. Dagiu (101 Oak st., Lawrence, Mass.). Man apie tai nežinoma.

Tėvynės Mylėtojui: — Kad ir nariai TMD., už „Vienybę Liet.'' turi mokėt pilną prenumeratą.

Kuopoms: — Norint organe pasigarsinti savo kuopų susirinkimus, tekstą su 50c. siųskite „V. L.'' administracijai, bet ne man, nes aš su apgarsinimais susirinkimų nieko neturiu; tokie apgarsinimai turi būt apmokami.

V. S. Jokubynas.

IŠ LIETUVIŠKŲ SODYBŲ HISTORIJOS.

Rochester, N. Y. Malonėkit pataisyti mano klaidas N1 „V. L.'' prie Rochesterio lietuvių gyvenimo. Praleidžiau, kad randasi 69 kp. L. S. A. ir 103 kp. R. K. S. A. Taipgi P. Vaičaičio teatrališka kuopa buvo susitvėrusi 1908 m. ir mirė tuos pačiuos metuos. Taipgi 1910 m. buvo susitvėręs „Laisvės choras'', bet nebūnant dirigento, tur-būt pakriko, nes nematyt pasirodant. **P. Petronis.**

Detroit, Mich. Šv. Jurgio drtė uždėta 1904 m. ir tai pirmutinė lietuvių draugystė Detroite. Po jai jau atsirado apie keturios. Virš minėta dr-tė buvo tveriama per 16 metų, ale vis pairdavo, iš priežasties, kad vieni kataliikai, kiti laisvamaniai. Ši dr-tė sumanė 1908 m. statyti lietuvių bažnyčią. Tų metų sausio mėn. pribuvo ir kun. Kaz. Valaitis. Rinko del bažnyčios piningus, apie $1000 pasiskolino ir pastatė bažnyčią pradžioje 1909 metų; iėšavo išviso apie $2.000. Ir, žinoma, užrašė turtą airių vyskupui...

P. Kaplys.

LAWRENCE STREIKIERIŲ ATSIŠAUKIMAS.

Lawrence, Mass. streikuojantie audeklinių fabrikų darbininkai—tų tarpe nemaža dalis ir mūsų vientaučių lietuvių — prašo mūsų redakciją ilgu atsišaukimu, kad praneštumėm visuomenei, jog labai reikalinga streikieriams pašalpa. Pirmiaus labai mažai uždirbdavo, todel negalėjo susitaupinti cento del juodos dienos. O dabar, kada darbininkai nesileidžia numušti dviejų valandų mokesties per savaitę, nesiduoda sumažinti jau ir tos mažytės algos, tai fabrikantai pasiryžo juos varu prie to priversti. Kilo streikas, ir daugumas šeimynų jau stovi prie bado.

Visos rukos, kokias kas siųstų streikieriams, reikia šiaip adresuoti: **Textile Worker's Strike Committee, Joseph Bedard, Secretary, 9 Mason str., Lawrence, Mass.**

New Yorko žinios.

¶ **Sugrįžo kardinolas.** Vienu iš žymiausių šios savaitės atsitikimų New Yorke, buvo sugrįžimas iš Romos arcivyskupo Farley, kuris dabar jau gavo iš popežiaus kardinoło kepuraitę. Katalikų dvasiškija surengė jam iškilmingas sutiktuves. Pereitą nedėldienį New Yorko Hippodrome pagerbimui Farley'o buvo milžiniškas susirinkimas, kurian apie 20,000 publikos grįžo nuo durių nebetilpę. Kalbėjo visa eilė kalbėtojų ir patsai Farley. Jisai perdavė Amerikai popežiaus laiminimus, o publika po mitingui išsiuntė Romon telegramą, ačiuodama popežiui už didelę mylįstą, tai jau kad davė Amerikai tris naujus kardinolus. Žinoma, jiems algas mokės patįs amerikonai.

¶ **Račkausko paskaita.** Per. nenedėldienį Lietuvių Ukėsų Klubo ruimuose p. Račkauskas skaitė prelekciją ant tėmos: „Dievų pavydumas''. Prie to buvo deklamacijos ir p. A. Račiūnas rodė krutomuosius paveikslus. Žmonių, kaip visuomet, veik pilna salė prisirinko. Iš to atžvilgio newyorkiečiai lietuviai duoda puikų pavyzdį kitų miestų lietuviams, sakysim, kad ir ... Brooklynui!

Vietines Žinios.

— **„Aušros'' sukaktuvių vakarėlis.** Vietinė „Aušros'' Dr-jos kuopa rengia iškilmingą vakarėlį, paminėjimui 10-metinių „Aušros'' gyvavimo sukaktuvių. Vakarėlis su koncertu, prakalbomis ir įvairiais pasilinksminimais atsibus 8 d. balandžio McCaddin Memorial Hall.

— **„Pabaigtuvės'' ir „Kaminakrėtis''.** Scenos Mylėtojų Choras pereitame ketverge galutinai nutarė pastatyti šį sezoną Brooklyne operettes „Pabaigtuvės'' ir „Kaminakrėtis'' kurias nuo šio ketvergo ir pradės mokintis.

— **Moterų Choras.** Girdėjome, kad pradėjus veikti vyrų chorui „Milda'' neapsileido ir moterįs: dabar pradėjo mokintis dainuoti susidaręs moterų choras. Mokina p. L. Ereminas.

— **Pasimirė** šie lietuviai: 1) Franc Dapižis, 311 Plymouth str. (11 sausio). 2) Petras Norkus, 47 metų, 183 N. 4th str. (12 sausio). 3) Kaz. Megianis, 16 dienų, ant Laurel Hills — Queens (17 sausio).

— **Išsiėmė apsivedimo laisnius:** 1. Simas Savukaitis, 83 Grand st. su Mare Mažulaičiute, 524 Metropolitan ave. 2. Juozas Ventkauskas, 38 Grand str. su Mare Ruškiute, 118 N. 5th srt.

— **Krasos bankas Williamsburge.** Vietinė krasa mus prašo apskelbti savo vientaučiams, kad nuo 1 d. vasario atsidaro krasos banka „W'' Post Office, tuojaus priešais Plaza, tai yra ant Broadway ir So. 8-tos gatvės. Priiminės piningus pasidėti kasdieną nuo 9 val. iš ryto, iki 5 val. po pietų. Procentus, kaip žinoma, mokės 2%. Pirmiausis indėlis turi būti nemažesnis per $1. Dabar williamsburgiečiai susilaukė labai parankią vietelę savo taupomiems gražiams pasidėti. Čia niekad nepražus, nes valdžia už tai gvarantuoja.

— **Nauji lietuviai pramoninin-kai.** Ant kampo Grand st. (131) ir kampo Berry str. lietuviai: J. Danilevičius ir P. Merkevičius uždėjo puikią drapanų krautuvę (Gent's furnishing store) kur pardavinės visokias vyrų viršutines ir apatines drapanas, beje priims apsteliavimus naujas drapanas padaryt. Tai bus rodos dar pirmutinė lietuvių vyriškų drapanų krautuvė.

„Raudonasis'' nedėldienis. Per. nedėldienį po pietų Taut. Namo salėje atsibuvo prakalbos paminėjimui 22 d. sausio Peterburge žuvusių darbininkų. Kalbėjo: Šukys, Perkūnas ir Šaltis. Žmonių apsčiai susirinko.

— **Paskaita iš Vidūno.** Pereitą nedėlvakarį Taut. Namo salėje buvo TMD. kupos paskaita. Skaitė Liaudies Mokyklos narys, p. J. Lutkauskas, iš Vidūno rašto „Gimdymo slėpiniai''. Publikos buvo į 200.

— **TMD. 3-čios kuopos metinis susirinkimas** atsibus nedėlioje 28 d. sausio nuo 2 val. po pietų, p. P. Draugelio salėje, 73 Grand st. Visus sąnarius kviečiame būtinai susirinkti ir atsivesti įrašymui Draugijon savo draugus ir pažįstamus. **Lauraitis.**

— **Lietuvių mokyklos reikalai.** Nedėlioje buvo susirinkimėlis delei įsteigimo lietuvių vaikeliams ir augusiems kursų iš lietuvių rašto, kalbos, historijos, etc. Girdėjome, kad tas klausimas visgi eina pirmyn.

— **Panaikino bažnyčion įžangą.** Per. nedėldienį jau ir lietuvių bažnyčios klebonas kun. V. Varnagiris apšaukė, jog nuog šiol nebereiksią mokėti dešimtukų, bažnyčion įneinant.

LAIŠKAI IN REDAKCIJĄ

Gerb. Redakcija! Meldžiu man išaiškinti: ar buvo kada žmonės stipresni, negu dabartiniai ir kada ilgiausiai gyveno: ar seniau, ar dabar. Aš tiek žinau, kad dabar žmonės yra gūdresni. O apie stiprumą nežinau.

Povilas Balčiūnas,
Detroit, Mich.

Apskritai imant seniaus žmonės buvo fiziškai stipresni, nors gyvenimo sąlygos buvo labai ir labai blogesnės, negu šiandien. Taip jau biskį ilgiau ir gyvendavo. Paveizdan, historija parodo, kad daugelis žmonių išgyveno iki pusantro šimto metų suviršum. Biblijoje randame užrašyta žydų patriarchus gyvenusius po kelis šimtus metų. Tačiaus šitas skaitoma mythu. Tikrai žinoma tik, kad buvo žmonės, kurie išgyveno iki pusantro šimto metų. Kodel gyvenimas dabar trumpinasi ir kodel žmonės dabar fiziškai menkesni, mokslas dar tikrai nenustatė. Abelnai sakoma, kad žmonės perdaug atsitolino nuo gamtiško gyvenimo ir pardaug save ir savo gentkartes nusilpnina įvairiais civilizacijos padarais, tarp ko kito vartojimu alkoholio ir rūkymu tabako. Pastebėta, kad laukiniai ir nesenai išėję iš laukinių žmonės ilgiau gyvena. Taip va anais metais New Jersey valstijoje valdžia rinko statistiką ir atrado, kad tarpe negrų vienas šimtametis žmogus pripuola ant 1000 asmenų, tuomtarpu baltiečių šimtametis pripuola ant 150,000. Liūdija, kad baltveidžius civilizacija nusilpnino.

** **
**

Gerb. Redakcija!

Meldžiu patalpint mano šiuos kelis žodelius.

Laikas nuo laiko pažiūrint į kitataučius, matosi pas juos daug daugiau vienybės, kaip pas mus lietuvius. Pas juos, nežiūrint kokios būtų kuopos ar partijos, bet savo tautos reikaluose tai visi eina išvien. Bet kodel pas lietuvius to nėra? Ar jie neturi gerų vyrų? Ne, jie turi ir labai gerų vyrų, kurie pilni energijos, kurie dirba, prakaituoja ant tautiškos dirvos ir savo brolių labui. Bet yra tokių tikrų lietuviškų iskarijotų, kurie visuomet bando kenkti mūsų žmonių kilimui. Pirmas iš tokių yra „Keleivis'' su savo sėbrais, kuris visuomet yra mūsų žmonių priešas. Dabar iki tokiam laipsniui daėjo, kad ir ramiausį lietuvį sujudina. Kaip dabar pasirodžiusi Perkūno korespondencija, kuri tikrai kiekvieną lietuvį užgauna, nes tiesiog pasako, kad „Vien. Liet.'' neskaitytų, kuri tikrai yra geriausis lietuvių tautiškas laikraštis, kuris geriausia gvildena lietuvių reikalus ir šaukia visus prie apšvietos. Bet ką gi jųs, vyručiai, nuveikėte su savo „Keleiviu''? Jųs tik visuomet bandėte kenkti lietuvių geram darbui. Kaip sakau, „Katalikas'' tik apgarsino dienraštį leisiąs, tuoj ir jųs apgarsinot leisią savo dienraštį, kurio nei manyti nemanėt leisti, nes pas mus dar negalima ant syk išleisti du dienraščiu. Jųs tik darote bile sutrukdyt kitų lietuvių darbas taip kaip tas šuva gulėdamas ant šieno nors ir pats neėda, bet ir kitam nenori prileisti. Jųs, vyručiai tik dengiatės socializmo skraiste, bet to socializmo jųs visai nepažįstate. Lietuviai socializmo niekados nepeikia, kaipo geros teorijos, bet tuos kaltinam, kurie griebjasi socializmo del biznio, o jo nepažįsta ir paskui minią klaidina. O liaudis dar nėra ant tiek išmintinga, kad galėtų visas šiūkšles atskirti nuo gero. Čia nėra, vyručiai darbas pagirtinas. Jeigu jųs esate lietuviai ir iš lietuvių naudojatės, tai ir dirbkite Lietuvos ir lietuvių labui. Ar gi jųs jau vieni toki gudruoliai atsiradote, kad pirmiausia savo brangią kalbą paniekint? Pažiūrėkit ant kitų tautų. Pas juos didžiausi filosofai savo prigimtą kalbą stato pirmoje vietoj, o jųs dar persekiojate ir tuos, kurie tarnauja Lietuvos labui. Tai yra žemas darbas, ir tokie tik žmonės gali taip padaryti, kurių protas jau atsisako teisingai veikti.

Lietuvos tėvynainis.

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

Suvalkija. — Rods šiaip nieko aš dabar į „V. L.'' negaliu naujo pranešti, nes visas smulkias žinias gaunate ir matau perspausdinate iš Lietuvos laikraščių, tačiaus čia nors trumpai aprašysiu apie perėjusios vasaros stovį.

Pavasaris buvo nelabai vėlyvas, tik begalo sausas. Vėliaus netikėtai užėjo lietaus ir šalčio. Gamta iškirto mūsų tėvynei nemažą baiką. Na, o kaniak vasa-

KAZYS PUIDA.

MIRGA.

Keturiaveiksmė historijos drama.

(Tąsa.)

MIRGA. Dievai nieko neinveiks — čia žmogus stipresnis net už dievus... Už valandėlės bus pervėlu.

ONA. Šiandien — tuoj atsakyti...

MIRGA. Tuojau!

ONA. Dieve, Dieve! apšviesk mane! — Bet iškur ta žinia?

MIRGA. Viską iš Bilgėno sužinojau.

ONA. O jeigu jis žūs?

MIRGA. Ne! jis bus liuosas!

ONA. O jeigu žūtų?

MIRGA. Valdove, įsižiūrėk manin atidžiai: veidan, ūgin, stuomenin ir atsimink savo vyrą. Ar nieko nematai?

ONA. Ne, nieko. — Palauk, palauk — tas panašumas...

MIRGA. Galiu kaliniu Vytautu būti?

ONA. Nesuprantu.

MIRGA. Nieko nepasakysiu daugiau — ar sutinki, valdove?

ONA. Ir norėčiau sutikti — ir baimė mane ima...

MIRGA. Juk Mirga nieko sau neprašo. Ji nori tautai valdovą grąžinti, gyvanašlei vyrą atiduoti ir skaudėjams baisų kerštintoją suteikti.

ONA. Valdovo uždavinius palik mums patiems apskelbti...

MIRGA. Ne, šią valandą jokių valdovų aš nebeturiu. Kuomet pagalbą nešu — nešu ją, nes žmogumi jaučiuosi ir sesers, o ne kunigienės, skausmą jaučiu.

ONA. Tad veik gi, telaiminie tave krikščionių Dievas!

MIRGA. Bet nei vienam mano sumanymui valdovė nesipriešįsi?

ONA. Ne, ne! ant visko sutiksiu.

MIRGA. Tad prie darbo... (*pagalvoja valandėlę*).

ONA. Kaip čia drėgna, kaip šalta, tarytum mirties nuodai stengiasi palengvinti žmogų numarinti... Kas bus? Ką ji darys?

MIRGA. (*susigriebus*). Valdove, pasiųsi Sungailai savo gėdulingąjį žiedą.

ONA. Sungailai? Kaip-gi pasiųsti?

MIRGA. Man duosi — aš tai atliksiu.

ONA. Bet kaip? (*paduoda žiedą*).

MIRGA. Nieko neveik, valdove, be manęs nes pradėtam darbui tik užkenkti gali.

ONA. Nei žingsnio — nei žodžio netarti už savo mylimąjį vyrą, tik jo laisvė dovanai iš kito rankų priimti!

MIRGA. Gyvybės takas, valdove, niekam nedovanojamas, jis reikia gyvenimo triūsu pelnyti, reikia vieta žmonėse darbais pasidaryti ir dvasia reikia turėti, kad kitus valdyti. — Iš gailestingumo dovanojama gyvybė — tai surūdijusios kanklės be gyvo aido. (*Beldžia į duris.*) Kuningiene, turiu matytieš su vienu žmogumi, bet be liūdytojų, teikies išeiti — vyro reikalą svarstysiva.

ONA. Dieve galingasai! tarnai kuningais vartyti pradėjo...

MIRGA (*užbaigia*)... kad kuningai kuningais būti galėtų.

ONA. Išeinu, bet saugok menkavertę savo gyvybę! (*eina*).

MIRGA. (*stačiai*). Mano menkavertė gyvybė šią valandą gali kaliniui valdovo karūną sugrąžinti ir laisvę suteikti.

4.

MIRGA (*Onai išėjus, atidaro duris*). Drąsiai, vienudu ėsava.

GIMBUTAS (*sėdasi prie skobnies*). Kaip pavargau! — Tiek laiko jaunam žmogui kupron susimetus seniu išbūti. (*Išsitiesia*). Kas gero, Mirga?

MIRGA. Žinios kuoblogiausios. Turi dykūnas tuoj į kelionę rengties. Iš Bilgėno, kuris begalo manimi pasitiki, gausiu tau žirgą.

GIMBUTAS. Ar toks skubus reikalas? Už dviejų mylių mano sodyba — tą galą pėsčias nukeliausiu.

MIRGA. Perkūno greitumo reikia tą viską atlikti. Rytoj, sutemus, Sungaila turi sutartoje vietoje būti. Induosiu jam šitą žiedą. Atmink: joji Kaunan mano genčių į jungtuves kviesti — Bilgėnas tave siuntė.

GIMBUTAS. Suprantu.

MIRGA. Dykūne, Vytautas gyvybės nustos, jeigu savo darbo neatliksi ir žemaičiai tave už tai kaltįs.

GIMBUTAS. Žemaitis aš pats esmi — tad savo valdovą gelbėsiu... (*beldžias*)

5.

MIRGA (*išgirdus besibeldžiant*). Kuningienei būrei; blogi ženklai — vilties nėra. — (*Atidaro duris.*)

BILGENAS (*inėjęs*). Burtininkas dar čia?

MIRGA. Blogi ženklai...

BILGENAS. Kitaip ir būti negali!

MIRGA. O man taip linksma, širdis taip manyje auga, tarytum rytoj kuningienės karūną užsidėsiu...

BILGENAS. Tad reikia skubėti...

MIRGA. Burtininko inprašiau, kad nukeliautų mano tėviškėn genčių į mudviejų jungtuves sukviesti. — Tik per penkias dienas tegalįs Kauną atsiekti...

BILGENAS. Pėsčias eis? — Ne, Bilgėno pasiuntiniai pėsti nevaikščioja! — geriausią šaulių žirgą duosiu — telekie sakalu!

MIRGA. Koksai tu geras!

BILGENAS. Pikčiau, kaip gyvybės tavęs pasiilgstu...

MIRGA. Kaip laukiu tos valandos, kurią būsiva mudu drauge! (*glaudžiasi prie jo*).

BILGENAS (*Gimbutui*). Eik į arklidę, rasi tenais senį Lisicą, tegul geriausį žirgą išrenka ir tuoj jok.

GIMBUTAS. Senus kaulus barškinti — nepajėgsiu!

MIRGA. Mano seneli, tu toks geras man buvai, ant savo rankų mažutę Mirgą išnešiojai. Ir dabar, kuomet jos tokia... tokia laimė laukia, tu nori atsisakyti?

GIMBUTAS. Bet nepykita, jeigu susivėlinčiau.

MIRGA. Tik atlik kas reikia rūpestingai!

GIMBUTAS. Padarysiu, viską padarysiu!

BILGENAS. Tai eik arklydėn žirgo pasiimtų.

GIMBUTAS. Vienas neisiu — senis Lisica nesukalbamas žmogus.

MIRGA. Eik drauge, mano meiluži, juo greičiau burtininkas išjos, juo mudviejų laimė arčiau bus.

BILGENAS. Gerai — eiva drauge. (*abu išeina*).

6.

MIRGA (*stovi valandėlę tyliai — paskui*). Taip, taip — Kęstučio krauju suteptas meiluži! Tokią jungtuvių iškilmę pasigamįsiu, kokios dar niekas pasaulyje neturėjo... Už pamerges — juodvarnių gaujos pintuvių dainas man kranksės... Rūtų vainiko vietoje pakaruoklės virvė meilingu glėbju kaklą apjuos... (*Duryse pasirodo Ona*). Rudens vėjai pamėlynavusias lavono lūpas supdami šiurpjai bučiuos...

ONA. Mirga! — Mirga!

MIRGA. Kas čia?

ONA (*eidama prie jos*). Mirga!

MIRGA (*greitai bėga prie Onos ir klapja jos kojas apkabindama*). Pervėlu, valdove, pervėlu! (*Ona žegnoja ją*).

UŽDANGA.

VEIKSMAS II.

Veikia:

Vytautas.
Bilgėnas.
Ona.
Mirga.

Tamsus kalėjimo kambarys. Iš kairės ir dešinės gilųs langai sienose. Durįs vienos, iš priešakio. Kampe po kairės sutaisytas guolys, šale jo medinė kedė, ant jos vandens ąsuotis.

VYTAUTAS (*uždangai pasikėlus stovi lango indubime ir žiūri pro langą — ilgai tyli*). Skraidykit, lakūnai, laisvai — visa širdžia pavydžiu jums jūsų laisvės — mano dvasia su jumis laisvai skraido... (*Išeidamas.*) Kuningų dienoms giminės šviesos pavydi — štai (*rodo guolin*) žemaičių valdovo sostas, iš kurio vien kalėjimo sienos paliepimų tesiklauso... O tiek buvo svajota... tiek darbo jau nuveikta... ir vaidenos man dviejų jūrų skalaunama Lietuva — plati, kaip tik žmogaus mintis jos ribas apimti gali... Kryžiuočių gyvatė sumindžiota — valdžia vienose rankose... Ir štai, tamsaus kalėjimo sienos viskam tam galą padarė... O! taip norėčiau išskristi, kaip tas arėlis

VISUOTINOJI Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs paraš:

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)..

(Tąsa.)

Reikia pastebėti, kad toje gadynėje ir toje šalyje politiškai neištikimais buvo laikomi monarchijos šalininkai. O šiandien, paveizdan Maskolijoj, pabandyk prasitarti, kad monarchija nėra reikalinga — tai tave, broliuk tu mano, be druskos ir be pipirų suės! Keičiasi gadynės ir žmonių supratimas keičiasi.

Genoa nuolatos bardavosi su Venecija. Nebūtų moteriškos lyties! Bet joje nebuvo pastovumo sulig to, kokia valdžia yra tinkamesnė, ar respublika, ar monarchija. Svyravo, yt senas kryžius patvoryj. Užtat ją ir pabaudė Dievo rykštė.

Ispanija.

Ispanija buvo garsi daugeliu dalykų. Ji pragarsėjo maurais, arba arabais (nuo to paėjo ir žodis arabeskas), paskui garsia inkvizicija, ne ta, kurią kuningas V. Dembskis parašė, bet ta, kurią įsteigė Romos popežiai, ir, ant galo, jaučių imtynėmis.

Pirenėjų pusia-salį, ant kurio yra Ispanija, VIII. metašimtyje užkariavo Maurai. Apsigyvenę Ispanijoje jie, nepoilgam, neteko savitumo bei kar žygiškumo ir pradėjo užsiimti pirklyba. Pasibaigus Omajadų dynastijai, Ispanijos chalifatas suskilo į smulkias valstybes: Grenadą, Sevilją, Valensiją ir kitas. Tą suskilimą įvykino historija, norėdama pagelbėti krikščionims kariauti su Maurais. Ir ištikrųjų, kaip tik Ispanijos chalifatas suskilo, tai tuojaus Arabų žemės viena po kitai perėjo į rankas krikščionių karalių. Įžymiausi karė buvo ta, kurią atliko Kastilijos gyventojai su Arabais; toje karėje atsižymėjo Rodrigo Diaz, pramintas Sidu ir tuo vardu patekęs į liaudies dainuškas.

Arragonijos karalius Ferdinandas II., pramintas nežinia už ką Kataliku, vedė moterę, Kastilijos sosto inpėdinę — Izabelę. Tos jungtuvės užtiesė, taip sakant pamatą Ispanijos karalystei. Ferdinandas pamušė sau Grenadą, vienintėlę Arabų valdžios ir jų valdomosios šalies atramą. Kadangi užkariautojas buvo Katalikas, tad sunaikino visą miestą, bedievių mahometonų sėdybą.

Ferdinandas vienval sapnavo apie nepadalinamąją monarchiją. Šis valdonas žiūrėjo į religiją, kaipo į būtiną policijos įsakymą; dvasiškija, jo nuomone, buvo tai žandarmai. Gi patsai dvasiškiausis iš visų dvasiškųjų, vadinasi popežius, karaliaus supratime, buvo ne tai prokuroras ne tai policijos viršininkas. Bet gi, anot karaliaus, popežius turėjo būti žandarmiausis iš visų žandarmų.

Ferdinando laikuose popežiai įsteigė Ispanijoje (ir kitose šalyse) šventąją Inkviziciją. Buvo tai šventas teismas, kurio tikslu buvo garbinti Dievą ir persekioti heretikus ir kitokius atskalūnus. Šventoji Inkvizicija labai persekiojo žydus ir maurus. Žydai visur yra persekiojami — toks jau jų nelaimingas likimas. Persekiota del dviejų priežasčių: del Dievo garbės ir del persekiojamųjų turto. Tokiu būdu šventasai katalikų tikėjimas platinosi, augo ir ėjo stipryn pasidėkavojant laužams, kartuvėms, kalėjimams. Tikrai stebėtinas supuolimas! Pirmuose šimtamečiuose stabmeldžiai romėnai degino pirmuosius krikščionis. O viduramžių krikščionis dar uoliau degino arabus, žydus, o tankiai ir savus brolius krikščionis (pvzd. Giordano Bruno, Vanini ir daug kitų). Inkvizicija išgaišo, dingo ir jos tarnai inkvizitoriai, kurių ne vienas šventu pavirto. Bet nekaltas kraujas vis dar negali nusimazgoti nuo bažnyčios veido.

Tas Ferdinandas, šventasai monarcha, pasimirė nelabai mandagia mirčia; historikai pasakoja, būk jį suėdusios utėlės.

Be paminėtų Ispanijos «garsybių» yra dar viena, tai yra jaučių imtynės. Mat žmonės visur yra žmonės. Amerikos lietuviai mėgsta žiūrėti kaip imasi jų drūtuoliai, o ispanai ir gi mėgsta žiūrėti, kaip imasi jaučiai.

Byzantijos nupuolimas.

Byzantiją labai gerbė likimas delei jam tiktai žinomų priežasčių; ir nupuldymui tos viešpatystės likimas pasirinko labai supainiotas aplinkybes.

Buvo šitaip.

Vienas turkų tuntas, palikinęs savo ganyklas Chorasane (šiaur-rytinė Persijos dalis), atkeliavo į Armenijos vakarus. Nuo savo vadovo Osmano vardo tie turkai ėmė vadinties osmaniškais. Tuose laikuose niekas nesuprato, ko delei taip yra daroma; mat, tai buvo pirmasai persergėjimas. Turkai, apsipažinę, matomai, su būsimais tautų historijos planais, be jokio varžymos užkariavo Byzantijos provincijas, buvusias Mažojoj Azijoj. Bajazeto I. laikuose Byzantija atgulė ant mirtino patalo, nesa, jis iškaneveikęs visą Serbiją, traukė į Konstantinapolį. Bajazeto pasisekimus netikėtai sustabdė visai dar naujas mongolas užkariautojas — Tamerlanas. Historikai su matematikos pagalba aprokavo, kad delei smūgio, kurį užrėžė Tamerlanas turkams, Konstantinapolis užsiliko gyvu dar per penkiasdešimtis metų.

Tamerlanas yra laikomas didžiausia ir baisiausia viduramžių baidykle. Jis gimė, laikydamas rankoje šmotelį sukepusio kraujo ir su žilais plaukais ant galvos; mat, dar neužgimęs jis rūpinosi sulig būsimų savo karžygiškų darbų. Kaip tęn nebūt buvę, o Tamerlanas guodojo mokslo vyrus ir nenaikino kultūros paminklų.

Mažojoj Azijoj Tamerlanas sumušė turkus ir paėmė nelaisvėn Bajazetą, kur šis, ilgai nelaukdamas, ir pasimirė. Nepoilgam mirė ir Tamerlanas, besirengdamas į karę su chinais. Dar ir mūsų gadynės mongolai savo dainose nesykį mini garsią savo praeitį ir dar garsesnius vadovus.

Byzantijos galas artinosi pastebėtinai greitai. Ar tu, žmogau, pasijusi, kaip perbėgs keliosdešimtis metų! Prabėgo ir šešėlio nepasiliko. Laipsniškas puolimas žemyn prasidėjo viešpataujant Mikolo Paleologo inpėdiniams, taip pasidarė Byzantijai trumpa, kad Paleologai buvo beužmaną pavergti graikų bažnyčią popežiui, by tik gavus iš jo pagalbą prieš turkus. Popežius, nežinojęs, tur būti, kad laikas — tai piningas, pirm negu siųsti pagalbą, ėmė plepėti apie apaštalus, pragarą, šveistainę, rojų ir net apie visokius prasidėjimus, kaltus ir nekaltus. Tie plepalai buvo indomųs savo keliu, vienok ne tuo metu, kada turkai lindo Byzantijai tiesiog į akis.

Ant galo Jonas VI. sutiko, kad latinų bažnyčios šventieji buvo daug šventesni už graikų bažnyčios šventuosius, ir kad apaštalas Petras ne tik buvo Romoje, bet ir gimė kataliku ir iš katalikės motinos. Tam visam surašytas liko protokolas, žinomas vardu Florencijinė Unija. Paleidus gi protokolą per referendumą, graikai užprotestavo, pabūgę pažeminti savo šventuosius ir išaugštinti latinų. Tokiu būdu šis protokolas kaip begėdiškai buvo surašyta, taip begėdiškai ir pražūdytas liko.

Pastaruoju Byzantijos imperatoriumi buvo Konstantinas XI. Paleologas. Valstybė taip sumažėjo, kad panešėjo į nykštį. Mažas salaites valdė imperatoriaus broliai ir vadinosi despotais — ne iš būdo valdyti, bet tiesiog tokiu vardu vadinta valdytojai.

—+—

G. SUDERMANN.

JONINES

KETURIŲ VEKSMŲ DRAMA
Iš vokiečių kalbos vertė
K. PUIDA.
(Tąsa.)

VOGELREITER.

Tss...

Scena VI.

Tie patįs — pastoras Gaffke, Marikė (per tą sceną tyliai renka indus nuo stalo).

GAFFKE.

Aš niekuomet nebūčiau drįsęs ateiti pas tamstas taip anksti...

VOGELREITER.

Kaime, pone pastoriau, aštunta valanda ryto — visiškai neanksti. Ir tamsta greitai prie to priprasi.

KRISTINA.

Kaip gi mūsų senelis šiandien jaučiasi?

GAFFKE (truktelėjęs pečiais).

Taip sau!

KRISTINA.

Bet jam neblogiau?

GAFFKE.

Aš visuomet sakau: neverta žmogui susenėti. Žmogus visokiais būdais turi stengties to išvengti, na, o jeigu susilaukė aštuonesdešimties metų — tai jau nieko neįveiksi.

VOGELREITER.

Tamsta, matomai, filosofas! Ar neišgertumei stikliuką?

GAFFKE.

Labai mielai. Nors ir du!

Puiku! Matyti, kad ir tamsta vyras. (Pila).

VOGELREITER.

GAFFKE.

Į sveikatą!

ros, tai jau rodos nereiks berašyti, nes tas ir Amerikos laikraščiuose vienodai nuskambėjo, jog Lietuvoje buvo tikra sausymečių plėga; gerokai šilta ir nuo Petrinių iki Mikolo nebuvo lietaus; vos tik palijo, kad galima būtų inart. Su vandeniu daugumui teko gerokai pavargti: išdegino balas, daugelis šulinių, upelių ir net šaltinių visiškai išdžiūvo.

Javų derlius: rugiai užaugo mažiaus negu vidutiniai; vasarojaus kiek daugiau negu vidutiniai; bulvių mažai; dobilų nedaug; šieno vos trečia dalis.

Abelnai vienok, nežinau delko, šie metai vadinasi gerais; turbūt delto, kad javai vis gi geriaus paaugo, negu va Rusijoje, ir kad del Rusijos badmečių, labai pabrango grūdai. Pakol kas piningų yra įvalios, įvairios smūklės per dienų dienas kimšte prikimštos... Pastebėtinas didelis rūbų steliavimasi. Bažnyčiose zekvijos ant zekvijų ir dar zekvijos... „Sberegatelnos kasos'' nespėja indėlių grąžinti, nes skolininkams turi iš ko atiduoti.

Viskas būtų gerai, tik užšalęs vanduo kaipir visai pasibaigė. O sniego ikišiolei kaipir nebuvo. Dabar (gruodžio 24 d.) biskį pradėjo lynoti. Tai džiaugiamės, rasi susilauksime vandenėlio, ir nebereiks iš kažin-kur vežiotis.

Šapelis.

LITERATIŠKOJI PASTABA.

Gerbjamoji Redakcija!.

Malonėkite patalpinti šitą mano laiškelį.

Žinodamas, kad lietuviškus laikraščius Amerikoje skaito beveik vien jaunuomenė, o jaunuomenė mėgsta skaityti apie meilę, todel aš rašydamas vaizdelį „Manija'', poniai Kiorienei daviau meilės rolę. O kadangi typai nelabai tolimi nuo tikrojo gyvenimo, tai nors vardai išsvajoti, tačiaus poroje kilo nesusipratimai. Aš tat šiuomi liūdiju, kad Kiorienės rolė — fantazija, svajonė.

Su pagarba Šliburis.

AR NETURITE KAS „AUŠROS''?

Labai norėčiau gauti nusipirkti „Aušros'', Tilžėje ėjusio laikraščio, egzemplioriį už 1883 ir 1886 metus (tais metais, regis išėjo vos 6 ar kas — numeriai). Norėčiau tik tų dviejų metų.

Jeigu kas turi, o nelabai jų vartoja, gal malonėtų parduoti. Arba gal kas žino ką kitą tuos egzempliorius turintį, o netaip esantį jų reikalingą, tai malonėtų man apie tai pranešti. Didžiai aš jų reikalauju, specialiai pradėtam darbui (pasiskolint tai galiu gaut, bet aš noriu palaikyt juos prie savęs ilgesniam laikui; tai jau reikia veik savo turėt).

Už suteiktas žinias labai būsiu dėkingas. Adresuokit:

J. O. Širvydas,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

TARPE DRAUGŲ.

St. Bonaventure, N. Y.
21. XII. 1911.

P-nui J. Kloriui,
Chicago, Ill.

Gerbiamasis:—

Kam mums siubuoti, jei męs galiva tvirtai sparnuoti. Žmonės be širdies, ir sielų — tai škeletų stovylos — šalin su jomis! Mums reikia žmonių, kurie supranta viens kitą — ir pageibsti in necessitate — o kas dar, jeigu koks priepuolys atsitinka — — viens už kitą užstoja, — garbė panašiems!

Vyručiai — pirmiaus patįs save, tuomet kitus spręskite! Šiuomi persiskirdami tik ant valandėlės — užtraukime:— Gaudeamus — juvenes dum sumus!... — bet paskui — paskui Ad laborem!

Linkėdamas Jumis „Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų'' —

Jūsų su augšta pagarba —
A. Tamoliūnas.

ŽODIS Į VISUOMENĘ.

Daug iš mūsų sakė ir rašė: „E, brač, kokius piningus išvežė tie iš Lietuvos atvažiavę kuningai! Tai bent turėjo gerus laikus!''

Tas mums lengva pasakyti. Bet jeigu pamįslytume, kaip jie tokius kelius važiavo ir kiek laiko po svetimą kraštą trankėsi ir tiek dar visokių nesmagumų pakėlė, tai kitonišką padarytume išvedimą, o gal net ir pasimokinimą, kaip mums patiems čia Amerikoje reikia pasidarbuoti...

Visu-pirmu mums tada išsiaiškintų, kad del „gerų laikų'' turėjimo mūsų kuningėliams dar nereikia ubagauti; jie gali sau gerą cigarą įsikandę, ant minkštų sofų volioties ir pilvus auginti, kaip daugelis iš jų taip ir daro; ko jiems dar čia trankyties? Arba jeigu jau užmano kokį dalyką, tai jeigu jie būtų pašaukę ant ambonų, kad tokiam ir tokiam tikslui tiek ir tiek reikia piningų, — aukaukit ir siųskit! Keli iš mūsų būtumėm nusiuntę? Manau— visai mažai. Todel jie ir važiavo patįs, rinko piningus „Saulės'' mokykloms, negailėdami savo spėkų ir nepaisydami šmeižimų.

Ar ne laikas būtų ir mums, amerikiečiams susiprasti ir iš tokio pasišventimo pasimokinti. Daug męs turim gerų sumanymų, kuriuos tik liežuviais nuplakam! Paimkim paveizdan ir emigracijos namą, kuris taip gyvai reikalingas. Susitvėrė jau ir komisija, išrinko valdybą, kuri pradėjo ateivių reikalais rūpinties. Bet kas iš to daroma? Ar randasi kas plačiau užsiimtų tokiu dideliu darbu? Ar rengiama kokienors tam tikslui vakarėliai? Ar renkama aukos? Ar rašoma apie tai laikraščiuose? Ar kalbama apie tai draugijų susirinkimuose? Ne. Aušome būrnas apie kun. Tumą su Olševskiu, o patįs nieko nedirbam. Ir nėra pas mus tokių, kurie jų pavyzdžiu pasektų, kurie taipgi galėtų pervažiuot per lietuviškas kolonijas ir aiškinti žmonėms apie ateivių padėjimą ir kaip mums ateivių namas būtinai reikalingas.

Todel paliaukime koliojęs tokius žmones, kurie dirba, bet patįs nuo jų pasimokinkim darbštumo ir suraskim tokius pasišventėlius, kurie važinėtų po lietuvių kolonijas, ragindami gyvai ir greitai išrišti emigracijos klausimą.

J. K. Mikas.

DELEI „ŽIBURIO'' UŽDARYMO.

Skaitėm pereitą savaitę, jog Lietuvoje tapo uždaryta švietimo draugija „Žiburys''. Ta draugija buvo vadinama „klerikališka'' ir tūli manė, kad rusų valdžia jos nekibins. Po uždarymo „Šviesos'' — kitos švietimo draugijos, kuri buvo pirmeivių rankose, — buvo sakyta, kad ją padėjo uždaryt klerikalai. Dabar uždarius „Žiburį'' nebėra kitų kaltininkų, kaip valdžia. Kaip tęn buvo su „Šviesa'', — nežinia. Kaip yra su „Žiburiu'', — męs matome.

Šitas faktas turi atidaryti akis kaip pirmeiviams, taip ir klerikalams. Lietuvių politika turi būti visu-pirmu tik lietuvių politika. Kas bando Lietuvoje padaryti bent keles politikas, tas prisideda prie Lietuvos kulturos smaugimo. Smulkios politikėlės, partijėlės, srovelės tegul pasilieka lietuvių seklyčiose, kur veikėjai tegul disputuoja už savo doktrinas prie nerašomų protokolų ir be policijos liūdininkų. Viešai išėję veikėjai tegul padaro vieną kovos dirvą, nes vienas tėra priešas.

Smagu tam priešui matyti, kaip lietuviai pasidalinę į „partijas'' veda naminius vaidus. Kada Lietuvos veikėjai įniršta vieni prieš kitus, tada jie parduoda priešui savo planus. Nukenčia veikėjai, bet kas gali apčienyti visos lietuvių liaudies nuostolį! Airiai taip nedaro, nors turi jie savo seklyčines „partijas''. Delto airiai baigia iš po Anglijos išsmukti. Kodel lietuviams nepamesti lenkų peštukų taktikos, o nepaimti taktikos žydų, kurie ir be savo tėvynės yra visokių partijų pravedėjai, o vienok sutvėrė vienybėje nesulaužomą naciją?

Taip einant, „Žiburio'' uždarymas galės būti dar nepaskutinis. Yra dar kas iš lietuvių atimt. Gal ilgainiui prieis ir prie spaudos uždraudimo... Viso gali būt. Ir viso bus, iki męs nemokėsime rimtai naudotis tuo, ką turime, ir kovoti už tą, ko neturime.

„NERIMOS METAI.''

Šių metų pradžioje, kaip Amerikos taip ir Europos laikraštija, prie žėdnos progos priminė, jog pernykščiai — 1911 — metai buvo neramųs. Aplamai imant negalima būtų sutikti — ir daugelis rimtų historijos žinovų nepritaria, — kad tie metai būtų jau išimtinai neramiausi; jie gal daugiau turėjo suiručių, negu užpernykščiai metai ar prieš juos buvusie. Bet delto tik, kad dabar kasmet vis didyn auga darbininkų judėjimas ir artinasi abelnas ekonomiškas krizis. Historija pragyvena periodiškai savo krizius. Taip va viduramžiuose, kada visose veik šalyse pakilo karalių galybė ir pasiryžo sulaužyti įsigalėjusią poniją, tai per kelis šimtmečius ėjo visur neišpasakytai didelės karės. Iki tas feodalizmo krizis perėjo, iki vergai buvo atimti iš ponų ir iki monarchai sutvarkė savo valstybes, žuvo milijonai žmonių!

Praleidus keletą šimtų metų, tai yra imant vos šimtą suviršum metų atgal nuo mūsų dienų, pasaulis susilaukė kitą politišką judėjimą — tai monarchijos krizis. Francijoj, Austrijoj, Anglijoj ir kitose valstybėse liaudis subrendo prie demokratijos. Pradėjo žmonės siaurinti galybę jau pačių monarchų-karalių: vienur iškovojo konstitucijas, kitur nuo monarchų visiškai atėmė valdžią. Tęn susitvėrė respublikos. Tas krizis da ir dabar neužsibaigė: metai nepraeina, kad bent keliose viešpatystėse neiškiltų tai tikra politiška revoliucija prieš užsilikusius monarchus, tai revoliucijos bandymai. Ir kokius tik praeities metus nepaimtum, nei vienų veik nerasi, kad jie nebūtų nulaistyti žmonių krauju...

Todel nėr ko sako, kad ypač tik pereiti metai buvo „nerimos metai''. Tiesa, pernai susidarė nepaprastai daug įvairių bruzdėjimų ir suiručių. Bet nereikia užmiršti, kad męs prigyvenom tokią gadynę, kurioje turės išsirišti sykiu bent du kriziai: vienas — tai neužsibaigęs monarchijų krizis: reikės išrišti klausimas— kodel visose šalyse negali būt respublikos, jeigu jos kitose šalyse įvyko ir apsieina be monarchų? Antras krizis — kaip minėjom, — tai darbo krizis: žmonės dauginasi, kapitalas suplaukia į pavienių žmonių ir syndikatų rankas, o bežemių nubėdinėjimas eina didyn; pragyvenimas brangsta, algos mažinasi, bedarbjų armija auga... Neužbaigtas pirmasis politiškas (monarchijų) krizis, o jau lipa viršun kitas — ekonomiškas krizis. Prisireiks mūsų gadynei juos abu sykiu išrišti. Du darbai padarys daugiau ir triukšmo...

Pernai daug buvo judėjimų, ir visi masiviškai dideli. Politiški judėjimai keitaliojosi su ekonomiškais. Kartais negalima jų yra ir išskirt. Chinija išsiveržė iš-po svetimos mandžų valdžios, kuri juos alino apie 300 metų. Krito galingas Mexikos prezidentas Diaz ir įvyko labjau demokratiška valdžios forma po Madero. Italija užpuolo ant Tripoli ir įvyko senai begirdėtas susikirtimas krikščionių kryžiaus su mahometų mėnuliu. Pietų Amerikoje atsinaujino pilietinės karės. Portugalija savo monarchą išmainė ant respublikos, gavusi priedu demokratinę laisvę. Persija susikirto su Rusija, nesiduodama savęs išdalint. Anglijoje milžiniškas gelžkelių streikas sudrebino visą šalį ir parodė, kad ekonomiško reumatizmo diegliai būtinai reikia gydyti. Amerikoje įvyko du historiški susikirtimai: valdžia pasijuto prieš save dvi milžiniškas kombinacijas: darbo unijų ir kapitalo trustų. Abudu ėmė tvarkyti: trustus bando ardyt, o darbo unijas bando įvest į įstatymų vėžes. McNamarų skandalas parodė, kad ir unijas reikia pridabot. Jeigu pridėsim da visose šalyse maisto pabrangimą, maištus del maisto Viennoje ir kituose Europos miestuose, augančią visur politišką demagogiją, arba vėl Amerikos išde nedateklių ant $20,000,000, saužūdysčių skaičių pasiekusį per 1911 m. į 12,224, šiaip galvažūdysčių būta 8,272, bankų bankrūtų ant $12,000,000, — tai pasirodo, kaip ir Europoje ir Amerikoje sąlygos šaukte šaukia demokratijos daktaro. Praeiti metai išrodo blogi metai. Bet ne jie pirmutiniai. Būna tokių labai tankiai. Tik praeitis mums greitai užsimiršta. Abelnai žmonija tvarkosi ir eina geryn. Kas sulauks išsirišimo šitų krizių, sulauks labai šviesios dienos. Ir gali būt, kad ta diena visai netoli!..

KAREIVIO ATSIMINIMAI.

1904 metuose pagrįžau iš kariuomenės; bet mano būstelis jau buvo kitiems išrendavotas; neturėdamas ko veikti, buvau priverstas jieškoti kitur užsiėmimo.

1905 m. pristojau tarnauti į dvarą. Maniau sau: atitarnavęs gi dabar kariuomenės 3 metus ir 8 mėn., paskui atbuvęs 1 metus dvare, tada sugrįžęs į savo gimtinį kaimą galėsiu sau linksmai ir laimingai gyventi.

Bet man likimas visai kitaip skyrė. 1905 m. rudenį, nedėlios rytmetį atsikėliau — nors ne anksti, bet saulės nesimatė; dangus migla aptrauktas. Aš gavau žinią nuo ponios, jog nori važiuoti bažnyčion, todel rengiau viską ir laukiau pusryčio. Bet taip buvau neramus, ir nežinojau kas su manim daros...

Staigu patėmijau atjojant kątokį į dvarą; įsižiūrėjęs greitai pažinau, jog tai pažįstamas iš mano gimtinės kaimo.

Pasisveikinom. Klausiu: kur jodinėjat? Bet jis, atsakymo vieton pažvelgė į mane ir ištraukęs iš kišenės poperių, padavė man, ir nieko daugiaus nesakydamas išjojo.

Aš paėmęs poperių išsyk nenumaniau, ką tas reiškia; bet greitai dasiprotėjau, jog čia negera žinia! Supratau, jog tas poperėlis rodo man kelionę į Mandžuriją... Dar tik pribuvus į savo mylimą kraštą ir vėl reikės jį apleisti! Šaukia zapasnuosius...

Už pusės valandos kiti dvariškiai susirinko prie pusryčio; bet man jis visai neberūpėjo; mintis užėmė ta tolimoji kelionė. Po pusryčių pasikinkiau arklį ir sėdę su ponia važiavome bažnyčion. Tęn pribuvus taipgi niekas nebuvo man miela, ir maldos nesisekė.

Išėjau iš bažnyčios pasivaikščiotų, sutikau daug draugų ir pažįstamų; jie visi jau žinojo apie mano kelionę. Jie visi manęs gailėjos ir sakė, jog dabar gyvą paleidosim...

Bet aš save ramindamas sakiau, jog einu ginti tėvynės; bet sugrįšiu ir pasimatysime.

Bet ir čia man neramu. Noriu, kad tik greičiau į namus. Atėjo radau viską suruoštą, kaip tik prie išleistuvių. Po pietų vienas dvaro bundininkas pasikinkė arklį ir parvežė mane pas motiną. Liūdnas buvo atsisveikinimas su dvariškiais; visi ašaras šluostėsi. Maniaus, pas motiną rasiu suraminimą. Bet vos tik įvažiavome kaiman, išgirdome verksmą ir vaitojimą, nes tęn ir daugiaus tokių buvo, kurie laukė tos nelaimingos kelionės! O kada pasimačiau su motina, ji ėmė garsiai raudoti, sakydama: „Ką tik sulaukę džiaugėmės iš tavęs, bet ir vėl tu mumis palieki; gal-būt nebereiks mums tavęs laukti ir paliksi tu mus ant visados!''.. Aš nors stengiausi ją suraminti, bet ji manęs nebegirdėjo.... Išėjau į kaimą jieškoti suraminimo, bet ir tęn tik verksmas buvo girdėtis! Visą panedėlio dieną negirdėti buvo dainų nei juokavimų; visi nusiminę, lyg ant šermenų...

Utarninko ryte, apie val. atvažiavo iš kito kaimo vežimas, surinko mus 5 ir vežė ant stoties. Kur tik privažiuoji, vis verksmai...

Už valandos pribuvom į Panemunėlio miestelį ant stoties. Tęnai sutikom ir daugiaus Lietuvos jaunimo; bet visi buvo nuliūdę ir ašarotomis akimis. Už pusės valandos atėjo traukinis ir sėdom važiuoti.

Susėdę traukinin, vieni verkė, kiti šnekučiavo, treti užtraukė dainelę:

Užaugau Lietuvoj,
Apleidžiau šalelę,
Išėjau vandravot,
Sau vargo pajieškot!..

Bet dainelės balsas taip buvo liūdnas, ir visai neišrodė į linksmas Lietuvos jaunimo dainas...

Už pusantros valandos pribuvom į miestelį Kalkūnių. Tęnai greit pasirūpinom vežimus, primokėdami po 40 kapeikų, ir važiavom į Zarasus. Zarasuose pribuvę turėjom laukti vieną savaitę, nes tęnai rinko arklius, kad sykiu visus išsiųsti. Po savaitės išdalino visiems arklius ir jojam į Dvinską.

Čia pribuvus reikėjo laukti apie 4 savaites. Vieną rytmetį išvarė visus į lauką ir sakė, jog bus parveizėjimas. Iš visų pusių išstatė kariuomenę ir laukia lyg baisiausių žvėrių. Apie antrą valandą po pietų pasirodė keletas išrinktųjų, nešančių savo „šventą paveikslą'', kuriuo laimino susirinkusius, kad laimingai eitų ginti Tėvynės!.. Vienas tarp jų, buvo gal-būt patsai caras, — nes buvo apgultas didelės gaujos raudonsiūlių. O kaip aš tam laike jaučiausi tvirtas, išgirdęs apie Tėvynės meilę; rodos nieko nebūčiau bijojęs tą valandą, kad tik Tėvynę iš vargų išvaduot!..

Už kelių dienų po praleidimo tų geradėjų gavome po rublį kiek vienas. Tada vėl buvo linksma; rodos visas nelaimes tuom sykiu užmiršom! Bet nebeilgai. Po kelių dienų vėl gavom žinią, jog reik toliau traukti. Panedėlio ryte surinko visus ir varė ant stoties. Tęn nuėję paregėjom ir traukinį; bet kaip keistai išrodė, nes buvo tavorinis! Čia suvarė visus, lyg gyvulius. Tikėjome, jog šviesios dienos visai nebeteks matyt...

Bet, ne. Čia irgi matėm savotiškų „linksmybių''... Išvažiavus iš Dvinsko, privažiuodami miestelius, pradėjom daužyti monopolius, ir kas tik gyvas, nešėsi degtinę, gėrė, dainavo, kad rodos didesnės linksmybės nebereikia... Ne tik paprasti kareiviai, bet ir perdėtiniai tuomi neapsileido! Taip, visą kelionę ir gėrimo buvo nestoka. Bet ne vienas gal savęs klausė: delko mūsų perdėtiniai tokie geri ir taip švelniai apsieina, kaip tėvai su savo vaikais? Gal-būt delto, nes ir jiems už baltakę nereikėjo piningų mokėti; o tas žinoma, kiekvienam širdį suminkština...

Pradėjus artinties prie Mandžurijos, miesteliai jau rečiau bepasirodė; pradėjo kiti ir baltakės stokuoti... Taigi ir mūsų perdėtiniai pradėjo blaivinties, nes privažiavus Smolensko miestą jie atsiminė, jog už gėrimą dar nemokėta, ką gėrė visu keliu. Čia blogai — reiks už tai atsakyti! Sumanė jieškoti kaltininkų. Vieną dieną suvarė visus ant miesto, klausia: „katrie pradėjo monopolius daužyti?'' Bet visi tyli, kalto nebėr. Tada jie patįs pradėjo rinkti kaltininkus: išrenka iš žėdnos ratos po 4, iš kitų ir po daugiaus, kurie jiems geriaus pasidabojo. Sustatė visus į vidurį, ir klausia aplink stovinčių: ar tie pradėjo monopolius daužyt? Bet visi, lyg susitarę: ne tas, ne tiesa, jie nepradėjo! Tada, matydami, jog teisybės neišgaus, supyko, dantimis sugriežė ir patyloms sukeikė: „vat, kalės vaikai — prie kaltės neprisipažįsta''...

Kaltų nesuradus, tas taip ir praėjo. Bet jeigu būtų klausę: ar turit baltakės, kurią iš monopolių išsinešėt, tai be abejonės daugumas būtų atsakę: taip! Nes kaip kurie kantresni turėjo ir lygi-pat Mukdenui tos Dievo dovanos...

Po 3 dienų apleidom Smolenską ir keliavom. Čia toliaus, nors buvom dar privažiavę keletą miestelių, bet monopolių nebegavom, turėjom su seniau gautomis dalintis... Bet iš Smolensko išvažiavus, pradėjome sutikti ir traukinius, kurie grįžo atgal, taipgi pilni kareivių. Juos vežė atgal atiduoti, iš kur paėmė, tėvams, broliams ir pažįstamiems; nes jie karei buvo nebetikę... Kiti buvo be kojų, kiti be rankų, delto jie tęn buvo nebereikalingi, ir juos vežė pas jų mylimus!..

Ant galo pasiekiam Mukdeną; bet ir čia neilgai, tik surengė ir

vedė pėsčius apie 70 varstų. Iš Mukdeno iškeliavus, girdėtis buvo kanuolių bubsėjimas, ir nevienas gal sudrebėjo; bet vedami išrinktųjų būrelio niekas nesipriešino... Už pusantros dienos pribuvom į karės lauką; bet ant ugnies dar mūsų nevarė, davė pasilsėt apie 5 dienas.

Čia suvedė į žeminius urvus, kaip žiurkes, ir turėjom per dienas glūdėti; tik naktį išeidavom pasivaikščiotų ir maisto pasijieškotų. Bet jau kanuolės tai aiškiai girdėdavom, ir visai rodės, kad bombos ant mūsų atlėks; bet baimės visai nebebuvo; nes alkis ir šaltis gana buvo inveikęs!..

Po 5 dienų vedė ir mumis ant mūšio lauko. Ir antrą dieną tęn mačiau, kaip mano vienas draugas neteko gyvasties nuo kanuolės kulkos. Gaila labai man jo buvo, maniau: padėjo gyvastį svetimoj šalyj, kur nei Lietuvos paukštelis neatskris jam pačiulbėti...

(Užbaiga seka.)

J. K. Guokas.

PIRMASIS ATSIŠAUKIMAS.

Buvo tai nedėldienis berželio mėnesį 1904 met. Saulutė augštai pakilusi, karštai kaitino žemę, baigdama rinkti kur-ne-kur užsilikusius tarp žolių rasos lašyčius. Šiltas pietų vėjelis, išlengvo sūpavo medžių šakas. Vos-vos tik vilniavo žali javai ant laukų. Oras buvo pripildytas paukščių čiulbėjimais. Retkarčiais sugriežia grieželė ir kur-ne-kur sugieda gaidys. Atsisėdęs medžių pavėsyj skaičiau dienraštį, kuriame radau daugybę negerų žinių ir pranešimų. Rygoje buvo susirėmimas, kovėsi darbininkai su policija. Varšavoje, Maskvoje ir kitur nuo kazokų kulkų ir kardų liko užmušta ir sužeista tiek ir tiek žmonių, užtai, kad eidami nešė kokią tęn raudoną vėliavą, su priešingais valdžiai parašais ir dainavo užgintas dainas. Policija liepdavo išsiskirti, ir už nepaklausimą grąsino šaudyti. Bet darbininkai nebijojo.

Sėdėjau nesykį giliai užsimąstydamas. Nors aš nieko absolutiškai nežinojau, kas yra tie darbininkai ir ko jie nori nuo valdžios. Bet kaszin kodel aš jiems taip karštai sympatizavau, geidžiau, kad jie laimėtų...

Vieškelis ir šunkeliai buvo pilni važiuojančių ir pėsčių žmonių, kurie skubinosi bažnyčion. Nuo arklių kanopų ir ratų riedėjimo, kilo į orą išdžiuvusios dulkės; net rūko.

Priėjau prie kiemo vartelių ir žiūriu, kaip du žąsų pulkai, klegėdami ir sparnais purtydami sučjo į krūvą ir pradėjo tarp savęs pešties; du piemenis greitai juos perskyrė.

Pro šalį ėjo senelis; jo plaukai balti, kaip sniegas. Susilenkęs, čebatus užsimetęs ant pečių, po pašaščia turi storą maldakningę; lazda pasiremdamas, ražančius ant rankos, ir eina sau. Regis kalbėjo poterius...

Prisiartinęs prie manęs, pakėlė senelis kepurę ir pasakė: „Tegul bus pagarbintas!" Atsakiau: „Ant amžių!" Tada jis: „Ała! ponaitis... ką beveiki!" Atsakiau: „Nieko sau, gyvuoju"...

Senelis sustojo prie-pat vartų, pastatė savo lazdą prie tvoros, ir padėjęs maldakningę ant varčios, pradėjo krapštinėti po kišenes. Išsitraukė du, baltą ir raudoną popierėlius, ir padavė man, sakydamas: „Ponaiti! prašau perskaityk man, ką čionai rašo. Aš eidamas per mišką radau ant tako pamesta". Praskleidžiau ir skaitau: „Darbininkai visų šalių vienykitės!" Antras buvo atsišaukimas į „dvaro darbininkus ir darbininkes".

Senelis stovėjo akis išputęs ir išsižiojęs; bet išgirdęs tokį turinį, susiraukė, pasikasė sau pakaušį, tardamas: „tai jau tikra Dievo koronė! mat jau ir pas mus cicilikai atsirado!" Ir pasiėmęs greituoju savo lazdą ir maldakningę, klabukš-klabakš ėjo tolyn, sakydamas: „Ponaiti! čia bedievių, palaidūnų raštai! Nelaikyk jų pas save, sudegink tuojaus!".. Ir kalbėdamas poterius senelis greitai sau nukrypavo. Aš dar šūktelėjau: „Diedul! diedul! ar daug tokių poperėlių primėtyta?" Jis ištolo riktelėjo: „Biesas gyvas! pilni keliai!"..

Tai buvo pirmieji atsišaukimai, kuriuos man elgetos pačta į rankas pridavė. Ir tada aš susipažinau su darbininkais...

Steponas Joniškietis.

TROPTININKŲ DAINA.

Platumai Nemunėlio!
Gražumai jo krantelių!
Tik vieni męs vargdieniai
Sunkų vargelį vargstam.
Per dieną troptus varom,
Naktį juos reikia saugot,
Kaitrą ir šaltį kenčiam,
Lyg kad vergovę vergtum.
Už tą gi mūsų triūsą
Menką skatiką gavę,
Kelionei jį išleidžiam,
Ar nešam karčiamėlės.
Ir taip per visą amžių,
Kol Dievas maloningas
Palengvin mūsų dalį,
Pašaukdams iš šio svieto.

Skurdutis.

ŠIS-TAS IŠ FOLKLORO.

1. **Kupiškėnų „nedėlia".**

Padielninke — švento Klibo,
Utarninke — atradimo,
Seredoj — radynos,
Ketverge — krikštynos,
Pėtnyčioj — pauliot,
Subatoj — pamiegot,
Nedėlioj — šventė.

(Nuo P. Sirvydo užrašė Skurdutis.)

2. **Septinpėdį** (šokis) griežiant dainuojama:

Kur tos senos mergos dings (2 k.)
Į Rygą į Rygą
Į cukerkų fabriką (2 k.).

Nuo P. Sudario užrašė Skurdutis.

KAIP YRA PRŪSIJOJE.

I.

Daug ką būtų galima prirašyti apie lietuviams žinomą šalį — Prūsija, kuri tiek garsi ir dar mūsų brolių viena mažoji dalis. Bet kur čia viską surašysi; užteks to, ką pastebėjau per vieną tik vasarą.

Ir taip. Apie Margrabovą ir Lyką, seniaus lietuvių buveinę, dabar beveik jų visai nebėra; kad ir yra įsimaišę, tai sulenkėje, lenkiškai kalba; tačiaus nei lietuviais nei lenkais esą neprisipažįsta, — vadinasi vokiečiais. O pavardės lietuviškos, kaip va: Armon (Armonas), Jovaiš (Jovaišas), Meškovski (Meškauskis), Šležis (Šležas) ir daug tam-panašių „vokiečių". Aišku, kad tokie nepatampa nei gerais vokiečiais. Todel neįstabu matyti šitų lietuvių tamsumą ir apsileidimą.

Minėjau, kad čia liaudis kalba lenkiškai; čia tuoj prisiduria Lenkijos kraštas, vadinamas Mozurija. Todel daugiausiai lenkai ir gyvena. Bet savo tamsumu lenkai pasiveja lietuvius. Lenkai taip jau sarmojasi savo vardo — lenkų; jei kas juos pavadina lenkais, tai, žinoma, trenkia į tą su didžiausiais perkūnais, ir su dideliu paniekinimu sutinka savo tautiečius — Rusijos ir Austrijos lenkus, pravardžiuodami juos „polek".

Bet tie suvokietėję lenkai, nors savo brolius pravardžiuoja, vienok yra tamsėsni už lenkus iš Rusijos ar Austrijos atkeliavusius. Jeigu kam pasitaiko prirodinėti jiems, kad jie yra lenkai, tai nebeturėdami ką atsakyti pasivadina „prusakais", bet anaiptol ne lenkais!..

Taip neapkęsdami savo tautiečių ir vardo „lenkas", jie kaip beįmanydami stengiasi išrauti iš šaknų tą neapkenčiamą vardą ir pasisavindami viską vokišką: vaikų nemoko lenkiškai, bet vokiškai, leisdami į vokiečių mokyklas. Jau daug tokių šeimynų, kurių netik vaikai nebemoka savo tėvų kalbos, bet ir tėvai! O kad paklausi: delko nebemoko vaikų lenkiškai ir atsižada savo prigimtos kalbos, tai atsako: kad tas iš mados išėjo!..

Bet mokindami vokiškai, dar ir tų pačių mokyklų neapkenčia, nes, pagal jų nuomonę, perdaug jau priviso tų bereikalingų mokyklų kiekviename kaime, o kai-kur net ir po dvi. O vaikus priverstinai turi mokyti kiekvienas. Jie sako: „Tai vis mat reikia daugiau uždirbti ir duoti valdžiai mokytojų užlaikymui. O jie dyki būna ir praleidžia mūsų piningus. Gera čia jie padaro ištraukdami iš mūsų kišenės daugiau piningų. Mūsų tėvai nugyveno, — męs ir vaikai galėtum nugyventi be tų mokyklų". Taip tai grumoja suvokietėję lenkai arba mozurai ant mokytojų ir mokyklų daugumo.

Mums čia ir nepriderėtų daug ką kalbėti apie lenkus. Bet tik delto, kad man norėjosi parodyti lietuviams, kad ne męs vieni dar žemai stovime šių dienų civilizacijoj, bet ir mūsų kaimynai lenkai.. Ir vėl delto, kad parodyti mūsų tautiečiams, išsinėrusiams iš lietuviško kailio, jog tas išsinėrimas žmonių nepakelia, bet dar nužemina, kaip tą matome iš Prūsijos lenkų, kurie pagaliaus jokių mokyklų ir jokio mokslo nebenori.

Skaitytojai tegul nemano, kad jau čia visi lenkai tamsųs. Ne, yra šiek-tiek doriškai ir politiškai susipratusių... Tik mažai! Ir čia dar negana to prirodymo apie jų tamsumą, bus ir atsitikimai paduoti. Tik pirmiau pakalbėsime apie lietuvius, kas mums labjaus turi rūpėti.

A. Bartoševičius.

YRA HUMANIŠKUMAS IR PAS AFRIKIEČIUS.

Žiema šįmet nepaprastai šalta. Šalčiai daeina iki 60 žemiau oF (21o pagal C), vietomis 22o, 28o, 35o etc. Neretai prie to prisideda ir šaltas vėjas su pusnėmis. Laužiasi šaltis per visas skyleles triobon. Gerai trioboj prie šilto pečiaus, Bet lauke nejauku: vėjas kaukia, sniegus svaido.

Nenoromis mintis ateina galvon; juk nemažai naktimis ant lauko randasi keliauninkų, nemažai žmonelių randasi be pastogės, be cento kišenėj, nemažai jų badauja, nemažai jų sėdi šaltoj stuboj...

Bevartydamas vieną seną angliską knygą, aš suradau čion vieno senoviško keliauninko po Afriką paduotą aprašymėlį apie afrikiečių svetingumą. Nuvargęs keliauninkas po įvairių patyrimų savo kelionėj pakliūna pas vieną laukinę Afrikos giminę. „Daugiaus negu dvi valandi — rašo keliauninkas, — aš laukiau progos persikelti per upę. Ant galo, žmonės, kurie persikėlė pirma manęs, pranešė savo karaliui Mansong, jog jį nori pamatyti baltasis žmogus, kuris tuojaus persikelsiąs per upę. Karalius tuojaus atsiuntė savo pasiuntinį prie manęs, kuris ir pranešė, man jog aš negaliu pamatyti karaliaus pirm, negu aš gerai paaiškinsiu jam, kokios priežastis atvedė mane čion, į jo kraštą, ir jog aš neturiu tiesos persikelti per upę be karaliaus daleidimo. Pasiuntinis rodijo man apsistoti kokiojnors atstoj sodoj ir laukti ryto dienos. Šitas jo pranešimas buvo man labai nemalonus, bet taip kaip kito išėjimo nebuvo, tai aš turėjau elgties kaip jis man nurodė. Nuvykau į vieną sodžių; bet čion man pranešė, jog nei vienas iš jų negali manęs priimti ant nakvynės. Prisiėjo man traukties už sodos. Apsistojau po medžiu. Turiu nakvoti čionais, maniau sau.

„Naktis žadėjo būti baisiai nemaloni, nes vėjas jau staugė ir artinosi didis lietus. Miškinių žvėrių čion randasi daugybė, taip kad man tik įlipus į medį ir užsislėpus šakose bus galima naktį perleisti. Saulei leidžianties, aš taisiaus jau ant nakvinės, nubalnojau savo arklį ir paleidau jį ganyties. Tuom tarpu ėjo pro šalį moteriškė nuo darbo. Pamačiusi mane taip suvargusį, ji sustojo ir su nusistebėjimu žiūrėjo į mane. Gavusi nuo manęs šiokius tokius paaiškinimus apie mano padėjimą, ji paėmė mano balną ir kamanas (brizgilus), pamojo man sekti paskui jos. Ji nusivedė mane į savo grintelę. Paklojusi ant žemės skarmalą, ji liepė man atsilsėti. Pamačiusi, kad aš alkanas, ji kur tai išbėgo, ir po valandos parnešė didelę gražią žuvį, kurią šiek-tiek apkepusi, padavė man suvalgyti. Su dideliu pasigėrėjimu suvalgiau paduotą man vakarienę ir smagiai ilsėjaus išsitieses ant žemės. Paskui ta moteriškė perstatė mane savo šeimynos nariams; jie visi buvo užimti verpimu vatos; jie žiūrėjo su nusistebėjimu į mane, kaipo į nepaprastą svetį. Savo darbą jie saldino dainomis. Tarpe kitų dainų viena jauna moteriškė kom ponavo ir apie mane dainas, pritariant jai chorui. Ji taip skambėjo:

Vėjai kaukia, lietai krinta.
Nelaimingas baltasis žmogus,
Išblyškęs, nuvargęs atėjo ir sėdosi po mūsų medžiu.
Jis neturi motinos, kad jam pieną atneštų,
Jis neturi pačios, kad jam kornus sumaltų.

Choras:— Pasigailėkime baltojo žmogaus. Jis neturi motynos, etc...

Skaitytojas gali suprasti, kokį tas darė ant manęs įspūdį, esant man panašiame padėjime! Mane slėgia tas gerumas laukinių žmonių ir miegas mane visiškai apleido..."

New Yorke, Brooklyne, Chicagoj, skaitome laikraščiuose, pastipo nuo šalčio tiek ir tiek. Daugybė vargšų bastosi nuo šalčio po tiltais, patvoriais; ne visi juk tarpe jų randasi profesionališki valkatos. Daugybė bedarbių, jų šeimynos badauja. Nors ir taip augštai kulturiškame krašte, kaip čionai, bet vargiai surasime tokią labdaringą moteriškėlę, kuri suvargusiam praeiviui pratartu: „Tu neturi motinos, še tau bent kavos puodelį". Vargiai!

Kas rytas stovi pas dirbtuvių vartus minia išalkusių darbo jieškotojų. Yra juk tokių ponclių, kuriems jau atsibodo piningus beskaitant; bet jie nesako: „pasigailėkime tų sušalusių varguolių, duokime jiems progą padirbti bent savaitę, lai užsidirbie sau ant duonos"! Ir rodosi, jog humaniškumas nenoriai seka linkui civilizacijos. Męs taip jau esame pripratę matyti nelaimę žmogaus-draugo, jog mojame ranka ir sakome: „Tai jau netikęs dabartinis ekonomiškasis draugijos surėdymas"... Ir tiek.

Mums gerai trioboje prie šilto pečiaus, lai sau vėjai lauke staugia!?

Nežinomas.

ATRADO ELEKTROS KARŠTĮ DUONAI KEPTI.

Savaitinis „The Electrical World" rašo, kad elektros inžinieriai, 28 liepos po vadovyste inž. Sebringo Phelp Cookstove Co. Buchano, Mich. mieste užbaigė bandymus su išrastu tokiu elektros pečiumi, kuriame be ugnies, vien su elektros karščiu bus galima duona kepti; kaip yra kepama ant ugnies pakuros su 3% nuošimčiais karščio, taip ir elektra duos karščio ant 3% proc., tai yra 660 voltų elektros turi karščio +100 C., kad galės duona iškepti.

„The Electrical Review" korespondentas paklausė garsaus elektros išradėjo Edisono: kokia bus nauda draugijai iš to indomaus elektros pečiaus? Edisonas atsakė: „Šis elektros pečius, kuris dabar duoną kepa už tokią-pat kainą, kaip ir paprastosios ugnies pečius, ateityje, kada jo mechanizmas pasigerins, keps duoną 5 sykius pigiau, negu ugnies pečius".

„Aš tikiu, kad elektros jėgos atradimai, į 2000 metų panaikins visą ugnies ir garo jėgą, anglį, malkas, gazą, etc."

„Kada sukaks 2000 metų, žmonės nežinos, koki tai anglis buvo; šiandien milijonai žmonių padeda spėką ant jos, iki ištraukia iš žemės del kuro. Bet tada žmonėms išrodys kastynių industrija, kaip ir kokia baisi karė. Tada viską atliks elektra. Elektra varys didžiausios pajėgos mašinas, orlaivius, traukinius, jūrių laivus, — elektra panaikins naktį."

„Bėgiu 50 metų bus išrasti elektros orlaiviai, katrie galės pakilti 5000 mylių aukštumos erdvėse. Tokie orlaiviai perskries Atlantiką per 30 valandų".

Mikas Stakėnas.

Wakefield, Mass.

ŠIS--TAS.

Nebėra tarnų. Austrijoje įvedė naują įstatymą, kuris namuose samdininkus uždraudžia vadinti „tarnais", bet „tarnaujančiais". Prie to įsako šeimininkams gerai „tarnajančius" maitinti, o pastariesiams draudžia savo šeimininkus apkalbinėti ir išnešioti jų šeimyniškas slaptas. Tarnaujančioms moterims įsako duoti 7 valandų vakacijas kas dvi savaitės.

Keisti papročiai. Erivaniuje, Rusijoje, tarpe totorių yra keistas paprotys. Jeigu tėvas savo dukterei suduos su lazda ir neparmuš jos, tai jau galima tokia keisti už vyro. Kaipogi nesenai vienas totoris, šitaip išbandęs savo 8-nių metų mergaitę, ir išleido už 86 metų senio. Mulla (totorių kuningas) davė šliūbą ir užbaigta. Bet štai kas išėjo: už 2 dienų po vestuvių mergaitę atvežė ligonbūtin sunkiai sužeistą, ir po baisių kankinimųsi pasimirė! Viso mat yra ant svieto.

Elgėtų laikraštis. Kur kas indomesnio pasirodys, jeigu ne Paryžiuje. Tęn turi savo laikraščius vežėjai, liokajai, senberniai, senmergės, etc. Bet užvis indomiau yra einantis profesialis elgėtų laikraštis, — kuris, teisybė, išeina tik du sykiu per metus. Tame laikraštyj užeisi tokius apskelbimus: „Reikalingas aklas, mokantis groti ant fleitos". Arba: „Tuojaus reikalingas šlubis labai turtingame rajone. Geriau, kad būtų be rankos. Kreipkitės su rekomendacija. Reikalinga kaucija". Prie to laikraštis prižada suteikti žinias: kur geriau surinkti išmaldų, kur bus kokie pokyliai, vestuvės, ar atvyko kokie dideli svečiai. Bet už šitą elgetos turi mokėti laikraščiui iškalno ir ir da duoti nuošimčius nuo išmaldų. Panašios elgetų organizacijos nėra niekur, kaip tik Paryžiuje.

MINKLĖS.

Tupi kampe katinas, pajudinus bažinas (Varpas).

Kamuolys skylėtas (žmogaus galva).

Karengė marengė, po suolu susirangė (šuva).

Eina keliu — nedunda, lenda šienu — nečiuža (šešėlis).

Išdžiūvėlė, iškepėlė, eina keliu dainuodama (Skripka).

F. Mikelionis.

KRASOS DĖŽUTĖ.

Šalavijui:— Tamsta taip skubinotės rašyti, kad prie korespondencijos nebepadėjot nei iš kur ji yra. Buvo laiškas, bet jį męs netikėtai pirmiaus sunaikinom. Ar nepranešite savo miesto?

Morciūnui:— Ok, kaip męs nenorėtum žinių paišeliu rašytų!

J. K. Guokui:— Buvo atsakyta po pseudonymu, delko netilpo korespondencija. Dabar vėl gavome laiškelį, todel paantriname tąpatį. Apie kitką anksčiau atsakėme. Tikimės, kad suprasite priežastį. Norėjome rašyti laišką, bet neprirenkame laiko. Gerbjame rašinius, tik rašykite.

Nežinomam:— O gal ir tankiaus mums tektų su Tamsta susižinoti?..

Kalakutui, J. S. M., Garnupiui, ir kit.:— Ačiu. Tik pervėlokai del šio numerio gavome.

Skurdučiui, Šiauliai:— Regis, kad susitaikysime. Siųskite. Bet daug yra klausimų, todel rašysime laišku.

Juodviršiui, Argentina:— Visgi nepamirškite, kad pradėjote, pasiteirauti apie Vištalį. Jei jis būtų miręs (girdėjom, kad dar esąs gyvas), būtų gerai, kad tęnykščiai lietuviai paimtų iš prieglaudos visus jo likusius rankraščius ir kningas bei prisiųstų Amerikon, katrai-nors iš lietuviškų laikraščių redakcijai. Taip jau būtinai reikia surinkti visos žinios apie Vištalį.

A. L. Reikui:— Už linkėjimus ir pasižadėjimus — ačiu! Kaslink kalendorių, tai tiek: sieninius veltui išsiuntinėjome skaitytojams. Šiaip kalendoriaus, lite-

Sustabdyk

kosulį, o su juo ir kitokius kvėpuojamųjų organų kėblumus, kol liga nėra dar palietus jųsų plaučių, kas butų labai pavojinga. Geras nuo to vaistas

SEVEROS BALSAMAS PLAUCZIAMS

(SEVERA'S BALSAM FOR LUNGS).

Pirmiausia jis sustabdo kosulį, o paskui gelbėja pačiam organizmui gamtišku budu atgauti visą jam prideramą sveikatą ir tamprumą.

Dvejopo dydžio: 25c ir 50c

"Iš skausmo man galva skilte skyla!"
"Kenčiu neišpasakytai!"

Šitokius ir panašius dejavimus girdime tankiai iš žmonių sergančių galvos skaudėjimu. Tatai jie lengvai galėtų išsigydyti, jeigu tik vartotų

SEVEROS PLOTKELES NUO GALVOS SKAUSMO IR NEURALGIJOS

(SEVERA'S WAFERS FOR HEADACHE AND NEURALGIA).

Jos nuramina nervus.
Pataiso kraują.
Sustabdo galvos skausmą.

Kaina 25c dėžei.

Labai Lengva

ligai įsivyrauti ir patapti chroniška, jei žmogus umai neatkreipia domos į savo vidurių sukietėjimą, kepenų nesveikatą, vidurių nevarškumą. Tulžies sugedimas, geltligė, gemorojai ir skilvio neveikimas yra tai keletas iš daugelio ligų, paeinančių iš kepenų netvarkės.

SEVEROS Balsamas Gyvasties

(SEVERA'S BALSAM OF LIFE)

pataiso ir sutvarko kaip reikia kepenis, pajudina viršikinamuosius organus gerai veikti ir apsaugo organizmą nuo chroniškų skaudėjimų. Kaina 75c.

Parduodama visur aptiekose. Reikalsuk Severos. Jei savo aptiekoje negautumėte, rašykite į mus

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS. IOWA

ratiško, šiemet nesuspėjome sutaisyt. O bile kokio nesinori leist. Juk tų, taip vadinamų „kalendorių", ir taip visur derėjo. Bet jie beveik visi — nekalti savo vardo, kaip po krikštui . . .

P. Petroniui:— Trumpinam, brolytis — nes maža turim vietos!

F. J. Levinskui:— Malonusis! Laikraščiams labai nepatogu skelbti, kas ir kam prasiskolino. Su p. Tauniu ar su p. P. galite susiprasti ypatiškai.

Z. Miliui:— Pamokslėlis E. St. Louis girtuokliams nieko negelbės. Malonėkite rašinėti šiaip žinutes, kas tarp vietinių lietuvių atsitinka.

NAUJI RAŠTAI.

Lietuvių Tauta. L. Mokslo Draugijos raštai. Knyga II. Dalis I, Vilniuje, 1911. Pusl. 151. Didelio formato. Turinys: K. Buga „Apie lietuvių asmens vardus". „Lietuvių kunigaikščių vardai." Adalbert Srba „Ueber die Momentiv Verba im Litauischen (Ein Beitrag zur litauischen syntax)". „Medžiaga lietuvių kalbos syntaksei (I. Šis-tas iš lietuvių kalbos syntaksės, vartojamos pasakose. II. Apie supiną lietuvių pasakose. III. Kaip lietuviai ir latviai vartoja futuro laiką savo pasakose.)" Kun. A. Sabaliauskas „Žiemių-rytiečių lietuvių tautinė muzika". Kun. J. Žiogas „Apie kuliną su ūku". „Senovės lietuvių taurės ir kaušai". Ed. Volteris „Prie kun. Mikalojaus Daukšos biografijos". J. Basanavičius „Prie Dionizo Poškos biografijos". Jonas Luckevičius „Augščiausis lietuvių tautiškosios Tarybos atsišaukimas 1794 m." A. Janulaitis „Sodžiaus teismas ir jo organizacija Šiaulių Ekonomijoj XVIII amž." M. Biržiška „Prie M. Valančiaus „Žemaitių wiskupistės".

Kaip rinkt bei žymėti augalus ir kaip daryti žolynus. Trumpos praktiškos patarmės tėvynės floros mylėtojams. Su piešiniais. Parašė D-ras J. Trzebinskis. Vertė iš lenkiško rankraščio D-ras K. Grinius. Lietuvių Mokslo Draugijos leidinys. Vilnius, 1911. Pusl. 19.

Šeimininkėms vadovėlis. Parašė Lazdynų Pelėda. „Šaltinio" priedas. Pusl. 120. Kaina 50 k. Turinys: Maisto gaminimas. Duona. Sriubos. Sultįs. Auguoliai. Mėsa. Žuvįs. Kisieliai ir visokie gardėsiai. Pyragai. Apie pieną ir jo konservus. Uogų, vaisių, daržovių ir kitų valgomųjų daiktų atsargai rengimas. Gėrimai. Keli pamokinimai apie skalbimą ir dažymą. Sveikatos globa šeimynoje. Dažniausios kaimų ligos. Paraginimai veisti braškes ir rūgštynes.

PADĖKAVONĖ.

Aš Pranciškus Mikelionis linkiu kuodidžiausių laimių guodotiniems tautiečiams Juozui Paukščiui ir Kaz. Braziui už tamstų pasidarbavimą ir ką jau aš buvau gavęs per tamstų ofisą laivakortę, ką mano brolis leido per tamstas, tai viskas buvo labai gerai ir greitai pervažiavau. Septintu syk jau važiuoju, tai per tamstos pirkta man geriausiai tinka ir rodyčiau kožnam lietuviui kreiptis į tamstas, o ypatingai per rusišką rubežių einant arba važiuojant ant rusų laivų ir su tamstų patarimais: nėra baiminties nieko, nes sava kalba ir ant laivo daug geriaus apie žmogų stovi, žodį da pataiko, o prūsai-vokiečiai stumdo ir daugiau negirdėti kaip — polenderis. Ba jie da atmena Lietuvą su lenkais seną smūgį po Žalgiriu ir užtat mūsų brolius stumdo; tai broliai lietuviai ir lietuvės, katrie važiuojate ar į Lietuvą ar jieškote Amerikon savo pažįstamus, tai važiuokite per ruskio liniją, per J. J. Paukštį. Aš širdingai dėkavoju savo broliui F. Mikelioniui ir ponui Paukščiui & Co. Su pagarba Pran. Mikelionis.

MUSŲ GYVENIMAS.

Jei gyvenime nebutų įvairumo, gyventi butų sunku. Linksmumas ir laimė nebutų taip vertinami, jei žmogus kartas nuo karto nepatirtų vargo ir skausmų. Tas moko mus, kad visada butumėm prisirengę susitikti bėdą ir žinoti, kaip iš jos greitai išeiti. Jei nemalonumai yra fiziški, jei juos pagimdė musų sugedę viduriai, turime žinoti, kad Triner's American Elixir of Bitter Wine yra geriausias nuo to vaistas. Jis gydo visus virškinamųjų organų nereguliariškumus ir juos sustiprina. Kadangi jis padarytas iš geriausio raudonojo vyno ir moksliškai parinktų gydomų žolių, jis atgaivina kraują ir prašalina iš jo negerasias medegas. Kraujas, maitina kiekvieną kuno dalelę, todel vartojant Triner's American Elixir of Bitter Wine sustiprinama visas žmogaus organizmas. Vartokite jį visada, kaip tik jaučiatės nusilpę, nervingi, neturį apetito, viduriams neveikiant, jaučiant galvos skaudėjimą, dieglius, traukymus. Visose aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

ANTRAS METINIS BALIUS!

Draugystės L. Martino atsibus subatoje 27 dieną sausio (Jan.) 1912 m. salėje 101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y. Prasidės 7:30 val. vakare. Įžanga su padėjimu drapanų ypata 25c.

Užkviečiam visus lietuvius kuoskaitlingiausiai atsilankyti ant musų iškilmingo baliaus, kur galėsite pasilinksminti ir pasišokti. Muzika bus kuopuikiausia. Nepamirškite atsilankyti iš visos apielinkės, o tikim kad visi busit užganėdinti.

Užprašo **Komitetas.**

Šapos, su 30 langų, išsiduoda ant rendos, ant 155 Hope st. tarpe Keap i Union ave. Dasižinokite pačioje šapoje. (5)

ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda „Drye goods" krautuvė vieta apgyventa lietuvių, lenkų, rusnų ir slavokų. Busines geras; priežastis iš kurios parsiduoda — iškeliavimas.

Orzekowski,
172 Wythe ave., tarp N. 6 ir 7 gat.
Brooklyn, N. Y. (7)

Pajieškomas mūsų brolis Stanislovas Sviklas, gyvenęs pirmiaus Lawrence, Mass., Worcester, Mass, Nashua, N. H., Newark, N. J. Iš Lietuvos paeina sod. Brokaraiščio, vol. Merkinės, Vilniaus gub. Labai turime prie jo svarbų reikalą; taigi ar jis pats, ar kas iš jo pažįstamų ir jį žinančių, meldžiame mums pranešti jo adresą.

Zabelia Svikliutė,
199 Elm St., Lawrence, Mass.

Pajieškau savo pusbrolio Juozapo Bruzges, Vilniaus gub., Lidos pav., Nočos parapijos, Kanevos vals. Kruklių sodžiaus. Turiu svarbu reikalą. Todel meldžiu jo paties ar kito apie jį žinančio man pranešti šiuo adresu:

K. Genis,
174 Perry ave., Maspeth, L. I. N. Y.

Pajieškau tikro savo brolio Jono Bondižulis ir pusseserės Grasildos Tevainiukės, po vyru Kreivienės. Abudu iš kaim. Ibutonių, Panevėžio pav., Kauno gub. Prašo atsišaukti patiems, arba kas kitas apie juos žinantis malonės pranešti, už ką busiu labai dėkingas. Turiu svarbų reikalą. Adresuokite:

Jurgis Bondziulis,
Box 249, Courtney, Pa.

Pajieškau savo pusbrolio Ant. Pažiugio ir draugo Fran. Kundroto. Pirmasis 8 metai kaip Amerikoje, antrasis — 13 metų. Abudu Kauno gub., Reseinių pav., Šviekšnos par. Pirmas iš Rimbikių sodžiaus, antras gi iššiuraičių. Malonės patįs ar kas kitas man pranešti, nes turiu svarbų reikalą. Adresuokite:

Fran. Dergiela,
5354 Priceton ave., Chicago, Ill. (5)

VISŲ ATYDAI!

Pas mus galima gauti visus VIDUNO raštus:

Mūsų uždavinys	1.00
Slaptinga žmogaus didybė . .	40
Mirtis ir kas toliaus	30
Gimdymo slepiniai	40
Žmonijos kelias	20

Kurie norite gauti minėtas knygas, malonėkite rašyti mums šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.,
120 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

Juokkis per visus metus!

Užsirašęs „TARKĄ" nuvaikysi nuo savo kaktos visas raukšles.

Turėsi juoko, kada tik atsiminsi, kaip „TARKA" perleidžia per savo brazdinį visokius ištvirkėlius ir liurbas.

Gražių giesmelių su gaidomis
Juokingų uždavinių, šaradų. Pilna karikaturų, juokingų paveikslų.
Tik vienas dol. metams.
Adresas: „TARKA",
P. O. Box 895, New York City.

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų vienгenčiai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl mes kiekvienam patariame nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį,* kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.
120 Grand s. Brooklyn N.Y.

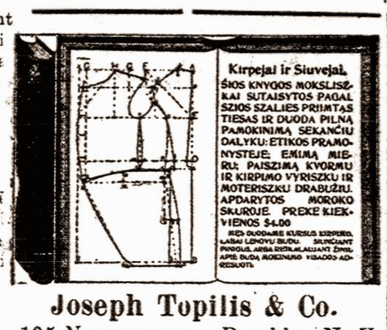

Joseph Topilis & Co.
195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras
A. Szliupiute-Jankauckiene.

gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

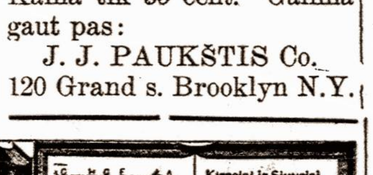

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suviršį 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, špecijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiuomi bizniu, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:

American Film Exchange
A. T. Raciunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3536 W. Bedford.

ŠEŠIOS KVORTOS DEGTINĖS UŽ $1.00

Kad išplatinus žmonėse mųsų paskilbusius gėrimus pasiųsim kiekvienam savo lėšomis "ZANOL" **šešias pilnas kvortas degtinės už $1.00** sulyg jųsų pasirinkimų. Paskykite ko norite — Rye, Bourbon, Corn ar Sour Mash Degtinės, Gin, Rum, Peach, Appie, Apricot ar Konjako Brandies ir t.t. **Neduokite pirkliams didelių pelnų.** Parodysime kaip. Mes esame prityrę degtinės dirbėjai ir parodysim kaip kiekvienas gali pasidaryti gėralus namie, SUTAUPANT PENKIASDEŠIMTĄ NUOŠIMTĮ PIRKLIŲ PELNO su pagelba "ZANOL" Extracto. Įstatymų leista. Padaroma į dvi minuti. Gėralas padarytas su "ZANOL" yra labai skanus ir grynas. Gauta Aukso Medalius Columbijos Parodoje. Tūkstančiai patenkintų vartotojų. Gvarantuota sulyg Suv. Valst. Gryno Maisto Instatymais, No. 22115-A.

Pamėgyk Vieną Kvortą Degtinės Dykai.

Pamėginkite kaip tik jųs sau norite ir jeigu tai nebus geriausia degtinė, sugrąžinkit likusią mums atgal mųsų lėšomis, o mes sugrąžinsime jums pinigus. Siųskite užsisakymus šiądien, o mes pasiųsime kvapsnies ant

Šešių Pilnų Kvortų Degtinės už $1.00.

Viską mes apmokame. Reikalaukite kokios rųšies tik norite. Dvylika pilnų kvortų $1.50; dvidešimts keturios pilnos kvortos $2.80. DYKAI—Knygutė, "Pasiaptis ir Historija Degtinės Dirbimo Namie", pasiųsime kiekvienam, kurs suteiks savo adresą.

UNIVERSAL IMPORT CO.
4187 Universal Bld., Cincinnati, O.

NAKTIS NUŠVIESTA.

Po nakties tamsa daug dalykų slepiasi. Jei ant syk tamsumą apšviest, tad pamatytumei tokias orgij s, kad be akuliorių darosi karšta žiurėt!

„BALTRAMIEJAUS NAKTIS" knyga nuplėšia visus uždangalus nakties paslaptybių visam nuogume karalių, vyskupų, kuningų, gražių didelių ponių ir gašlių grafienių darbelius kaip jie veikę, lygiai daug kitokių orgijų.

Šitos knygos aš išleidau kelis tūkstančius ir į trumpą laiką pasiliko vos tik 35 egzemplioriai — taip ant pagriebimo išpirko. Kitų išleistas knygas kandės ėda, neturi kur padėti. „Baltramiejaus Naktį" žmones beskaitydami sudilina, — nes tai yra didelis dvasiškas penas. Netrukus šitos knygos, taip kaip ir RAISTO, ant pardavimo neliks.

Nors ir daug knygų skaitei, bet jei „Baltramiejaus Nakties" dar ne, tai mažai dar žinai kas sviete buvo, kas yra ir kas gali dėtis, nes toje knygoje yra tas, ką kitur negali rasti, nors su žiburiu jieškotum.

„BALTRAMIEJAUS NAKTIS" kaštuoja 75c.

Ta pati audekliniais apdarais — del dol. Piningus siųsk per Money Order, adresuok išleidėjaus vardu:

J. NAUJOKAS,
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Nelauk kad daugiau garsintusi.

"Feeling Better Already Thank You!"

Mielai aš paklausiau jūsų patarimo ir ištityniau su

Dr. Richter'io Pain-Expelleriu.

Dingo skaudėjimas kakle ir diegimas šone, jaučiuos visiškai gerai. Privalo būti kiekvienos šeimynos šepojė. Sergėkis nuo pamėgdžiotų. 25c ir 50c.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York.
Richter io Congo Pillės yra geros nuo viduriu sukietėjimo. 25c. ir 50c.

DIDIS GYDYTOJAS **Dr. Ignotas Stankus M. D.**

pabaigęs daktarišką mokslą universitete valstijos Indiana, ir baigęs kvotimus aukščiausioje ir jau paskutinėje daktariškoj mokyklioj **New York Post-Graduate MEDICAL SCHOOL & HOSPITAL,** kurioje speciališkai išsilavina gydyme visokių pavojingiausių ligų ir daryme operacijų; pabaigęs tą mokslą įgaun vardą aukšto, didžio daktaro. **Dr. IG. STANKUS,** per kiek laiko buvo miestavu daktaru Indianapolis, Ind., kur turėjo didelę praktiką gydyme įvairių ligų atlikdamas savo užduot kuo geriausei ir užganėdinančiai žmonijai dabar-gi pasišventęs labui savo brolių tautiečių, ir kad apsaugot juos nuo išnaudojimo per nesąžiniškus daktarus, įrengė savo locną naminį ligonbutį ir:

KVIEGZIA VISUS PAS SAVE SAKYDAMAS:

Jeigu sergi, ar kenkia kas sveikatai, skubei kreipkis pas manę ypatiškai arba laišku, o busi išgydytas Jeigu kiti daktarai pripažino ligą neišgydoma, neabejok, nes aš turėdamas didesnę praktiką ir aukštesnį mokslą, tau pagelbėsiu ir suteiksiu tikrai brolišką ir sąžiniską rodą. Kiekvienas iš atsišaukusių persitikrys, kad esu pabaigęs didesnį daktarišką mokslą ir galiu geriau gydyti negu kiti daktarai svetimtaučiai.

APSIIMU PASEKMINGAI IŠGYDYTI LIGAS

Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlimo sąnarių, kaulų, strėnų ir šonų; nuo visokių kraujo ligų, užkietėjimo ir nedirbimo vidurių; išberimo, kuno niežėjimo, visokių spuogų, dedervinių, slinkimo plaukų; galvos skaudėjimo, nuo ligos širdies, inkstų, plaučių, kepenų. Nuo visokių nerviškų ligų, neuralgijos, drebėjimo sąnarių, nemiegojimo ir išsasčio; nuo greito nuilsimo, sunkaus kvėpavimo, peršalimo ir nuo visokių slogų Nuo visokių užkrečiamų lytiškų ligų, ir visokių kitokių nusilpnėjimų sveikatos. Teip-gi nuo visokių moteriškų ligų, skausmingų ir neregulariškų mėnesinių, baltujų tekėjimo ir gumbo ligų:

Turiu Speciališką Diplomą dėl darymo Operaciju.

Ištikus butinam reikalingumui operacijos, kada vaistai negal pagydyti kaipo tai: augimo vėžio skilvije ir visokių akmenų, skaudulių ir guzų, ar tai butų puslėje, inkstuose, kepenyse ir žarnose, viską tą su pagelba operacijos galima prašalinti kuo geriausei ir už menką mokestį. Darau teip-gi operacijas ant kaulų, smegenų, grobų ir lytiškų organų, kaip vyrų teip ir moterų Ištiesinu pritrauktas kojas ir rankas. Išgydau su naujausio budo operacija reptura, už menką prekę

Pertai kreipkitės kiekvienoje ligoje pas manę. Jeigu negalima pribūti ypatiškai, tai parašykite ką skauda ir kokius nesveikumus jaučiate savij, o aš suprasiu viską ir ištyręs duosiu rodą o jeigu reiks, prisiųsiu ir gyduoles, o tas nedaro skirtumo kaip toli gyvenate Amerikoj, Anglijoj, Kanadoj ar kitose šalise.

Atsilankantiems ypatiškai ir dėl operacijų, turiu savo locną naminį pulkų

LIGONBUTĮ. Biednus gydau DOVANAI.

Dr. Ignotas Stankus M. D. 1220 S. Broad St. PHILADELPHIA, PA.

Val. Ofiso: no 9 ik 12, no 2 ik 4, ir no 6 ik 8 vakare Nedėliomi no 1 ik 5 vakare

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. į Rotterdamą		11 dienų į Liepojų		Išplaukimas iš New Yorko.			
III klasa	$33	III klasa	$35	Kursk	Feb. 10	Birma	March 9
II „	45	II „	47	Lithuania	Feb. 24	Kursk	March 22
I „	65	I „	75				

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

Tel. 651 Greenpoint.

Daktaras Jonas Misevičia

VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE.
Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaigęs kursą Didžiausiame Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.
Prie So. 2-nd Street.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą:

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškų (įsisenėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: Iš ryte nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

THE AMERICAN Prekė $7.00
Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

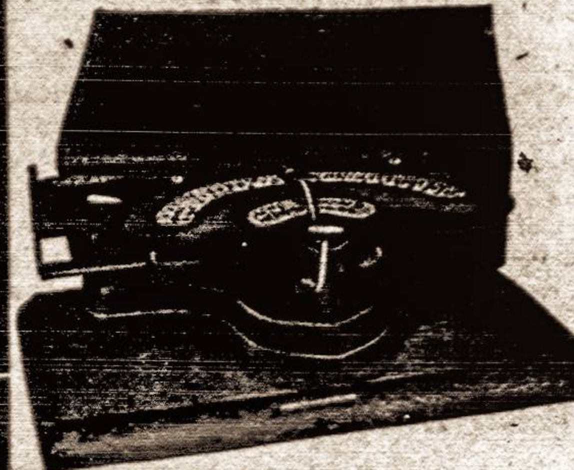

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir drūčiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė ? dol. Kam reikalinga tank.ai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanelį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė $2.00
O mašina $7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.
IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj: Ant viso meto $2.50; Ant pusės meto $1.25; Ant ketverčio meto 65c.
EUROPOJE: Rosijoje ir Lietuvoje $3.50; Anglijoj ir Škotlandijoj 15 sh.; Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik $1.
Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Amerika, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South Al.
MAHANOY CITY, PA.

BIRUTE

LIETUVIŲ TAUTOS VEIDRODIS.
Savaitinis laikraštis skiriamas visiems lietuviams.

„BIRUTĖ" išeina kas pėtnyčia Tilžėje (Mažojoje arba Prūsų Lietuvoje).

„BIRUTĖ" yra vienatinis prūsų lietuvių laikraštis, kuris visu pasišventimu darbuojasi atgaivinti savo brolius tautiškai.

„BIRUTĖ" spausdinama lietuviškomis raidėmis ir išeina grynoj lietuvių kalboje.

„BIRUTĖ" jau eina trečius metus ir supažindina savo skaitytojus ypačiai su reikalais prūsų lietuvių, šale to praneša apie lietuvių tautišką ir kultūrišką kilimą Didž. Lietuvoje, Amerikoje ir Anglijoje.

„BIRUTĖ" nori būti „apžvalga" visoms apžvalgoms, ant kiek jai pasiseks tą įvykdinti, prigulės nuo savo tautiečių.

„BIRUTĖ" tekainuoja visose Suvienytose Amerikos Valstijose visiems metams tiktai $1.50.

Priederme kiekvieno lietuvio yra išsirašyti „Birutę", tuomi paremia reikalus prūsų lietuvių ir kartu visos lietuviškos tautos.

„BIRUTĘ" galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120—124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris yra „Birutės" atstovu visos Amerikos.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
Skanus Alus, Gardi Arielka, Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

Telephone 1831

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephonas: 3254—T—Market.
Daktaras Jonas J. Kaśkiaućius
Gydo vyrų, moterių ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.
VALANDOS: Nuo 9—12 ryt. nuo 6—8 vak.
88 Jefferson Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. *Address,*

H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU „LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS. Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

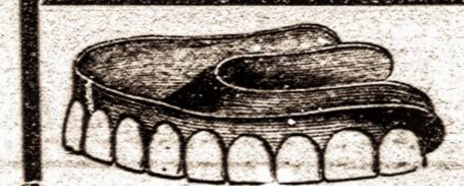

Jeigu norite turėti gerai atliktą darbą už prieinamą kainą, tai kreipkitės į offisą Dantistų Daktarų
GEMSO ir GINDESO
791 BROADWAY (kampas Fayette St.) BROOKLYN, N. Y.
Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 8 vak. Nedėlioje nuo 9 ryte iki 1 po piet.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka
Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street, Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
138 So. Washington Ave. Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

NAUJAS GYVENIMAS!

TIKRI NAUJI METAI

Tik tada pastoja žmogui, kada užstoja naujas gyvenimas, kaip paliuosuoja nuo visokių varginimų ir numeta nuo savęs ligas, yvairių skaudėjimų naštą.

Philadelphios M. Klinikas daugybes žmonių apdovanojo su tikrais naujais metais, suteikiant naują gyvenimą ir džiaugsmą, išgydant sergančius-nesveikus, sugrąžinant gerą sveikatątą, tą brangiausią žmogaus turtą. Iš daugelio štai patys žmonės kalba:

GARBUS TAUTIETI DR. KLINIKOS! Pirmiau gavimo Jųsų liekarstų buvo teip bloga, kad dirbt negalėjau. Paklausiau draugų rodos—atsišaukiau ir kaip aptutėjęs Jųsų Mylistos liekarstas, kurias suteikėt, suvartojau, tai trumpam laike išgijau ir visi skaudėjimai bei romatizmas išnyko. Dabar sveikas, linksmas ir tukstantį kartų dėkavoju. Savo draugams reikalaujantiems gero Daktaro pagelbos, visada redysiu kreiptis prie Jųs.

Su guodone **A. KARANAUSKAS, Box 233, Seelyville, Ind.**

H. HARSKOVIČE, 1723 Hancock St., Philadelphia, Pa. Labai sirgęs sunkia vyriška liga. Nuodugniai išgydytas, širdingai dėkavoja Klinikui už gerą sveikatą ir naują gyvenimą—tikrus naujus metus.

Nemažiau yra dėkinga **Mrs. MARĖ OČIPĖNĖ, iš Conemaught, Pa.** kuri sirgusi 9 metus skaudėjimu galvos, kojų, vidurių, pūslės, ir baltųjų tekėjimo liga, dabar džiaugiasi su nauja gera sveikata ir dėkavoja Philadelphios M. Klinikui, kurio tikros liekarstos ir tobulas daktaras išgydė.

KAIP DAUGELĮ, TEIP IR TAVE GALIMA IŠGYDYTI,

jei tik nori be peilio ir operacijos **PHILADELPHIOS M. KLINIKAS** užvedė daugybes naujų liekarstų, išradimų ir pagerinimų, teip kad kitur geresnių liekarstų negalima gauti. Čionai, apart kitų, yra gabus specialistas daktaras nuo vyriškų ligų.

JEIGU negali pribut asabiškai, tai parašyk lietuviškai kas kenkia, o gausi rodą, pamokinimus, reikalingas liekarstas ir ant vietos išsigydysi. Aptursit tikrą sveikatai pagelbą nuo visokių ligų, kaip **VYRU**, taip **MOTERU**, bei kurios tik varginimui užpuola; kaip šviežių, teip užsisenėjusių, kaip ir nuo tų, ką kiti daktarai nesumanė išgydyti. Kreipkis drąsiai, neklaidžiojant, šiuom adresu rašyt:

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut St., Philadelphia, Pa.
VALANDOS kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioms nuo 10 iki 3 p. p. Ir vakarais nuo 6 iki 8 Utarnikais ir Pėtnyčiomis.

Philad. Med. Klinikai tikrai galima tikėt. Padėkavonės ištirtos, teisingos!

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.
P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms.
Mano gyvenimo Offisas atidaras DIENĄ IR NAKTĮ.
213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y
Branch Office: 48 Hudson Ave.
LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP KAISER WILHELM DER GROSSE

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai butų greitai atlikti, tegu atsišaukia į
Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m.
$100.000 (šimtas tukstančių dolerių) yra musų kaucija sudėta į rėdišką kasą.
Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią kainą. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų parupiname. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimu Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai.
Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.
Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

ADVOKATAS

VIKTORAS E. GARCAS

45 Broadway, New York, N. Y

Išveda pasekmingiausiai visas **Kriminališkas** ir **Privatiškas Provas** visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias **Rajantališkas popieras Daviernastis** ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ
(Advokatas)
45 Broadway, New York, N. Y.

BUKIE VYRAS

RUPTURA,
VARICOCELE,
PRAPUOLĘ SPEKOS,
UŽNUODYTAS KRAUJAS
ATIMA JUMS VYRISZKUMA

Bukie Išmintingas.
Likie Sveikas.

DR. O'MALLEY BUDAS
Visados išgydo!
Išbandyta per 30 metų!
Be peilio ir vaistų!
Išrasta per mane!
Naudojamas tik mano ofise!

PASARGA. Darbininkai, katrie pas mane dirbo, gal sakyti kad jie žino mano methodą ir pagal ją gydo be operacijos, gal jie ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randasi tik **Vienas Dr. O'Malley Budas** ir naudojamas tik **Mano Ofise.**

Aš nedrukuoju jokių ligonių gromatų, kadangi atsilankymas į mano Ofisą parodys jums, kad turiu daugybę gromatų nuo ligonių iš visų pasaulės šalių, kurie tapo išgydyti.

Prisiųsk 2c. markę už knygutę padabintą paveikslais apie Rupturą.

DR. ALEX. O'MALLEY
Ofisas: 158 S. Washington St.
WILKES-BARRE, PA.
Galima susikalbėt lietuviškai ir lenkiškai.

Antanas Stašauckas.
Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.
No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA

MOKINKIMĖS PATYS
Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) $1.00.
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15 c.
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo................ 10 c.
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta).......35 c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
General Passenger Agent,
90 West Street, N.Y.

Telephone Orchard 1133.
Dr. I. R. TILLMAN
Ofiso valandos:
8–10 ryte, 1–2 po piet, 6–8 vakare.
Nedėliomis: 8–10 ryte, 1–2 po piet.
276 E. Broadway, New York.

Żmijecznikas yra tikrasis

ŻMIJECZNIK

Tėmyk! Tiktai Groblewskio

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo loeną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter .

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškit
Tautiško Namo!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37
„	Bell 47
Residence	Peoples 1100

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817–819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1162 W'msburgh

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.